CAMBRIDGE KÜTÜPHANE KOLEKSİYONU

RUHÇULUK

EDUARD VON HARTMANN

CC MASSEY TARAFINDAN ÇEVRİLDİ

CAMBRİDGE

CAMBRIDGE KÜTÜPHANE KOLEKSİYONU

Kalıcı akademik değere sahip kitaplar

Spiritüalizm ve Ezoterik Bilgi

Büyü, batıl inanç, gizli bilimler ve ezoterik bilgi, felsefe, doğa tarihi ve teoloji gibi daha yerleşik akademik disiplinlerin yanında fikirler tarihinde düzenli olarak yer alır. Özellikle Rönesans veya on dokuzuncu yüzyıl gibi hızlı bilimsel ilerlemelerin olduğu ve eğitimli seçkinler arasında paranormale olan ilginin de arttığı dönemler büyüleyicidir. Bu seri, bu alanlarda çalışan sosyal tarihçiler ve kültürel antropologlar ile günümüzün akademik ve politik başarılarının arka planını oluşturan çeşitli entelektüel ve ruhsal hareketler hakkında daha geniş bir anlayış isteyen herkes için birincil metinler ve ikincil kaynaklar sağlar. Antik dünyadaki Babil ve

Yahudi büyüsü üzerine çalışmalardan, Cornelius Agrippa ve Gül Haçlılığın hızla yayılması gibi on altıncı yüzyıl konularının incelenmesine ve Sir Walter Scott ve Sir Arthur Conan Doyle'un on dokuzuncu yüzyıl yayınlarına kadar uzanır. Konular arasında astroloji, hipnoz, spiritüalizm, teosofi, duru görü ve hayalet görme gibi konular yer alıyor ve bunlar hem taraftarları hem de şüpheciler tarafından anlatılıyor.

Spiritüalizm

Eduard von Hartmann (1842-1906) babasının askeri kariyerini takip etmeyi bekliyordu, ancak geçirdiği bir yaralanma onu hırslarını yeniden değerlendirmeye zorladı. Müzik ve felsefe arasında kalmışken, ikincisinde karar kıldı ve 1869'da büyük bir başarıya ulaşan ilk kitabı Bilinçaltının *Felsefesi'ni yayınladı* . 1885'te, dönemin spiritüalizmin popülaritesinde muazzam bir artışa tanık olduğu bir dönemde yayınlanan bu eser,

hayaletler, iblisler veya hile hipotezlerine başvurmadan, öznel sanrılar ve 'nesnel' fiziksel tezahürler de dahil olmak üzere tüm okült fenomenler için psikolojik açıklamalar sunmaya çalışır. Önde gelen bir teozof ve eserin tercümanı olan CC Massey, 'Şimdi ilk kez, entelektüel açıdan etkili bir konumda olan bir adam, bir rakip olarak bize karşı adil davrandı.' diye yazdı. Bu eser, spiritüalizmin büyümesi ve on dokuzuncu yüzyılın felsefi ve metafizik tartışmalarıyla ilgilenen herkese hitap edecektir.

Cambridge University Press, kendi arka listesindeki tükenmiş başlıkların yeniden basımında uzun zamandır öncü olmuştur ve akademisyenler ve öğrenciler tarafından hala aranan ancak geleneksel teknoloji kullanılarak ekonomik olarak yeniden basılamayan kitapların dijital yeniden basımlarını üretmektedir. Cambridge Kütüphane Koleksiyonu, bu faaliyeti

araştırmacılar ve profesyoneller için, içerdikleri kaynak materyal veya akademik disiplinlerinin tarihindeki dönüm noktaları açısından hala önemli olan daha geniş bir kitap yelpazesine genişletmektedir.

Cambridge Üniversitesi Kütüphanesi ve diğer ortak kütüphanelerdeki dünyaca ünlü koleksiyonlardan yararlanan ve her konu alanındaki uzmanların tavsiyeleriyle yönlendirilen Cambridge Üniversitesi Yayınları, dahil edilmek üzere seçilen her kitabın içeriğini yakalamak için kendi Basım Evi'ndeki son teknoloji tarama makinelerini kullanıyor. Dosyalar, sürekli olarak net, keskin bir görüntü elde etmek için işleniyor ve kitaplar, Basının dünya çapında tanındığı yüksek kalite standardına göre tamamlanıyor. En son baskı-talep teknolojisi, kitapların süresiz olarak mevcut kalmasını ve tek veya çoklu kopya siparişlerinin hızla tedarik edilebilmesini sağlıyor.

Cambridge Kütüphanesi Koleksiyonu, beşeri bilimler, sosyal bilimler ve bilim ile teknoloji alanlarında çok çeşitli disiplinlerde kalıcı akademik değere sahip kitapları (başka yayıncılar tarafından orijinal olarak yayınlanmış telif hakkı süresi dolmuş eserler de dahil) yeniden canlandırıyor.

Ruhçuluk

EDUARD VON HARTMANN

CC MASSEY TARAFINDAN TERCÜME EDİLDİ

CAMBRİDGE

ÜNİVERSİTE BASINI

CAMBRIDGE ÜNİVERSİTESİ BASINI

Cambridge, New York, Melbourne, Madrid,
Cape Town,
Singapur, Sao Paolo, Delhi, Mexico City

Amerika Birleşik Devletleri'nde Cambridge
University Press, New York tarafından
yayınlanmıştır

www.cambridge.org

Bu başlık hakkında bilgi:
www.cambridge.org/9781108052719

© bu derlemede Cambridge University Press 2012

Bu baskı ilk olarak 1885'te yayınlandı.
Dijital olarak basılan bu versiyon 2012'de yayınlandı.

ISBN 978-1-108-05271-9 Kağıt Kapak

Bu kitap orijinal baskının metnini yeniden üretmektedir. İçerik ve dil, zamanlarının inançlarını, uygulamalarını ve terminolojisini yansıtmaktadır ve güncellenmemiştir.

Cambridge University Press, kitabın, aslen Cambridge tarafından yayınlanmadığı sürece ,
orijinal yayıncı veya onun halefleri tarafından, onlarla işbirliği veya ortaklık halinde veya onların desteği veya onayıyla yeniden yayınlanmadığını açıklığa kavuşturmak ister.

RUHÇULUK:

İLE

EDUARD YON HARTMANN

“Bilinçaltının Felsefesi” vb. kitapların yazarı

[“LİGHT”TAN YENİDEN BASILMIŞTIR.]

FİYAT ÜÇ ŞİLİN.

LONDRA: PSİKOLOJİK BASIN ;

16, CRAVEN CADDESİ, STRAND.

İÇERİK.

Çevirmenin Önsözü v

Bölüm I.— Sorunun Genel Durumu ...

1

Bölüm II.— Fiziksel Olaylar 24

Bölüm III.— Tezahürlerin İdealliği 54

BÖLÜM IV.— BAŞKALAŞIMLAR VE -
MADDELEŞMELER .....Sİ

BÖLÜM V.— RUH HİPOTEZİ 101

ÇEVİRMENİN ÖNSÖZÜ.

Bu broşürün yazarının, felsefe ve sorunlarıyla ilgilenen zaten büyük ve artan sayıdaki İngiliz okuyucusuna tanıtılmaya ihtiyacı yoktur. Almanya'daki spekülatif düşünce üzerinde çağdaş yazarlar arasında neredeyse kesinlikle en geniş etkiye sahip olan kişidir. Bu ülkede, büyük eseri -sonradan gelişmelere sahip olsa da- Bay Coupland'ın yakın zamanda yaptığı dokuzuncu baskının çevirisiyle daha geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır. Dr. von Hartmann'ın yüksek felsefi kapasiteyle birleştirdiği modern bilimin ilkeleri ve sonuçlarıyla ilgili kapsamlı bilgisi , görüşlerine ek ilgi ve otorite

kazandırmış olmalıdır. Bu bakımdan, kendi seçkin filozofumuz Bay Herbert Spencer'a benzemektedir.

Ancak yazar ne kadar seçkin olursa olsun, birçoğuna şu anki entelektüel girişiminin konusunun bir özür gerektirdiği görünecektir. Haklılık gerçekten de tam bu durumda bulunabilir. Artık yalnızca cehaletin dürüstçe inkar edebileceği ve gerçek önemleri ne olursa olsun çok derin sorunlarla önemli bir ilişki içinde olması gereken gerçeklerin göz ardı edilmesi, çağın düşüncesi ve bilimi için skandaldan başka bir şey değildir. Bu ne kadar uzun süre hissedilmiş ve söylenmiş olursa olsun, otorite tarafından desteklenmeyen herhangi bir

bireyin böyle bir yargıda bulunması hâlâ küstahça görünecektir. Ancak otorite son zamanlarda o kadar baskıcı hale geldi ki neredeyse suçlamanın kendisini ortadan kaldıracak gibi görünüyor. Bu ülkede, sözü edilen duygunun bir örneği olan Psişik Araştırmalar Derneği, *son üç yılda saflarına ve yönetim kuruluna - bilim, felsefe ve edebiyatın en seçkin temsilcilerinden bazılarını çekti. Üye ve ortaklarının sayısı istikrarlı bir şekilde artmakta, benzer topluluklar en iyi liderlik altında diğer ülkelerde bile şu anda oluşum sürecinde ve aynı yönde daha az organize girişimler birçok çevrede yetenekli araştırmacıların enerjisini meşgul etmektedir. Her şeyi hemen açıklanamayan neredeyse inkar

*Bununla, bu Topluluğun sözde Spiritüalist fenomenlere zaten bağlı olduğunu ima etmek istemiyorum. Durum böyle değil.

eden veya her fenomenal gizemi safdilliğe ve sahtekarlığa bağlamaya yönelik sığ girişimleriyle, eski ve hala baskın olan “Aufklarung” kültürünü temsil eden kamu basınından çok az veya hiç teşvik olmamıştır. Aksine, özellikle itibarsızlaştırılmaya maruz kalmış bir konuyu itibarsızlaştırabilecek her şey hevesle ele geçirilmiş, ancak konunun öğrencilerinin bildiği önemli kanıtlar, nadiren gözden geçirilen ve bu nedenle halk tarafından bilinmeyen ve okunmayan kitaplar dışında, nadiren ortaya çıkarılmıştır. Ortaya çıktıkça kanıtların toplanması ve tartışılmasına adanmış dergiler ve süreli yayınlar vardı, ancak bunlara da adil oyun izni verilmemiştir. Örneğin, seyahat eden halka edebiyat satışı tekeline sahip olan

büyük firma , bu konuyla ilgili hiçbir gazete veya kitabın tezgahlarında sergilenmesine asla izin vermemiş, hatta sipariş üzerine bile tedarik etmemiştir. Halkın en bayağı saçmalıklarına hizmet eden gazeteler sergilenmektedir , ancak aşağıdaki çevirisi özellikle çağın en etkili düşünürlerinden birinin yetkisiyle hazırlanmış olan “ LİGHT” GİBİ BİR DERGİ, *Rare Bite, Tit Bits* ve *Bird o' Freedom'ın titiz satıcıları için yeterince saygın değildir.* †Kısacası, “Spiritüalizm”in gözlerden uzak tutulması veya yalnızca küçümseme terimleriyle veya gazetecilik zekası ve “batıl inanç”a üstünlük gösterisi olarak anılması gerektiği konusunda genel bir fikir birliği vardır. Bu muhalefet, gerçekleri spiritüel

†Umarım bu yayınlara haksızlık etmişimdir. Bunları incelemediğimi itiraf ediyorum, ancak başlıkları düşündürücü ve bunlar Bay Smith ve Co.'nun kitapçılarında bulunabilir.

yorumlarından ayırma girişimleriyle hiçbir şekilde uzlaştırılmamıştır.

Gazetecilerin hakim entelektüel etkilere tabi oldukları pek de ciddi bir suçlama değildir. Mesleği gerçeğin keşfi veya tanınması için her türlü olgusal temeli memnuniyetle karşılamak olanlara daha büyük sorumluluk düşmektedir. Royal Society'nin, Bay Crookes'un "Yeni Bir Gücün Deneysel Araştırması Üzerine" başlıklı makalesine bir duruşma yapmayı reddetmesi ve İngiliz Bilim İlerlemesi Derneği'nin, Profesör Barrett'ın "Zihnin Anormal Koşullarıyla İlişkili Bazı Olaylar Üzerine" başlıklı makalesinin kabulünün, Derneğin gelecekte benzer şekilde "tehlikeye atılmasını" önlemek amacıyla

kuralların revize edilmesine yol açması tarihi bir suçlama olacaktır.

Almanya'da önyargı, birkaç yıl önce merhum Profesör Zollner'in, medyum Henry Slade ile yaptığı sistematik araştırmanın raporunun yayınlanmasıyla daha da kötüleşti. ‡Zollner, büyük bilimsel başarıları ve kapasitesiyle çok hassas bir mizaca sahipti ve bunun sonucunda gelen edebi ve kişisel zulmün erken ölümüne yol açmış olması muhtemel görünüyor. Entelektüel ve ahlaki olarak, düşünce ve uygulamanın birden fazla yaygın eğilimine karşı çıkarak, saldırganlarına sertlikten uzak olmayan bir polemikle saldırdı ve Zollner'in görüşüne göre, tartıştığı

‡Çevirimi "Transandantal Fizik" başlığıyla Psychological Press Association, 16, Craven-street, Charing Cross adresinden edinebilirsiniz.

etkilerdeki zararlı olanın ortak bir türeviyle birbirine bağlanan farklı tartışma konuları, daha soyut tartışmalarla karıştırıldı. Bu durumun, Dr. von Hartmann tarafından Zollner'in bir tanık olarak değerini bir nebze azalttığı düşünülecektir . Yani, benim de belirttiğim gibi, Zollner'in deli olduğu "düşmanın icadı"na çok gereksiz bir taviz! Ölümünden sonra, "Spiritizm" fenomenine ilişkin kanıtlarının inandırıcılığını başka türlü bozmanın imkansızlığı dışında daha iyi bir gerekçe olmaksızın yayılan bir rapor. Zollner'in ölümüne kadar onunla yakın iletişimde bulunan tanınmış adamların tanıklığıyla kesin olarak reddedilmiş ve çürütülmüştür . Bu yerde rapora atıfta bulunmamın nedeni, Hartmann'ın

sözlerinin buna olası bir renk katabileceği düşünülebileceği ve ayrıca bir veya iki yıl önce *Contemporary Review'da* bir Alman fizyolog tarafından bir gerçek olarak ifade edilmiş olmasıdır . *Kesinlikle temelsizdir.*

Slade ile yaptığı bazı araştırmalarda (bu arada, Slade'i bu ülkeden kovan ve Zollner'in tam ve kesin olarak aşina olduğu olayların ardından), Zollner, tanıklıklarını kendi tanıklıklarına ekleyen seçkin bilim adamları Wilhelm Weber ve Fechner ile ilişkilendirildi. Almanya'daki ilk profesyonel sihirbaz olan Samuel Bellachini, Slade ile yaptığı uzun araştırmalardan sonra, resmi bir yeminli ifadeyle, tanık olduğu gerçeklerin sanatının kaynaklarıyla

açıklanamayacağını beyan etti.

Tam bu sıralarda, "mıknatıslayıcı" Hansen'in halka açık sergileri, uzun süredir uykuda olan hipnoz konusuna yeniden dikkat çekti. Almanya, Fransa ve İngiltere'de bazı bilim adamları, Braid'in eski deneylerine geri döndüler ve hipnozun belirli etkisini hala inkar ederken, hipnoz adı verilen durumda telkinle üretilebilen olağanüstü etkileri tamamen kanıtlanmış ve şarlatanlıktan muaf olarak kabul ettiler. Bu psikoloji dalının, Amerika Birleşik Devletleri'nde, "Statüvolence" adlı uygun terimi kullanan Dr. Fahnestock tarafından önemli bir şekilde geliştirilmesi, Hartmann tarafından metinde belirtiliyor.

Deneysel olarak saptanan bir sonraki olgu, fiziksel temas olmaksızın ve dolayısıyla istemsiz kas telkinleri olasılığı olmaksızın “düşünce aktarımı” idi; bu ülkedeki Psişik Araştırmalar Derneği’nin sonuçları , Paris’te M. Richet’nin bağımsız araştırmalarıyla doğrulandı.

Bu arada, genel olarak "uyurgezer" olarak adlandırılan anormal durumların psikolojisi filozoflar tarafından inceleniyordu. Münihli Dr. Carl du Prel'in yakın zamanda yayınlanan "Die Philosophie der Mystik" adlı eseri, yazarın bireysel aşkın öznellik teorisinin yanı sıra, sıradan rüyadan en derin somnam bulik transında konuşma ve eylemle ortaya çıkan harika yeteneklere

kadar çeşitli uyku bilinci durumlarının psikolojik sürekliliğini gösterme ve ayrıca bu öznel fenomenlerin deliryum ve delilikte ara sıra gözlemlenen bazı fenomenlerle bağlantısını gösterme değerine sahiptir . Bu sürekliliğin ve bağlantının keşfi , somnambulik hastaların birçok tıbbi gözlemcisinin ifadelerini tamamen güvenilir ve hatta d [§]*priori olası hale getirir.*

§Bu kanıtların seçmeleri, çevirisini neredeyse tamamladığım ve umarım yakında yayınlanacak olan du Frei'nin eserinde bulunacaktır.

uzun zamandır bir tarafça inanılmaz olarak görmezden gelinmiş veya reddedilmişken, diğer tarafça ruhlar dünyasını gösterdiği kabul edilmiştir. Du Prel'in insandaki bu ikinci bilincin açıklaması, en zayıf haliyle sıradan bir rüya olarak herkes tarafından bilinmekte, ancak uyanık bilinç organı uyuşturulduğunda ve işlevleri bastırıldığında netlik, tutarlılık ve yoğunlukta tam orantılı olarak artmaktadır.

Almanya'da felsefi açıdan ün kazanmış bir diğer yazar, medyumsal fenomenler üzerine yaptığı araştırmalarla dikkat çeken Baron Lazar B. Heilenbach'tır. Deneyimleri ve çıkarımları, du Prel'inkiyle hemen hemen aynı

zamanlarda yayımlanan "Geburt und Tod als Wechsel der Anschanungs-form oder die Doppel-natur des Menschen" (Doğum ve Ölüm; Algısal Formun Değişimi; veya İnsanın Çifte Doğası) adlı bir eserde yer almaktadır. "Meta-organizma" hipotezi, Hartmann tarafından (yine de bunu çok düşük bir ihtimal olarak görmektedir) bireyin fiziksel çözülmeden sonra hayatta kalmasını bilimsel olarak düşünülebilir kılmak için kabul edilmiştir.

Bir önsözün izin verilen alanı, "en dikkat çekici olanlar da dahil olmak üzere, baskın önyargının, sürekli ve doğal olarak tekrar eden olguların gözlemlenmesini ve tanınmasını engellemede başarısız olduğunu gösteren tüm belirtilerin sayılmasıyla" çok aşılacaktır. Er ya da geç insan zihni,

entelektüel gelenekselliğin tiranlığından kurtulur ve bu broşürün yazarı gibi düşünce liderleri isyana açıkça sempati duyduğunda süreç hızlanır.

Konuyu ele almak, bu konuda çalışmanın ve araştırmanın değerinin kamuoyunca tanınmasının daha erken sağlanabilmesi için, bu çeviriyi üstlenmemdeki bir amacım vardı . Hartmann'ın Devlet tarafından atanan araştırma komisyonları talebi, bu ülkede elde edilenlerden çok Almanya'daki bilimsel araştırma koşullarına daha uygundur. Aksi takdirde çok umut verici bir öneri değildir. Bu soruşturmada başarılı olmak için, bunu üstlenenlerin genel olarak fenomenlerin ortaya çıkarılmasıyla yakından ilgili sempati ve çıkarları olması gerekir. Sadece fizikçi veya fizyolojik psikolog, zihinsel, ancak

her zaman bilinçli olmayan eğilimler tarafından serbest bırakılan ince kuvvetlerin kaynaklarına dokunma olasılığı çok düşüktür. Nispeten bilinçsiz bir zihniyetin tanınması,

organik kuvvetlerle bağlantılı olarak, ki bunlar kesinlikle araçsaldır, araştırmanın kendine özgü zorluklarını ortaya koymak için yeterlidir. Ancak, yalnızca duygusal ve eleştirel olmayan medyum taraftarlarının, başkaları için tatmin edici bir şekilde doğrulamaya yeterli olmayacakları bir başarıyla karşılaşma olasılığının yüksek olduğunu varsaymak en büyük hata olacaktır. Ancak bu konunun bilimsel olarak incelenmesi talebi genellikle fiziksel deneylerde edinilen gözlem alışkanlıkları ve keskinlikten daha fazlasının gerekli olmadığını varsayar. Yine de, bu tür bir eğitimle eşit derecede nitelikli iki kişiden birinin tekdüze başarıya, diğerinin ise - medyumlarla tekdüze hayal kırıklığına

uğraması oldukça olasıdır. Belirli alışkanlık fenomenlerinin düzenli olarak ortaya çıkarıldığı çok güçlü bir profesyonel medyum, bunları yine de *uyumun,* yani tamamen tarafsız ziyaretçilerin yardımı olmadan elde edebilir, ancak düşmanca bir irade, ne kadar gizlenmiş olursa olsun, medyumun kuvvetlerini felç edebilir veya onları , bekleyerek aslında dikte ettiği olası uzlaşmacı yöne saptırabilir. Bu, önyargı şüphesi için geçerlidir, ancak adil bir zihnin ihtiyatlı ve eleştirel gözlem şüphesi olarak adlandırılabilirse, için geçerli değildir. Bu nedenle, uğursuz şüphe, eğer varsa, sonuçtan çok sık tatmin edilir; ve bunun bazı dikkate değer "ifşaların" gerçek açıklaması olduğuna inanıyorum. Zihinsel

eğilimlerde, hassas bir konu üzerinde karşı konulamaz hipnotik telkinle etki eden olumlu güçleri tanıyamayan kişilerin, psikolojik faktörün baskın olduğu deneylerle işi yoktur . En önemlisi, bu faktör, dikkate değer seçkinliğe sahip araştırmacılar söz konusu olduğunda göz ardı edilmelidir, çünkü kendi faaliyet alanlarında başarıya yol açan karakterin gücü, onların psişik olarak pasif veya tarafsız tanıklar olmalarını olası kılmaz.

Buna göre, Dr. von Hartmann'ın önerdiği gibi bilimsel komisyonların, bu araştırma olayları iyice anlaşılana kadar olmayacağı umulmaktadır. Gönüllü örgütler daha etkili olabilir, çünkü - gerçek bir ilgiye dayanmaktadır. Ancak

bu başarılar bile kolektif olmaktan çok bireysel olacaktır ve en iyi gözlemlerin, isimlerinin halk nezdinde taşıyacağı otorite nedeniyle esas olarak seçilen komitelerin gözlemleri olmayacağı muhtemeldir. Bu tür düşünceler doğaldır, ancak komitenin her üyesinin, bilim odasına girer girmez, medyumdan yalnızca daha düşük derecede bir "psişik" olduğu ve sonuçlarda bir katsayı olması gerektiği gerçeğini göz ardı etmektedir. Hartmann, bu katsayıyı iddia etmekte şüphesiz haklıdır, ancak çok çeşitli derecelerdedir ve çoğu zaman hiç belirgin değildir. Bu katsayı derecelerine, başarısızlığa veya şüpheli sonuçlara yol açan karşıt etki dereceleri karşılık gelir. Mesleki medyumluğun birçok bilinçli sahtekarlık tarafından

itibarsızlaştırıldığını ve eleştirel olmayan gözlemlerin sunduğu cazibeler nedeniyle her zaman yakından izlenmesi gerektiğini kabul etmekle birlikte, zalim adaletsizliklerin çoğunlukla psikolojik dinamiklerin bilinmemesinden kaynaklandığına inanıyorum.

Öte yandan, yazarın pozisyonlardaki aktarılmış ve kolektif halüsinasyonlar teorisi, tarafların gerçek pozisyonunu tersine çevirerek, medyumun, hipnozcunun özneleriyle ilişkisinde diğerlerine göre durmasını sağlar. Gerçekten de, deneyimli araştırmacıların bu noktada onunla (burada deneyimi olmayan) oybirliğiyle aynı fikirde olmayacakları Hartmann'a mantıklı bir cevap değildir, çünkü teorinin kendisi,

deneyim ne kadar büyükse, bu tür psikolojik aldatmaların olasılığının ve gücünün de o kadar büyük olduğunu gerektirir . Ancak benzetmeleri ona yardımcı olmaz: tek bir nesnede birleştirilen, uzun bir süre boyunca kesintisiz olarak algılanan ve benzer şekilde birçok gözlemci tarafından algılanan tüm duyuların halüsinasyonları, bence, bağımsız olarak kanıtlanmamıştır. Ayrıca, örneğin Bay Crookes ve arkadaşlarının, küçük Florence Cook tarafından, tarif edildiği ölçüde, böyle halüsinasyon gördüğünü varsaymak da kolay değildir.

Bununla birlikte, uyurgezerlik olguları ve medyumsal olgularla ilgili olarak bizi tanıştırdıkları psikoloji alanı,

Spiritüalistler tarafından kesinlikle çok fazla ihmal edilmiştir. Bu konuda diğer insanlardan ne daha fazla ne de daha az bilge olmuşlardır. İnsanın ideal yaşamının uyanık bilincinin içeriğiyle sınırlı olduğu varsayıldığı sürece, ister - rüyanın daha derin hallerinde ister medyumlar aracılığıyla elde edilen iletişimlerde olsun, bu içeriği aşan her şeyin yabancı zekalara atfedilmesi kaçınılmazdır. Bilincin organik "eşiği" ancak yakın zamanda ve kısmen fark edildi ve bu eşiğin ardında yatan her şeyin -Carpenter'ın "bilinçdışı serebrasyonunun" veya Hamilton'ın "gizli düşüncesinin"- yalnızca bilincin *yansıtıcı anına* ulaşmamış olması anlamında bilinçli olmadığı ve dolayısıyla henüz seZ/-bilinçle ilişkilendirilmediği

anlayışına varıldı. Bu sahiplenilmemiş bireysel varlık alanı ne kadar büyük ve doğa ve diğer öznelerle ne tür ilişkiler içinde olabilir, belirlemek için daha olgun bir metafiziğe ve psikolojiye ait olmalıdır. Şu anda sadece Hartmann'ın - normal eşiğin ardındaki bilincin - veya "uyurgezer " bilincin - beynin bir parçası tarafından desteklendiği - ve işlevsel faaliyetlerinin yalnızca uyanık bilinci destekleyen parçaların faaliyetleri tarafından "maskelendiği" varsayımının yalnızca fizyolojik bir varsayım olduğunu hatırlamamız gerekiyor. "Bilinçsiz" ideal süreçlerin uyanık yaşam sırasında devam ettiği ve aslında yalnızca ikincisinin izlenimleri tarafından "maskelendiği" şüphesiz varsayım , benzetme ve psikolojik kanıtlarla desteklenen bir

gerçektir. Ancak bu nispeten bilinçsiz veya uyurgezer idealitenin "destekçisi" tamamen sorunludur. Bu, organik olarak temsil edebileceğimiz ve yine de beyne organik bağımlılığı olmayan ve beynin parçalanmasından sağ çıkabilen, ardından bireyin öz bilincini ve kişiliğini benimseyen bir madde olabilir. **Bu varsayımsal "meta-organizma"nın kesinlikle sahip olması gereken beyinle veya en azından fiziksel organizmanın bir kısmıyla olan yakın bağlantı, zorunlu olarak veya hatta muhtemelen bir bağımlılık ilişkisi değildir. Fiziksel duyarlılığımızı etkileyebilecek daha ince madde biçimlerinin tanınması, bunların

---

**Bazı uyurgezerler anormal bilincin ve algılarının merkezini solar pleksus bölgesine yerleştirmişlerdir.

†Bu konu üzerinde du Prel'in "Mistik Felsefe" adlı eseri çok öğretici değerlendirmeler sunmaktadır.

‡Bu ayrım, Bay Shad Worth Hodgson tarafından, hem "Zaman ve Uzay"da hem de "Yansıma Felsefesi"nde hayranlık verici bir biçimde ortaya konulmuş ve açıklanmıştır.

organik yapılarının olasılığını beraberinde getirmelidir ve bu olasılık, somnam bulizminin bir temel sunduğu daha derin psikoloji tarafından gerekli bir hipotez seviyesine yükseltilebilir .!

Bu, metafizikçiler için değilse bile psikologlar için bir soru olmalı , Hartmann, “maskelenmiş” somnambulik bilince (uyanık bilinçle birlikte var olan, ancak onun ardındaki ideal süreç), bilincin yasaları gereği , yalnızca dışsal veya içsel uyanıklık durumuna; yani sıradan öz-bilinçli düşünceye veya “açık” uyurgezerliğin öz-bilincine ait olabilen güçler atfetmemiş midir? Bilincin analizi, doğrudan ve yansıtıcı olmak üzere iki an ortaya çıkarır. İkincisi, düşüncenin tanınması ve nitelendirilmesidir—

eğitmenlerin* dilinde “ikinci niyeti”— görünür zekanın tüm eylemlerinin motivasyonu için esastır, yani temelinde yalnızca refleks hareketleri olan otomatik eylemlerden başka. Tanınmayan ve öz-bilince bağlanmayan bir düşünce, gerçekten de ona uygun bir eyleme geçebilir (en basit planchette yazma olgusunda olduğu gibi , vb.) ve bu ideo-motiv süreci, "eşiğin" ardındaki otomatik düşüncenin kesintisiz akışına bağlı olduğu sürece kendiliğinden devam edebilir. Fakat, şimdi, ib *dışarıdan önerilen yeni bir süreç, örneğin başka bir zekâya yanıt* meselesi haline gelirse, bunun *ikinci* zihniyet anı, anlamın *tanınması* olmadan gerçekleşmesini kavramak zordur ; bu sayede, tek başına, öyle görünüyor ki, fikirlerin duyarlı bir

birleşmesi başlatılabilir ve yeni bir dizi eylem kurulabilir. Eğer burada, benim ileri sürdüğüm gibi, o ikinci bilinç anı gerçekten gerekliyse, bu eyaletin tüm daha gelişmiş fenomenleri için - Hartmann'ın "maskeli" uyurgezerliğinin, tam öz-bilinçli kişiliğe ait hiçbir şeyden yoksun olmayan, çağdaş bir ikinci zekâdan başka bir şey olmadığı açıktır. Bu, kelimenin öznel olarak eksik anlamında ikinci bir Ego'dur. Çünkü bir düşüncenin, bir öz-bilinç eşliğinde olmadan zekice *tanınmasını kavrayamayız* . "Açık" uyurgezerlikte şüphesiz bu tam zekayı buluruz, ancak o durumda sıradan fiziksel Ego-bilinci uykudadır.

Ben sadece Hartmann'ın

"maskelenmiş" uyurgezer bilincin - medyumun uyanık durumunda meydana gelen tüm olgulardaki ideal öğeye yetenekli olduğu hipotezinde açıkça neyin yer aldığını belirtmek istiyorum. - Organizmanın ötesindeki bir ruhsal Ego yerine, organizmanın içindeki fiziksel Ego'yu kopyalar; ve bu, du Prel'in rüya durumlarında bu kopyalamayı (ya da, li'nin dediği gibi, "kendini parçalama ") bulduğu anlamda değil, normal eşiğin gerisindeki öznel etkinliğin sadece rüya yaşamında *nesnel bir etken olarak dramatize edilmesi,* aynı fiziksel organizmaya ait ve ona bağımlı olan öz bilinçli kişiliklerin gerçek bir birlikte varoluşu olarak. Organik öz-bilincimizin daha büyük ve daha gerçek bir benliğin salt koşullanmış bir sınırlaması

olabileceği, başka bir deyişle, bu bilincin benliği, bireyi tüketmediği veya “kişinin” “özne” ile aynı kapsamda olmadığı, Kant’ın modern felsefede ilk ipucunu verdiği ve du Prel’in aşkın öznellik öğretisi olan bambaşka bir önermedir.

Medyumluğun fiziksel fenomenlerine gelince, onlara aşina olan çoğu kişinin Hartmann'ın hipotezinin kendi başına çok karmaşık olduğunu ve bu nedenle bile gerçeklere yetersiz olduğunu düşüneceğini düşünüyorum. Ancak, medyumdan gelen bazı fiziksel yayılımların, ajansın menzilini ve gücünü belirlediği kesin olduğundan, bu broşürde savunulan dinamik sisteme yalnızca iki alternatif var gibi görünüyor. Biri, medyumun, tamamen veya kısmen,

ekstra-organik olarak kopyalanmasıdır, böylece hayalet kişi veya uzuv, transferle soğuk ve cansız bırakılan organizmanın kuvvetlerini kendine çeker. Dolayısıyla, hayaletin tamamı yansıtılsaydı, medyumun masadaki hali, uzaktan güçlü fiziksel fenomenler sırasında sıklıkla olduğu gibi, ancak her zaman olmadığı gibi, trans hali olurdu. Organizmayla yeniden birleşme - "yankı" - anında gerçekleşir. Bu hipotez (ki bu hipotezi destekleyen çok sayıda otorite ve kanıta sahiptir) medyumların sözde "ruh-eli"ni (veya diğer kısmını) daha sonra - medyumun karşılık gelen kısmında bulunan maddelerle lekeleyerek yaptıkları bazı yaratıcı "ifşaların" yararsızlığını gösterecektir. Çünkü birleşme üzerine, bu tür yabancı

maddeler doğal olarak medyumun bedeninin yüzeyine birikecektir. Bu durumu "ruh" faaliyeti olan alternatif durumdan ayırmak için iyi bir testtir, ancak medyumun bütünlüğüne karşı zorunlu olarak hiçbir şey kanıtlamaz. Hartmann'ın "ifşa edenlerin" cehaleti hakkındaki açıklamaları, onun hayal ettiğinden daha geniş bir uygulama alanına sahiptir.

Sürecin kesin bir açıklamasının olmaması,

Yukarıdaki varsayımda XV kabul edilmelidir; ††ancak bu düşünülemez değildir ve lehine doğrudan gözlem kanıtı vardır.

Diğer alternatif ise, medyumun "aurası" veya "atmosferi"nin, devresinde, ruhlar adı verilen görünmez ajansların fiziksel işleyişi için gerekli koşulları sağlamasıdır; bu ajansların insan olması veya rasyonellik anlamında bağımsız bir zekaya sahip olması gerekmez. Duyuların ötesindeki Doğanın olanakları sonsuzdur ve insanlığın altında dünyevi hayvanlar olduğu için, eterik temsil olmadan hiçbir yaşam derecesinin olmadığı kabul edilebilir bir varsayımdır.

---

††Ancak bu noktada Heilenbach'ın "Geburt und Tod" *ve c.* Viyana, 1885.

Ö t Hartmann'ın referansları hiçbir şekilde en iyi otoriteleri tüketmez. Özellikle Amerikalı yazar Epes Sargent'ın eserlerine başvurulmalıdır. Yukarıdaki nokta için D'Assier'in "L'Humanità Posthume" (Paris, 1882) adlı eserine de bakınız.

Umarım bunun hayvanlarımızın ruhlar olarak hayatta kalmaları ve "durumlardaki yetkileri" ile ilgili bir öneri olduğu düşünülmez!

İnsan ruhlarının faaliyeti, inanıyorum ki; Spiritüalistler tarafından büyük ölçüde abartılmıştır ve onlardan geldiği iddia edilen iletişimlerin çoğu, çok az tanınan nedenlerle yeterince açıklanmıştır. Ölümün, dış koşulların basit bir değişimi olduğu, böylece aynı seviyede ve aynı biçimlerde bilincin sadece bir sürekliliği olduğu şeklindeki mevcut Spiritüalist anlayışı, bana büyük bir düşünce yoksulluğunu ifade ediyor gibi görünüyor; ayrıca bunu gerçeklerin kanıtına dayanarak kabul etmekle de yükümlü değiliz. Ölmüş kişilerden gerçek iletişimlerin olduğuna inanıyorum; ancak bilincin daha derin bir öznel dereceye geri çekilmesinin, ruhu, koşulları ne kadar uygunsuz olursa olsun, yeryüzü yaşamında ve anılarında tutan, sevgi veya duyusal olabilir, devam eden yakınlıklar tarafından geciktirilmesi

gerektiğini düşünürsek, Spiritüalistlerin başvurduğu gerçeklerde, herhangi bir dış olgunun ortaya çıkarabileceğinden daha ince ve temel bir ruh doktriniyle tutarsız hiçbir şey bulamayız. Şu çok önemlidir ki, en acil olarak iletilmesi gerekenler , zamanın dolduğunda vefat edenler değil, intihar edenler, ölümcül kaza kurbanları veya başka bir şekilde - yeryüzü yaşamıyla organik bağları erken yaşta kopmuş olanlardır.

Yazar, ruhun *apriori reddini reddetmiştir*

hipotez ‡‡ve herkes, ama özellikle onun felsefi dehasının hayranları, onun bir materyaliste uygun olabilecek bir pozisyonu reddetmesini kolayca kabul etmelidir. Ancak, kesinlikle, ayrım gözetmeyen bir kınamada , ruhlara ve onların faaliyetlerine olan inancı, en kaba biçimleriyle ortaçağ hurafesinin yeniden canlanmasıyla karıştırıyor gibi görünüyor veya daha doğrusu, ikincisinin birincisinin ayrılmaz bir sonucu olduğunu varsayıyor. Yine de, eski zamanlarda en kötü sonuçlara yol açan şey, inancın kendisi değil, inancın cahil çağrışımlarıydı. En kötü hurafe, hurafecilerin zulmüne yol açan şeydi. Şeylerin doğası gereği, ruhlara olan inancın insan kültüründe yerini geri

‡‡LIGHT" dergisinde yayımlanan bana yazdığım bir mektupta ;

kazanmaması veya inancın temellerinin aydınlanmış bir çalışma ve araştırmayla kötü niyetli yanlış anlamalardan arındırılmaması için hiçbir neden yoktur. Bu kesinlikle modern filozofların en büyüğünün görüşüydü. Kant, "İtiraf ediyorum," demiştir ("Traume eines Geistersehers," &c.), "dünyada maddi olmayan doğaların varlığını iddia etmeye ve kendi ruhumu bu varlıkların sınıfına koymaya çok meyilliyim." Hatta daha fazlası: Kant, bu gerçeğin deneysel kanıtını bile öngörmüştü, fiziksel durum belki de hücresel organizmanın kısmi bir çözümüydü, normal duyarlılığımızı şartlandırıyordu ve daha ince izlenimler için birini gizliyordu. Ve bu nedenle, aşağıdaki pasajda kanıtın ortaya çıkmayacağını söylüyor, "her şey yolunda gittiği sürece," yani sağlığın

dayandığı fiziksel bütünlük bozulmadığı sürece, oysa medyumlar ve uyurgezerler olarak adlandırılan anormal kişilerde, bazı yapısal lezyonların ya kalıtsal ya da sonradan edinilmiş olması ya da sinirsel dengede bir bozulma olması muhtemel görünüyor. “Bundan sonra, nerede ve ne zaman olduğunu bilmiyorum, insan ruhunun bu hayatta bile ruhsal dünyanın tüm maddi olmayan doğalarıyla çözülmez bir ilişki içinde durduğu, karşılıklı olarak bunlar üzerinde etki ettiği ve bunlardan izlenimler aldığı, insan olarak her şey yolunda gittiği sürece bunların bilincinde olmadığı kanıtlanacaktır.” *(Aynı yerde)* Gerçek şu ki, Alman atasözünde söylendiği gibi, “çocuk banyoyla çalkalanmıştır.” - Ruhlara olan eski popüler ve teolojik inanç, zekanın son iki yüzyıldır giderek

serbest kaldığı kavramlarla kaplıydı

. Modern akılcılık analiz etmedi veya -ayrımcılık yapmadı. Cehalet ve dini hurafelerle giydirilmiş doğa gerçekleri, §§kendi yatırımlarıyla eşit derecede öznel olarak ele alındı. Ya da daha doğrusu, bu bir kez gerçekleştiğinde, şimdi, gelişmiş zekamız için çok şaşırtıcı bir deneyimde, duyularımızın bizi bağladığı yüzeyin altında gerçekten bir doğa olduğunu yeniden keşfetmeliyiz. Geç dönem Amerikalı bir yazar, büyük olasılıkla, fanatizm yoluyla medyumların ve uyurgezerlerin toptan yok edilmesinin, önceki nesillerde cadı olarak adlandırılan, yüzeyin altındaki gerçekleri gözlemlemeye getiren anormal doğaların mikroplarını neredeyse yok ettiğini ileri sürmüştür. Cahilce zulüm, belki de, onu

§§Bu durum, din adamlarının çoğunu hâlâ bu konu ile ilgili olarak materyalizmin güçlü müttefikleri haline getiriyor.

çürütecek kanıtların uzun süre bastırılmasıyla modern rasyonalizmin materyalist eğilimini güçlendirmiştir. Öte yandan, inançsızlık, son nesilde artık fark edilmeden kalamayacak bir ürün üreten mikrop kalıntılarının yavaş ve sessiz bir şekilde yeniden üretilmesine elverişli olmuştur. "Medyumcu" kişiler artık şüphesiz olağanüstü bir oranda çoğalmaktadır ve ortaya çıkan fenomenleri görmezden gelmek giderek zorlaşacaktır.

Ruhsal etkenliğin tanınmasına karşı - öne sürülen *a priori argüman* , bilimin bu etkenliği kademeli olarak ortadan kaldırmasıyla tutarsız olduğudur. Ancak, evrenin düzenli olgularında genel yasaların doğrudan irade eylemleri yerine konulmuş olması, psikolojik

yasaların, ancak yalnızca bu yasaların uygulanabilir olduğu irade eylemlerinin kalmadığı anlamına gelmez. İrade eylemlerinin uygun fenomenleri vardır - ve insan daha önce fiziksel doğanın fenomenlerini ruhsal doğanın fenomenleriyle karıştırdığı için bunları görmezden gelmemeliyiz. Ancak, söz konusu olgular fizyolojik yasalara tabiyse ve dolayısıyla açıklanabilirse , lütfen bilimsel araştırmalardan bilgi alalım. İstediğimiz tek şey bu. Araştırma ve çalışma talebi; bu yöntemlerin insan zekasına ve dürüstlüğüne yakışmayan bir "sessizlik komplosu"nun yerini almasıdır. Bu geleneksel yapmacıklığa bir son verilsin, "Spiritüalizm"in "kültürlü" insanların dokunabileceği bir konu olmadığı şeklindeki saçma iddiaya bir son verilsin. 1 Sizin "kültürünüz" ona

dokunamayabilir, ama dokunmazsa, çok geçmeden kendisi sizin "kültürünüze" temelden dokunacaktır! Bunun birçok belirtisi zaten var. Bu arada, şüphesiz ki, kendisini Spiritizme bağımlı hale getiren eleştirel olmayan halkın bir kısmı, - sıradan psikolojinin alanına giren veya hatta hayatın sıradan kazalarına ait olan birçok şeyde ruhların etkisini görmüştür. Ancak bunlar canlanmanın temsilcileri değil, onun *enfants terribles'idir.* Çok daha eğitimli ve zeki bir sınıf da, uyurgezerlik durumlarının psikolojisiyle ilgili eksik bilgilerinden dolayı belki de hata yapmıştır. Ancak uzun zamandır artan bir ayrımcılık eğilimi var, belki de duygusal ilgi alanlarına bu kadar derinden hitap eden başka hiçbir hareketin keşfetmediği bir hoşgörü ve açık fikirlilikle birleşmiştir. Dr. von

Hartmann, Almanya'da henüz on yaşında bile olmayan canlanmanın ilk coşkusunu ve düzeltici etkilerin kendilerini ancak şimdi hissettirmeye başladığı Amerika'daki aşırılıklarını gerçek eğilimiyle karıştırmış gibi görünüyor. Bu çevirinin ilk olarak Spiritualist dergi - "LİGHT" ın sütunlarında yayınlanmış olması , belki de bu ülkedeki Spiritualistlerin liberal eğilimini yeterince kanıtlıyor. Elbette, her okulun, mezhebin veya partinin yargılanması gereken daha yüksek zeka seviyesinden bahsediyorum. Ancak cahil ve dengesiz zihinlerin entelektüel ihmal edilmeye mahkûm, ancak olağanüstü çekici deneyimler sunan bir konuyla temas ederek zarar görebileceği inkar edilemeyeceğinden, bu düşünce, ciddi soruşturma ve tartışmanın alması

gereken yönleri etkileyebilecek olanlara, söz konusu büyük bilimsel ilgi alanlarına ek olarak şiddetle tavsiye edilebilir.

ÇKM

SPİRİTİZM.

YAZARI: EDUARD VON HARTMANN.

I. SORUNUN GENEL DURUMU.

"Spiritizm" kelimesi Fransız üretimidir, İngilizler ve genel olarak Almanlar "Spiritüalizm" terimini korumuşlardır; ancak ikincisini Materyalizme karşıt metafizik konumla sınırlamak ve medyumsal fenomenlerin ruhların işbirliğiyle açıklanmasıyla karıştırmamak, bu açıklamayı yakın zamanda kullanılan "Spiritizm" terimiyle

belirtmek uygun görünmektedir. Spiritizmdeki baskın eğilim, Reenkarnasyonu kabul etmeyen, ancak esas olarak ölümsüzlüğe olan Hristiyan inancına dayanan Amerikan-İngiliz eğilimidir. Fransa'da Allan Kardec tarafından verilen yön, yani ruhun mükemmellik için ilahi özlemini gerçekleştirene kadar kendini yeni bedenlerde yeniden bedenlendirmesi gerektiği yönündeki Hint inancına olan eğilim hakimdir. Almanya'da Heilenbach'ın aşkın bireyciliğinin, Re-enkarnasyonun mümkün olduğunu, ama gerekliliğini değil öğreten bir taraftar çevresi vardır ve esas olarak, medyumların sözlerine bu okulun çok önem verdiği kadar az önem vermeleriyle Fransız Spiritizminden ayrılırlar.

Spiritist dergilerin sayısı hatırı sayılır; *Psychische Studien* bunlardan elli tanesiyle alışverişte bulunuyor ve sadece Almanya'da beş tane var. Çoğu eleştirel değil ve inanılmaz derecede batıl inançlı , bu açıdan en kötüsü Amerikan raporları, profesyonel medyumların sahtekarlıklarının ve dolandırıcılıklarının doruk noktasına ulaştığı yerin Amerika olması nedeniyle değerleri daha da azalıyor. Alman Spiritist dergileri arasında aylık *Psychische Studien* (Leipzig: Oswald Mutze, 1874-1885) - istisnai bir konuma sahip, şefi Dr. Wittig, özellikle son üç yılda enerjik ve eleştirel zekasıyla Cox'un psişik güç teorisini ve ruh hipotezine karşı halüsinasyon hipotezini temsil ediyor. Aklın sesinin duyulmasını sağlama ve dergisini - bilimsel bir düzeye yükseltme

girişiminin, ancak gazetenin şefi ve kadronun çoğunluğuyla çatışma halinde gerçekleştirilebilmesi [***]ve ilk sonucunun birkaç rekabetçi makalenin ortaya çıkması olması, tüm hareketin karakteristiğidir . Çünkü Spiritist dergilere abone olanların çoğu, - fenomenlerin açıklanmasında bilimsel bir ilgiye sahip olmayıp, sadece onlar aracılığıyla ölümsüzlüğe olan inançlarının doğrulanmasında kalplerinin ilgisini çektiğinden, bu umudun yoksunluğu, konuya olan tüm ilgilerinin bir anda sona ermesi anlamına gelir.

Ruhçuların edebiyatıyla ilgilenen kişi, hastalarından sanrılarının mümkün olan en kesin tanımını alan bir akıl hekiminin konumunu almalıdır; ve bu zihinsel

[***] *Rsychische Studien'in* açıklanmasına rağmen,

sapmanın fikir çemberine ve tipik ifade biçimlerine girip aşinalık kazanmaya sabrı olmayan kişi, onun psikolojik nedenlerini asla kavrayamayacaktır.

Bir uyurgezerin bir imge altında temsil etmesi ve mümkün olduğunca orta beyninin fikirlerini (*Vorstellungen) kişileştirmesi, bir uyurgezer olarak üzerinde hiçbir gücünün olmadığı psikolojik bir zorunluluktur. Maskeli (Jarvirter) bir uyurgezerin, sıradan bilincinin "kendi"* olarak tanımadığı uyurgezer bilincinin zeki tezahürlerini - yabancı, görünmez, kişileştirilmiş zekalara atfetmesi, psikolojik olarak daha az gerekli değildir . Şimdi, dahası, maskeli uyurgezer bilincinin bilinçsiz zekasının tezahürlerini aracılık ettiği bu faaliyetler, orta beyninin istemsiz ve

bilinçsiz dürtüsüyle (uzuvların veya ses organlarının kasları veya henüz bilinmeyen mekanik bir etkenin sinir gücü üzerinde) üretiliyorsa, bu faaliyetlerin kendisine ait olduğunu inkar etmesi ve bunları kişileştirilmiş zekaların doğrudan faaliyetleri olarak görmesi kaçınılmazdır. Ve eğer bu süreçlerle uyurgezerin, mevcut hassas kişilerin ruhlarında çeşitli duyu organlarının birleşik halüsinasyonlarını üretme yeteneği bağlantılıysa, ikincisi, görme, işitme, hissetme ve dokunmanın birleşik halüsinasyonlarının 'elle tutulurluğu' nedeniyle, bunları nesnel gerçeklikler olarak kabul etmeye kolayca eğilimli olacaktır. Ve eğer, son olarak, bu yerleştirilmiş halüsinasyonların uyumu birkaç tanık tarafından kanıtlanırsa, fenomenlerin gerçekliği,

onları etkileyen uyurgezer açısından, onlara daha fazla şüpheye yer bırakmayacak gibi görünür.

Tüm bu sezgisel yanılgılar, duyuların aldatmacaları ile aynı psikolojik yasaya uygundur. Soyut düşünce, duyuların aldatmacasını tamamen görebilir, ancak duyular, köken koşulları tekrarlandıkça kendini algı için yeniden üretmeyi bırakmaz. Medyumsal olguların bir kısmı, özellikle halüsinasyonun üçüncü kişilere aktarılması için, rüya kişileştirmelerinin gerçekliğine olan rahatsız edilmemiş inanç, onları uyandıran uyurgezerde neredeyse vazgeçilmez bir koşul gibi görünmektedir ve en azından tanıklar üzerinde gerçekleştirilmek için elverişlidir. Bu, seyircilerin spiritüel

inançlarının büyümesiyle neden daha gelişmiş olgularla karşılaştıklarını ve medyumun fikirlerine görünüşte bile uymayı küçümseyen *hoşgörüsüz bir* şüpheciliğin, medyumun üretken gücü üzerinde felç edici bir etkiye sahip olması gerektiğini açıklar.

Bu ön açıklamalardan, Spiritizmin dayandığı fenomenal eyalette, inorganik maddeler veya organik bedenlerle yapılan deneylerdekinden esasen farklı araştırma koşullarıyla uğraştığımız görülecektir . Medyumsal fenomenlerin yalnızca küçük bir kısmı eyleminde tamamen fizikseldir ve bu kısım bile kökeninde psişik koşullarla, medyumun eğilimi, güveni ve rahatıyla bağlantılıdır. Şimdi bilim adamlarının bu fenomenlerin incelenmesini reddetmeleri tamamen

haksızdır, çünkü bunlar araştırmacının yeniden kurulması her zaman gücünde olmayan koşullarla bağlantılıdır .

Köstebeğin piresi veya cırcır böceğinin bağırsak solucanı incelenecekse, pire ve solucanların bulunması için önce köstebekler ve cırcır böcekleri yakalanmalıdır. Belirli delilik biçimleri incelenecekse, bu tür hastaların bulunduğu tımarhaneler ziyaret edilmelidir. Elektrikli hamamböcekleri veya yılan balıkları incelenecekse, bunlar tatil yerlerinden temin edilmelidir. Aynı şekilde, insan doğasının anormal fenomenlerini incelemek istiyorsak, anormal eğilimli doğaları aramalı veya bize gelmelerini sağlamalıyız. Laboratuvar deneyleri bile çoğu zaman o kadar karmaşık koşullara

bağlıdır ki araştırmacı her durumda başarıya cevap veremez; ancak bu, başarılı vakaların gösterici gücünü zayıflatmaz. Elektrikli hamamböceği yolculuktan bitkin düşerse veya hastalanırsa, onunla yapılan deneyler, hasta bir medyumla yapılanlar kadar tatmin edici olmayacaktır; ve atmosferin nemi belirli bir dereceyi aşarsa, elektrikli sürtünme makinesiyle yapılan deneyler, medyumla yapılanlar kadar başarısız olacaktır. Ancak bütün bunlar anormal olayların araştırılmasını engelleyemez.

Medyumlara ve onların konumlanmalarına bağımlılıktan daha kötüsü , elektrikli hamamböcekleriyle yapılan araştırmada kesinlikle kurtulmuş olan kasıtlı aldatma ile mücadeledir.

Ancak burada, hekimin ve teorisyenin, bilimsel şevklerinin bu nedenle durdurulmadan, en ince aldatma girişimleriyle de uğraşmak zorunda olduğu zihinsel ve sinirsel hastalık, histeri ve uyurgezerlik alanlarını hatırlarız. Bir uyurgezer, hayalet karakterlerinden, kendisi aracılığıyla hareket ettiklerine dair iyi niyetle, tam olarak uyduğu talimatlar alır ve uyanıkken, bu eylemler hakkında hiçbir şey bilmediğine iyi bir vicdanla yemin eder, bunları fantezisinin figürlerinin anlık performansları olarak kabul eder. Benzer şekilde, uyurgezerlik durumundaki bir medyum bir ruhun rolünü oynayabilir ve daha sonra uyanıkken hiçbir şey bilmediği ve tanıkların raporlarından, anlık ruh eylemleri olarak alması gereken şeyler

yapabilir.

Histerik hastalarla yakından ilgilenen, onların kandırdığı biri olmadan, iyi niyet ve aldatmanın onlarda ne kadar ince ve karmaşık bir şekilde iç içe geçtiğini bilir. Şimdi, sadece mıknatıslayıcılar değil, aynı zamanda açık veya maskeli uyurgezerler olan tüm bu medyumlar, istisnasız olarak sinir sisteminde belirli bir düzensizliğe sahip bireylerdir; yani, alt ve orta sinir merkezleri, bilinçli öz-kontrolün en yüksek, refleks-engelleyici merkezinden çok bağımsızdır; başka bir deyişle, medyum olmayan uyurgezerler kadar ve bedensel sağlığın sık sık ortaya çıkmasına rağmen, histeriktirler; [†††]ve eylemleri, ister açık ister maskeli uyurgezerlikte olsun, bilinçsiz veya yarı

†††Histerinin sadece bir kadın hastalığı olduğu FRANSA'DA yirmi yıldır kanıtlanmış bir gerçektir ve son zamanlarda Mendel tarafından Almanya'da da şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtlanmıştır.

bilinçli aldatma için düşünülebilecek en uygun koşullar altındadır. Ruhların onlara yardım ettiğine kesin olarak ikna olmuşlardır, ancak yine de bir şekilde ruhlar için bir işbirliği koşulu olarak vazgeçilmez olduklarının , yani ruhların ancak onların yardımıyla hareket edebileceğinin bilincindedirler. Bundan, kendi taraflarında ruhlara yardım etme çabasına doğru büyük bir adım atılmış mıdır, böylece tamamen istemsiz, yarı-istemli ve gönüllü işbirliği arasındaki sınır ortadan kalkar mı? Genel olarak, "tam hesap verebilirlik" kavramı, organik-psişik kolektif enerjinin uyanık bilinç ile somnam bulik bilinç arasında bölündüğü ve ilkine normal yoğunluğun yalnızca bir oranı, daha fazla veya daha az, bırakıldığı bir zihinsel duruma uygulanabilir mi?

tamamen normal *bir insanın medyum olarak ortaya çıkma fikrine sahip olması* tekil bir olay olmalı . En nitelikli olanlar açıkça büyücüler olurdu, ancak bunlar sanatlarını daha geniş bir izleyici çevresinin önünde yürütmeyi tercih ederken, medyumlara dar bir çevrenin küçük kazançları tahsis edilir. Gerçekten de, büyücü olan birçok medyumdan bahsedilmektedir, ancak medyum olan bir büyücüden hiç bahsedilmemiştir. Bu nedenle, kendisinde kazara anormal özellikler ve güçler keşfetmemiş hiç kimsenin medyumluk kariyerine başlamadığı varsayılabilir. Bu özelliklerden ve güçlerden bir kısmı gerçekten de herkese ait olabilir, ancak o kadar az bir derecede ki bunlarla özel bir şey yapılmamalıdır. İngiltere'de %3; havanın daha kuru olduğu Amerika'da

ise insanların %5'i bile yetiştirilmeye değer ölçüde medyumdur. Kadınlarda bu anormal eğilimlerin gelişimi erkeklerden daha sık görülür; zayıf, sinirli bünyeler şişmanlardan daha sık görülür; gençlerde daha sık görülür; yaşlılarda daha sık görülür; ergenlikten önce daha sık görülür; ergenlikten sonra daha sık görülür.

Kendini keşfeden medyum genellikle çevresindekiler kadar fenomenlerden de şaşkına döner; orta sinir merkezleri üzerinde kontrol elde etmek için uzun bir egzersiz yapması ve kendisini - fenomenleri ortaya çıkarmaya uygun duruma gönüllü olarak yerleştirebilmesi gerekir. Bu egzersiz ilerledikçe, fenomenler çeşitlilik ve güçte artar ve şöhreti yayılır; zamanla diğer şehirlere

ve ülkelere tazminat garantisiyle davetler alır. Daha önce kibir tarafından teşvik edilmişse, şimdi buna parasal çıkar eklenir; sıradan mesleğini ihmal eder ve profesyonel bir medyum olur. Başarısız oturumlar için para kabul etmek onun için tatsızdır ve yine de yaşamak için paraya ihtiyacı vardır; müşterilerinin tatmin olabilmesi için ruhlara yardım etmeye başlar.

Profesyonel medyum her oturum için ücret alır; oturum sayısı arttıkça para da artar. Ancak her oturum sinir sistemi için bir gerginliktir ve medyumu daha gergin, daha histerik, daha güçsüz hale getirir. Gençliğin güç deposu dayandığı sürece, iş gelişir; sonra tükenmiş medyumluk gücü önemli ölçüde azalır ve olaylar daha nadir ve zayıf olur. Ancak

şöhret onu takip eder ve kabul edebileceğinden daha fazla davet alır; kazanamayacağı parayı önünde görür. Şimdi ruhlara yardım etme cazibesi acildir. Neredeyse hiçbir profesyonel - medyum medyumluğunun bu azalan evresinden kurtulamaz ve uzun, düzensiz bir yaşamdan sonra terk edilmiş sıradan mesleğe geri dönmek için büyük bir karakter gücüne ihtiyaç duyar. Birçok medyum anti-Spiritist olmayı ve halkı daha önce ruhlara yardım ettikleri numaralarla eğlendirmeyi tercih eder ve bu sayede kural olarak gerçek medyumluktan çok daha fazla kazanırlar. Böylece daha geniş çevrelerde üretilebilen belirli medyumsal performanslar *(örneğin,* temas yoluyla ve yönlendirici kişinin istemsiz kas hareketleriyle düşünce okuma) daha da

ileri götürülür ve anti-Spiritizma yalnızca gerekli güveni sağlamak için kullanılır; büyü aynı zamanda devam eder ve halk, Spiritist medyumlardan çok daha kesin olarak bu anti-Spiritistler tarafından aldatılır. Birçok medyum sonunda beden ve zihnin tamamen bozulmasına ulaşır, güçsüzleşir veya melankoli olur ve delirme veya intiharla sonuçlanır. Bu durum yalnızca Amerikan medyumları için değil, aynı zamanda Kızılderililer için de geçerlidir, ancak Kızılderililer bunu asla maddi olarak karlı hale getiremezler ve güçlerini çok sık egzersiz yaparak tüketmeye çok daha az eğilimlidirler; ancak Kızılderili medyumlar tam da tıbbımızın korktuğu zihin ve beden bozukluğunu hedefler ve ölümden önce kademeli olarak bozulmayı ve ölmeyi en arzu edilen

hedef olarak görürler.

Bir sihirbaz ile bir medyum arasında önemli bir ayrım algılanabilir. Sihirbaz sağlığından , atmosfer koşullarından, orada bulunanların ona karşı olan eğilimlerinden, seyirci sayısından ve ışıktan bağımsızdır; öte yandan, yere, aletlere, seyircilerin mesafesine ve konumuna ve çoğu gösteride yapabildiği hazırlıklara bağımlıdır. Nadiren yoldaşları olmadan kalır ve temsilden kaynaklanan sinirsel yorgunlukla hesaplaşması gerekmez ; belirli koşullara bağımlıdır, ancak bunlar bozulmazsa başarıdan neredeyse emindir. Tüm bunlar medyum için farklıdır.

Medyum, yardımcılar ve aparatlar

olmadan, oturmadan önce kendisine yabancı ve erişilemez olan bir yere tek başına gelir. Hint fakiri , beline sadece bir bez sarılmış halde çıplak görünür; her mantıklı medyum -ve başka hiçbir medyumla deney yapılmamalıdır- oturmadan önce ve sonra baştan ayağa aranmasına gönüllü olarak izin verir ve kendisine getirdiği kıyafetleri, kendisine özel kesim ve renkte yeni verilen diğerleriyle inceleme altında değiştirmeyi reddetmez. İhtiyaç duyduğu her eşya ev sahibinden alınır, böylece oturmadan önce herhangi bir hazırlık yapılması engellenir. Oturma sırasında medyum, seyircilerin hemen gözlerinin önündedir ve onlarla temas halindedir; ancak onların fikirlerinden ve duygularından etkilendiği için kötü niyetli, düşmanca veya anlamsız bir

eğilim onun ruhsal aktivitesini bozar ve bu, bu rahatsızlığın nedeninin farkında olsun veya olmasın, aynıdır. Her biri farklı düşünceler, duygular ve etkiler getirdiğinden, rahatsız edici etkiler seyircilerin sayısıyla çarpılır; Üçten fazla medyumun varlığında medyumsal temsiller önceden şüphelenilmelidir ve genellikle yalnızca seyirciler arasında medyumlar olduğunda başarılı olurlar; medyumlar bilinçsizce ana medyumu güçlendirir ve böylece rahatsız edici etkileri telafi ederler.

Medyumun sinirsel gevşemesi ve bitkinliği, üretilen sonuçların bolluğu ve gücüyle orantılıdır, ancak elbette ki yapmacık veya ikiyüzlü bir şekilde abartılmış olabilir. Başarı tamamen belirsizdir ve medyumun dayatma

cazibesinden uzak tutulması gerekiyorsa , her şeyden önce bu başarı belirsizliğinin farkında olunduğu ve hiçbir şekilde hayal kırıklığına uğramayacağı veya sabırsızlanmayacağı, hatta birçok oturumun sonuçsuz kalması durumunda bile, ona açıkça bildirilmelidir. Ayrıca medyumlara her oturum için ödeme yapılmaması, bunun yerine onlarla ayda sabit bir ücret veya ücretsiz konaklamalı bir dizi oturum için anlaşma yapılması önerilir, çünkü her oturum için ücretle aldatmacalar için güçlü bir neden vardır.

Medyumluk etkilerine nemli hava ve seyircilerin kötü huyu kadar engel olan şey, büyücünün tercih ettiği parlak ışıktır, böylece karanlıkla kendisi için işleri çok kolaylaştırdığı

düşünülmemelidir. Çoğu medyum, orta düzeyde bir ışığa dayanabilecek kadar güçlenip alışana kadar, önce karanlık oturumlarla güçlerini keşfetmeli ve geliştirmelidir. Sadece seçkin medyumlar tam ışıkla başarılı olur; örneğin medyumun havaya kaldırılması *(Emporjliegen)* ve seyircilere halüsinasyonların aşılanması gibi bazı sonuçlar, her koşulda yalnızca hafif bir ışığa dayanıyor gibi görünür. Elektrik parıltısının farklı biçimlerinin yalnızca karanlık odada görülebildiği gibi, karanlık oturumların çok yaygın eşlik eden fenomenleri olan fosforlu ışıklar da yalnızca karanlıkta görülebilir. Bu nedenle, karanlık oturumları tamamen reddetmek pratik değildir. Yine de bu fenomenlerin incelenmesiyle sınırlı kalmalı ve bunlarda meydana gelen

başka hiçbir şeye değer atfedilmemelidir. Ortamın kolları, çizmeleri ve şapkası, belki odadaki diğer nesneler gibi, kendiliğinden ışık veren renklerle işaretlenmelidir. Daha da iyisi, odada şu anda süsleme için kullanılanlar gibi, bir dizi zayıf elektrik lambasının dağıtılmasıdır. Zayıf ortamlar bile

fosforesan karakterli zayıf ışıklara dayanabilirken, daha güçlü ışık (belki de elektriksel indüksiyonla ilişkisi nedeniyle) rahatsız edici bir etkiye sahiptir.

Diğer tüm araştırmalar, medyumun tüm kişiliğinin görünürlüğü ve oturum öncesi ve sonrasında ziyaret ve kıyafet değişimi ile, büyücülük hilelerine karşı emin olmak için yeterli kontrol sağlanacak şekilde, bastırılmış veya

parlak ışıkla yapılmalıdır ve yapılabilir. Medyumun her türlü bağlanması, kasıtlı ve kasıtsız aldatmacaya doğrudan bir meydan okuma olarak ve düğümleri çözme ve yeniden bağlamada ve ilmekleri ve bağlamaları çıkarma ve takmada büyücüler inanılmaz derecede uzman oldukları için reddedilmelidir, böylece yalnızca bir büyücü bağlamaların yeterliliğini yargılamaya yetkili olabilir. Bunun yanı sıra, bağlama, medyum için acı verici olan ve bu nedenle değersiz olan bir tür varsayılan güvenliktir ve neredeyse her medyum, hipnotik veya uyurgezer duruma düştüğü anda bağlardan kurtulmaya çalışır ve kendisini seyircilerin gözünden güvende bilir. Kim tahvillere güvenir ve diğer kontrolleri ihmal ederse, her zaman aldatıldığından emin olabilir ve

bu tür oturumlara ilişkin tüm raporlar hemen değersiz olarak reddedilmelidir.

Beş duyusunun, varsayılan önlemlerle, büyücülüğü gönüllü olgulardan ayırt etmek için yetersiz olduğunu düşünen kişi, böylece insan duyu organlarının genel olarak olguları tespit etmeye uygun olmadığını ilan eder ve tanıklar tarafından verilen her türlü yargısal kanıtı ve her türlü bilimsel araştırmayı reddetmelidir. Eğer yetenekli bir büyücü her oturumda dördüncü olarak tanıtılabiliyorsa, bu kesinlikle tavsiye edilir, böyle birinin büyücülüğü ifşa etmek için profesyonel bir ilgisi vardır, böylece medyumlar büyücünün mesleğini tehlikeye atamazlar. Almanya ve Fransa'nın en iyi iki büyücüsü Bellachini ve Houdin'in,

gözlemledikleri medyumlar lehine tanıklık ettikleri bilinmektedir: diğer yandan diğer büyücüler (örneğin Hermann), medyumlarınkiyle aynı olguları yapay olarak yeniden üretme yeteneklerini ileri sürmüşlerdir.

Son iddiaları daha yakından inceleyip, anonim “Bir Medyumun İtirafları”, Cumberland’ın “Öte Dünya’dan Gelen Ziyaretçi” veya benzeri ifşaatları incelediğimizde , büyü yapmanın medyuma izin verilmeyen koşul ve varsayımları gerektirdiği hemen görülür . Örneğin, uzaktan yazmak için, medyumun tahtayı eline hiç almamasına veya yalnızca son anda, daha önceki bir hazırlığı önlemek için almasına dikkat etmek yeterlidir ve medyumun parmağıyla doğrudan bir yazı yazmayı

imkansız kılmak için yalnızca el tutuşundan veya tahtanın güvenli bir şekilde kapatıldığından emin olmak yeterlidir. Sayısız rapor, üçüncü kişiler tarafından tutulan veya masanın üzerinde serbestçe duran iyi sabitlenmiş tahtaların içinde duyulabilir bir yazıdan bahsederken; bazı gözlemciler, masanın yarı altında tutulan tahtanın üzerinde kalem parçasının yazma hareketini gördüklerini, hatta diğerleri kağıda kendi kendine dikilmiş bir kalemin yazı yazdığını algıladıklarını iddia ederler; ‡‡‡Ayrıca, el zincirinin kopmasıyla yazının askıya alındığı ve yeniden birleştiğinde yazının kaldığı da ileri sürülmüştür; ayrıca, yazı sabitlendikten sonra veya yazı devam ederken çemberden birinin medyuma ilk kez dikte ettiği kelimelerin

‡‡‡PjycMscAe *Studien*, IV., s. 468, 545. Owen, “ Das Streitige Land," ("Tartışılabilir Ülke") Wittig, I., 139 tarafından çevrilmiştir.

veya cümlelerin güvenli bir şekilde kapatılmış yazı tahtasının içine yazıldığı; ve ayrıca bu şekilde, medyuma bilinmeyen yazılı sorulara kapalı yazı tahtasında akıllıca yanıtlar elde edildiği *(Ps. St.* xi. 552); benzer olgular yalnızca Slade ile değil, aynı zamanda Monk, Eglinton ve farklı özel medyumlarla da yüzlerce gözlemci tarafından kanıtlanmıştır: şimdi, gerçekten de, tüm bu tanıkların güvenilirliğinden şüphe edebiliriz, ancak kesinlikle şüphe etmemeliyiz çünkü *esasen farklı* koşullar altında, büyü yoluyla benzer etkiler elde edilebilir. Bununla birlikte, bu tür ifşaların okunması, bu deneylere katılan herkese tavsiye edilmelidir, böylece kendisini tarif edilen aldatmaca türlerine karşı güvence altına alabilir.*

Büyüde olduğu gibi, sözde "ifşalar"da da durum aynıdır; her ikisinin de çok sayıda tanık tarafından iddia edilen olgulara karşı ileri sürülmesinin tek nedeni bir yanlış anlamadır. Bir sözde hayalet yakalandığında ve yalnızca ortam ifşa edildiğinde, "ifşa"nın ortamdan başka bir şey olduğunu hayal edenler için bir "ifşa" gerçekleşmiştir. Ancak, sözde "ifşaların" ancak yüzde beşi ortamdan tamamen kurtulduğu *(abgelost) için bu gibi durumlarda bu sonucun olası sonuç olduğunu söyleyen kişi,* tahmin edilen sonuç gerçekleştiğinde artık "ifşa"dan bahsedemez. Doğru ya da yanlış, bir fenomen A bekler ve bir fenomen B elde eder, kesin bir araştırmacı olarak her şeyden önce B'yi incelemeli ve B, A olmadığı için zorba *(pocheri) rolünü*

oynamamalı ve bu sonucu küçümseyerek B'yi görmezden gelmemelidir. Bu gibi durumlarda uyurgezer durumundan kaba bir şokla uyanmış ve henüz duyularının efendisi olmamış medyuma gülmekle yetinen, daha önce incelenen medyumun "görüntü"nün değişmiş görünümünü nasıl ortaya çıkardığına dair soruşturmaya hemen geçmek yerine, bu davranışıyla gerçek araştırmaya ruhlara inananlardan daha fazla ilgi duymadığını, aksine tamamen farklı bir şeye baktığını gösterir. "İfşalar"ın (doğal olarak gazeteler tarafından gevşekçe bildirilen) anlatılarını okurken, "ifşa edenlerin" genellikle deney için inananlardan daha az nitelikli olduklarını fark ederiz ve böyle her "ifşanın" Spiritizme güçlü bir ivme kazandırmış olmasına pek

şaşırmayız.

Medyumun bilinçli ve kasıtlı aldatmacalarına karşı önlem alınabilir ve bilinçsiz aldatmacaları da araştırma konuları arasındadır. Bu nedenle, profesyonel bir medyumun az ya da çok aldatmaya bağımlı bir kişi olarak görülmesinin nedeni, bir medyumla tüm araştırmaları reddetmek için bu kadar korkak olmamıza gerek olmamasıdır, ancak özel medyumların tercih edilmesi de oldukça doğrudur. Bir medyumun belirli koşullar altında bir vakada hile yapmış olması gerçeğinden, her zaman sadece çoğu farklı koşul altında hile yapmış olduğu sonucunu çıkarmak mantıksal bir yanılgıdır • her vakanın koşulları incelenmelidir ve tek bir şüphesiz örnek, yüzlerce olumsuz

örnekle etkisizleştirilemez. Şimdi, özel kişilerin deneylerde gerekli dikkat ve deneyime sahip olmamaları ve toplum nezdinde gerekli otoriteye sahip olmamaları nedeniyle, seçkin ve resmi mevkideki fizikçiler, fizyologlar ve psikiyatristlerin, sihirbazların yardımıyla, bu fenomenal bölgeye girmeleri ve farklı ortamlarla uzun bir dizi deney başlatmaları son derece gereklidir .

Kamuoyunun bu zamana kadar meselenin nasıl olduğunu bilme hakkı vardır ve kendisi bir yargı oluşturma konumunda olmadığından, bu, bilimin görevlilerinin yargısına bağlıdır. İkincisi, bu şeylerle parmaklarını yakmayı reddeder, ya bilimin bugüne kadarki yanılmazlığına olan inançları nedeniyle,

neyin mümkün ve neyin imkansız olduğuna *& priori karar verme yetkisine sahip olduklarını düşündükleri* için ya da aşina oldukları özel araştırma bölümlerini başkalarıyla değiştirme arzusunda olmadıkları için. Bu nedenle, hükümetler devreye girmeli ve bu bölümde araştırma için araçlar sağlamalıdır , çünkü bireylerden uzun oturum serilerinin maliyetini karşılamaları beklenemez. Her ihtiyatlı adam, Baron Heilenbach'ın zamanında yaptığı gibi, farklı ortamlarda en az yüz oturum yapana kadar fenomenler hakkında güvenilir bir yargıda bulunmayı reddetmelidir; ancak bu, yalnızca paralarını ve zamanlarını feda ettikten sonra yargılarının kendileri dışında kimse için ağırlığı olmayacak olan boş vakti olan zengin insanlar

tarafından yapılabilir. Mevcut materyaller, sorunun *cümle* için olgunlaşmış olduğunu söylemek için kesinlikle yetersizdir , ancak onu *zorlu bir araştırma olarak* nitelendirmek için oldukça yeterlidir . Her Hükümetin, vatandaşları arasındaki gereksiz zihinsel karışıklığı ve heyecanı durdurmak görevidir , eğer bu, bilimsel bir komisyon atamak gibi basit yollarla önlenebilirse.

Spiritizm şu anda her Hükümetin dikkatini yöneltmesi gereken bir kamu felaketi olma tehlikesiyle karşı karşıyadır; ancak Rusya'da denendiği gibi kamu tartışmalarını yasaklayarak ortadan kaldırılamaz. Ruhlara olan batıl inanç salgın bir şekilde yayılıyor ve sahtekârlara safdilliğin sömürülmesi için yeni yollar ve araçlar açıyor. Öldüğüne

inanılan tüm ortaçağ batıl inançları mezarlarından uyanıyor ve kötülüklerinin yeniden başlamasıyla tehdit ediyor. Bu işlemler dinin koruyucularında şimdiden kaygı yaratıyor; daha iyi bir ahlakın temsilcileri çabalarının, ölümsüzlüğe olan duyusal olarak kaba bir inanç biçiminin güçlendirilmiş aşkın Egoizmi tarafından aşıldığını görüyorlar. Aydınlanmanın şampiyonları bu sapmalara karşı, bunların altında yatan gerçekleri açıkça inkar etmekten ve bunların sadece birer sahtekarlık ve dolandırıcılık olduğunu ilan etmekten başka hangi pozisyonu alacaklarını bilmiyorlar; ki bundan çıkan tek sonuç, dürüstlüklerinin Spiritistler tarafından sorgulanması ve inancın fanatizm noktasına kadar çarpıtılmasıdır . Aslında,

hangi tarafta en fazla yüzeysellik, ayırt etme yeteneği eksikliği, önyargı, safdillik ve gözlemlenen gerçekler ile eşlik eden varsayımlar arasında ayrım yapma yetersizliğinin bulunduğu şüphelidir ; şemsiyenin her kazara düşüşünde bir ruh elinin tezahürünü gören Spiritistler arasında mı, yoksa dünyanın dar resmine uymayan her şeyin imkansız olduğunu ilan eden aydınlar arasında mı? Söz konusu fenomenlerin resmi bilimsel araştırması ile bu karışıklık durumuna son verilmesinin ve böylece bunlarda tezahür eden güçlerin doğasının sonunda anlaşılır hale getirilmesinin ve en kaba batıl inançlara elverişli olmaktan çıkmasının zamanı gelmiştir.

Hiçbir zaman kendim bir oturumda bulunmadığım için, fenomenlerin

gerçekliği hakkında bir yargıya varacak konumda değilim ; sadece şunu söyleyebilirim ki, bildirilen her şey doğru olsaydı, insanda şimdiye kadar araştırılmamış yeni kuvvetler kesinlikle kabul edilmeliydi, ancak buna rağmen - doğa yasalarının devrilmesinden veya doğal alanın terk edilmesinden söz edilemezdi. Örneğin, bir ortam uzanmış bir şekilde tavana yükselirse, bu benim için yerçekimi yasasının onda doğaüstü bir şekilde askıya alındığını kanıtlamaz, ancak onun, yerçekiminin çekiminden daha güçlü olan bir kuvvetle yüklenmesi gerektiğini kanıtlar ; tıpkı elektrikli saatin altındaki küçük yaşlı figürler için olduğu gibi. Bu nedenle, yalnızca tüm doğal kuvvetler yelpazesi hakkında bilgi sahibi olduğunu iddia eden kişi, deneyim ve gözlemden önce neyin mümkün veya

imkansız olduğunu belirleme cüretini gösterebilir ; Ancak böyle bir iddia, bilgimizin sınırları konusunda tam bir yanlış anlaşılmayı ima ettiğinden, bu kesin öngörüler, kendilerini bu kadar ileri götüren bilim adamlarının yargılarını rezil etmekten başka bir işe yaramaz.

Bu araştırma bölümünde hizmet vermiş olanlardan sadece ikisinin, Zollner ve Heilenbach'ın kişisel bilgisine sahibim. Zollner'in deneyleri mükemmel bir şekilde tasarlanmış, büyüye karşı mümkün olan en iyi güvenliği sağlıyor, her yerde yetenekli bir deneycinin becerikli elini gösteriyor ve açıklık ve netlikle rapor ediliyor.

c kesinlik. Zollner'in gerçek uzayın

dördüncü boyutu hipotezini doğrulamaya kararlı olması üzücüdür, ancak bu elde edilen gerçek sonuçların değerini etkilemez. Ancak ne yazık ki Zollner'in raporları böyle bir polemik çölünde gömülüdür ve "Bilimsel İncelemeler"inin dört cildi, fikir selinde kafa karışıklığına varan o kadar çok şey göstermektedir ki, sonraki yıllarında artık klasik bir tanık olarak kabul edilemez.

Baron Heilenbach savaşçı değil, - dünyanın hızlı ve kendine hakim bir adamıdır *(ein sclilagfertiger geistesgegen-wartiger Weltmann)* ve kurnazca büyücülüklerin bile içinden geçenleri görebileceğine güvenilebilir; üstelik, medyumların karakteristik

güvenilmezliği ve vahiylerinin değersizliği duygusuyla dolu biridir. Öte yandan, fenomenlerle ve onların önemleriyle ilişkisi Zollner'inki kadar kayıtsızdır; çünkü ikincisinin dördüncü boyutunda olduğu gibi, o da onlarda aşkın bireyselliğe ilişkin metafizik bakış açısının onayını arar. Ancak daha da kötüsü, fenomenleri kavramak için medyumların veya hayaletlerin talep ettiğinden veya izin verdiğinden daha fazla beş duyusunu kullanmasını haksız *(nicht fur faithful) bulmaktadır. Şimdi* bir medyum veya hayaletin kaba bir şekilde kavranmasının haksız *(iUoyal)* olduğunu kabul ediyorum , çünkü uyurgezerlik durumundan endişe verici bir uyanış zararlı sonuçlara yol açabilir; ancak görme ve işitme izlenimlerini sağduyulu temas veya koku ile tamamlamanın

haksız olduğunu kabul etmiyorum. Daha ziyade, bir araştırmacının, bir başın hayaleti kendi yüzünün dört veya beş inç önünde olduğunda bu ek araçları ihmal etmemesinin görevi olduğunu savunuyorum. Ya hayalet kavranır ya da elle tutulabilen katı veya sıvı, kesin olarak oluşturulmuş bir gövdeye dokunulur; bu vakaların hiçbirinde medyuma herhangi bir zarar verilemez. Heilenbach bu görevi kabul etmediği için, bence, aldatmanın klasik bir tanık olarak kabul edilmesi için fazla elverişli şanslar kabul etmiştir. Doğrusu, Heilenbach'ın oturum raporları, Zollner'in raporlarından sonra sahip olduğumuz en açık ve en kesin raporlar arasındadır; Ancak tek başlarına kalsalardı, hükümetten bir soruşturma komisyonu atanması talebinde

bulunmam durumunda, onların desteğini hissetmezdim.

Ancak hiçbir şey, raporlarının tek başına durmasından daha uzak değildir. Fiziksel olgulara gelince, bunlar en iyi Crookes ve Cox'un raporlarıyla desteklenir, bunlardan ilki, Home ile yaptığı deneylerde, tüm eyalet için kesin bir temel sağlamaya ilk kez çalışmıştır; ikincisi, psişik güç üzerine yaptığı çalışmada, fiziksel olgular bölümünün en kapsamlı raporunu sağlamıştır. Ne yazık ki, Cox, gözlemlerinde ve incelemelerinde, bu eyaletin ötesine geçmemiştir ve Crookes, Miss Cook ile yaptığı deneylerde, bir bilimsel araştırmacıdan beklenen eleştirel ihtiyat derecesini gözlemlememiştir, çünkü ortamın yetersiz bir galvanik bağlantı ile

güvence altına alındığına inanmıştır, §§§kopuk formlar ile dönüşümler arasında ayrım yapmamıştır ve yanıltıcı bir dönüşümün üretiminde yerleştirilmiş halüsinasyonların etkisini hesaba katmamıştır. Ancak, adı geçen dört adamın raporları konu hakkında en öğretici olanlardandır ve bu konuda bilgi edinmek isteyen herkes, atıfta bulunulan anlatımlarla başlamaktan daha iyisini yapamaz. Cox'un ruh hipotezine karşı olduğu, Crookes ve Zollner'in ne lehinde ne de aleyhinde bir açıklama yapmadıkları, ****ancak kendilerini açıkça

---

§§§Crookes ve Varley'in Bayan Fay ile fiziksel seanslarda uyguladığı gibi, kutup uçlarını kavrayarak tutturma *(Psychische Studien* IL, s. 349-358) yeterli sayılabilir; ancak kollara sakızla tutturma, madeni paraların ve nemli emici kağıdın sokulmasıyla ortamın öne çıkması sağlanabileceği için yeterli değildir. *(Psychische Studien,* I., s. 341*349.)

† ZSllner'in "Bilimsel İncelemeleri". Leipzig: L. Staackmann, 1876-1879, Cilt I., s. 725-729; Cilt II., İnceleme 1, •op. 214, 215, 314, 350; İnceleme 2, s. 909-939, 1173-1180; Cilt III, s. 231-283. [Bu pasajlar "Transandantal Fizik/'—TR. başlıklı çeviride bulunacaktır.) Lazar B. Heilenbach'ın "Mr. Slade'in Viyana'daki Konutu" ("Viyana'daki Konut"). Viyana: JC Fischer & Co.» 1878; 44 sayfa. Aynı zamanda, "İnsanlığın Onyargıları", üç cilt. Viyana: L. Rosner, 1881; s. 219-255 Aynı şekilde, "Akıllı Bir Dünyanın Son Tezahürleri." Viyana: L. Rosner, 1880; 68 sayfa. Aynı şekilde, "Algısal Modların Değişimi veya İnsanın Çifte Doğası Olarak Doğum ve Ölüm") Viyana: W. Branmuller, 1885; s. 109-115. Crookes'un "Spiritüalizm ve Bilim," Serjeant Cox'un "Psişik Gücün Teorisi ve Gerçekleri." *Psychological Studies,* Cilt X. (yıllık), s. 120-129, 312-318, 362-371. {İngilizce kitapların Almanca baskılarına yapılan atıflar, İngilizce okuyucu için gereksiz olduğundan çıkarılmıştır.—TR.]

****[Çavuş Cox'un hayatının sonuna doğru ruh hipotezine

fenomenlerin incelenmesiyle sınırladıkları ve Heilenbach'ın en azından bizimle meşgul olacak kadar aptal olan ruh ayaktakımını pek hafife aldığı gözlemlenmelidir.

Bu adamların raporlarına tek başlarına sahip olamayacakları bir ağırlık kazandıran durum, son kırk yılda sayısız tanığın benzer ve üstün gözlemler yapmış ve yayınlamış olması ve bu olağanüstü eyaletin insanlık tarihi kadar eski olmasıdır. Çin ve Hindistan'da, Sibirya Şamanları arasında ve Malaya büyücüleri arasında, İskenderiye Okulu'nun mistikleri

---

inandığını kesin olarak biliyorum . Bay Crookes'a gelince, metindeki ifade doğrudur: ancak Zollner'den ("Transandantal Fizik") birkaç pasaj alıntılanabilir ve bu da onun görünmez zekaların faaliyetini herhangi bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde kabul ettiğini gösterir.— Tr.]

t Konf. Heilenbach: “ErnesPhilosofen'in günlüğünden.” (“Bir Filozofun Günlüğünden”), IV. “Geçmişin Mistik Doğaları” (“Geçmişin Mistik Doğaları”). Ayrıça Jacolliot: “De Spiritismo dans le Monde 'Inde" (Paris, 1875). Petty: "İnsanın Mistik Olayları Nature"), iki cilt. (Leipzig ve Heidelberg. Wonter,1872.) Schindler: “The Magical Spirit-Life” (Breslau, Korn, 1857); ve “Der Superstition des Mithlatters” (“Orta Çağ'ın Batıl İnançları”), 1858.

arasında ve Hristiyanlığın ilkel tarihinde, Katolik azizlerin kanonlaştırılması davalarında ve cadı davalarının tarihinde, ortaçağın simyacıları ve astrologları arasında ve geçen yüzyılın gezgin sihirbazları arasında, her yerde anormal güçlerin ve performansların belirli tipik biçimlerinin tekrarı vardır.! Zamanın fikirlerine ve medyumların durumuna göre, bunlar çeşitli şekillerde tanrılara, doğa ruhlarına, temel ruhlara veya iblislere, Kutsal Ruh'un veya Şeytan'ın gücüne, ata ruhlarına ve 'doğa ruhları ile ata ruhlarının bir birleşimine' atfediliyordu.___ruhlar.___The___Sunmak Ruhçuluk_dır_Hiçbir şey_Ancak_Bütün halklarca ve bütün zamanlarda bilinen, ancak Aufklarung döneminde yetkili ve şiddetle reddedilen olağanüstü bir bölgenin ††††yeniden ortaya çıkması ve

†††[“Aydınlan~~lan~~ma” sözcüğü olumlu bir yargıyı ifade ederken,

canlanması ; fenomenin spiritüel açıklaması, artık zamanımıza özgü olmayan doğa ruhlarını ve şeytanları bırakarak, Çin ve Hint ata tapınmasının açıklamasıyla uyuşmaktadır.

Aufklarung dönemi olgulara karşı hiçbir saygı göstermedi; dünyayı başa aldı *(stellte die Welt auf den Kopf),* yani Aufklarung'un rasyonalitesinden neyin olması ve olabileceğine ve neyin olmayacağına *a priori karar verdi* . Şu anda bu sığ rasyonalist düşünce biçimi, zayıf insan aklının önce neyin mümkün olduğunu öğrenmesi gereken gerçekliğe yönelik yeniden uyanan bakışla çelişmektedir. Spiritizmin kendisini kurduğu fenomenler, bu nedenle, iki yönlü bir ilgiye sahiptir; birincisi, fiziksel

Almanca "Aufklarung" sözcüğü oldukça betimleyici ve eleştirel hale gelmiştir; bir kültür döneminin belli eğilimlerini ifade eder ve iddialarının sağlam temellere dayandığı varsayımını içermez. Bu, bağlamdan anlaşılacaktır.— Tr].

ve psikolojik olarak, çünkü gerçek olan ve dolayısıyla da mümkün olan hakkındaki bilgimizi genişletir ve tamamlarlar; ikincisi, tarihsel olarak, çünkü bize kültürün incelenmesinde, tüm batıl inançların ve mucizelere olan inancın ve bunların türlerinin yasaya uygun olarak doğal kökeninin anlaşılmasının anahtarını verirler. Günümüze kadar, modern tarihsel araştırma, büyücülük, mucize adamlarının, azizlerin ve cadıların kaçışı ve geçmişin sayısız diğer gelenekleriyle, çözümsüz bilmecelerle karşı karşıyadır; ve bunların tatmin edici bir çözümünü bulma umudu, fenomenlerin bu bölümünde araştırma yapma şevkini kendiliğinden teşvik etmelidir, bu, araştırılmamış doğa kuvvetlerinin ve bir zihnin bir diğeri üzerindeki etkilerinin en

önemli açıklamalarını vaat etmese bile. Ancak her şey, bu araştırmanın profesyonel ellere bırakılmasına ve her şeyden önce, yalnızca bilimsel bir ilgiyle değil , yalnızca ruhların gerçekliğini doğrulamaya yönelik bir gönül ilgisiyle yönlendirilenlerin elinde bırakılmasına bağlıdır.

Medyumlarla uğraşırken şüphesiz anormal doğalar ve olgularla ilgilenilmesi gerekir ve bunların geliştirilmesinin ve kullanımının bedensel ve ruhsal sağlıklarına zararlı olduğu kabul edilmelidir. Olgular profesyonel otoriteler tarafından yeterince araştırılmış olsaydı , bu durum bu tür deneylerin gereksiz tekrarlarından caydırmak için yeterli olurdu. Ancak bu alan şimdiye kadar o

kadar az incelenmiş ve açıklığa kavuşturulmuştur ki, onu keşfetmenin teorik avantajı bireylere verebileceği zarardan daha büyük görünmektedir. Dahası, profesyonel *(berufenen)* ellerde medyumların amatörler tarafından olduğundan çok daha iyi bakılacağı düşünülmelidir, çünkü oturmanın zararlı etkisinin anlaşılması, medyumların şu ana kadar sahip olmadığı insani hoşgörü ve tıbbi kontrole yol açar. Güçlü medyumlarla olan olgular, günlük olarak değil, haftada yalnızca bir veya iki kez oturmaya ikna edilebilselerdi olağanüstü şekilde güçlenirdi; Ayrıca güçlerini daha uzun süre koruyabilirler ve sağlıkları çok daha az zarar görebilir, belki de iyi bir bünyenin beslenmeyle onarabileceğinden daha fazla zarar görmez. Prensip olarak bu tür tüm

kamusal gösterileri katlanılmaması gereken bir kötülük *(Unfug) olarak kınadığım* gibi, özel çevrelerin yapay medyum arayışına da aynı şekilde karşıyım; belirgin yetenekleri kendiliğinden ortaya çıkan medyumları geliştirmeyi yeterli görüyorum. Hükümet, tüm yetkililere, yargıçlara, din adamlarına ve doktorlara, hayalet gibi vurma, ses, çınlama ve taş atma olaylarının her yerel olayında, bilinçsiz medyumu derhal bulup rapor göndermeleri talimatını verse, birkaç yıl içinde yeterli medyum materyali elde edilebilir.

Bu eyaletin hızlı bir incelemesi için, W. Schneider'in "Yeni Ruh İnancı" (Der neuere Geisterglaube: Paderborn. Schonung, 1882) adlı kitabındaki dikkatli

özeti önerilebilir , ancak Katolik yazarın tamamen ortaçağ demolojisinde, - azizlerin ve Kilise'nin en kutsal oğullarının ve kızlarının, muhtemelen Şeytan tarafından desteklenen cadılar, büyücüler ve Spiritistlerle tam olarak aynı fenomenleri sergilediği gerçeği göz ardı edilir. Spiritistlerin, kötü eğilimleri nedeniyle, bir zamanlar büyücüler ve cadılar gibi, Kilise tarafından cezalandırılmaları ve kökünün kazınması gerektiği, 430 sayfalık bu kitabın ifade edilmemiş olsa da iyi Katolik sonucudur. Konuyla ilgili daha kapsamlı bir aşinalık için, Spiritizmin son aşamasında bilinmeye değer her şeyin bir deposu olan aylık yayın *Psychische Studien'i öneririm.* Bu dergide Zbllner ve Heilenbach'ın daha önemli açıklamaları ve Cox'un Psişik Güç üzerine çalışmaları

bulunmaktadır; böylece Crookes'un deneyleriyle atılan ilk temeller hariç, bu dergi gerekli tüm olgusal materyali farklı hipotezlerin tartışılmasıyla bir araya getirmektedir.

lehte ve *aleyhte* katkısı şimdiye kadar çok eksik olmuştur. Heilenbach'ın daha önce alıntılanan eserlerinin yanı sıra, ilk olarak, artık ölmüş olan üç teistik filozoftan bahsedilecektir: JH Fichte, Ulrici ve Franz Hoffmann, şarkı ve trompetle *[mil Sang und Klang]* Ruhçu kampa geçerek, ruhun ölümsüzlüğüne dair sözde Ruhçu kanıtlardan yararlanmışlardır. Wundt, meselenin kendisini tartışmaya hiç girmeyen, fakat *Aufkliirung'un* bakış açısından problemler hakkında *d, priori bir cümle kuran küçük bir anti-spiritizm broşürü*

yayınlamıştır. Darwinizm'den, Franz Schultze, "The Confession a Medyum"a ve yukarıda sözü edilen Schneider'in kitabına dayanarak, "The Fundamental Ideas of Spiritism and the Critique of them" ("Die Grundgedanken des Spiritismus und die Kritik derselben" Leipzig, Gunther, 1883) adlı eserinde bütün meseleyi mahkûm etmiştir. Üç makalesinden sadece modern Spiritizmin ilk incelemeleri (s. 3-130) ve bunda da sadece "Confessions of a Medyum"dan yalın bir alıntı yapan yedinci bölüm dikkat çekicidir; Zollner'in sekizinci bölümdeki raporlarına yönelik eleştiri ise yetersiz ve yüzeyseldir.

Voss. Zgt.'nin Pazar Eki'nde Wallace'ın "Doğaüstü Olanın Bilimsel Yönleri" adlı eserine yönelik eleştirisinde

yer alıyordu . 1874, No.41 , *Reichenbach'ın* eski deneyleri ve hipotezleri ile medyumsal olgular arasındaki yakın ilişkileri göstermesi bakımından dikkat çekici olan bir diğer şey de Leeser'in broşürüdür: "Herr Professor Wundt und der Spiritismus", 2. Baskı, Leipzig, 1879.

Söylediğim gibi, olağandışı olguların gerçekliği hakkında yorum yapacak konumda değilim, ancak mevcut tanıklıkları, tarihsel ve çağdaş, bağlantıları içinde ele alındığında, insan organizmasında kesin bilimin bugüne kadar araştırdığı ve kavradığı güç ve kapasitelerden daha fazlasının varlığını kabul etmek için yeterli bir garanti olarak görüyorum ve bilimin bu olgusal eyaletin kesin araştırmasına girmesi için

yeterince acil bir meydan okuma olduğunu düşünüyorum. Öte yandan, gerçeklikleri durumunda bu olgulardan çıkarılacak sonuçlar hakkında koşullu bir yargı sunmaya kendimi her halükarda yetkili görüyorum, çünkü bu özellikle filozofun görevidir , o ise sonuçları ve tümevarımları için olgu materyalini sağlamayı kesin bilimlere bırakmalıdır. Bu bölgede, medyum için belli halüsinasyonlar belli fenomenlerin ortaya çıkmasının neredeyse vazgeçilmez koşulu gibi görünüyor ve seyirciler az çok medyumun manyetik etkisi altında ve onun halüsinasyonlarının enfeksiyonuna maruz kalıyorlar; bu nedenle, medyum oturumlarına sık sık katılmanın yargıyı bir dereceye kadar önyargılı hale getirmesinin psikolojik olarak kaçınılmaz

olduğuna inanıyorum; medyumların ve halüsinasyonlarının gücüne maruz kalan araştırmacı için, fenomenlerden çıkarılacak teorik sonuçları , deneyimlenen halüsinasyonların yanlışlayıcı izleniminden bağımsız tutmanın çok zor olması gerekirken, medyumların kendileri için neredeyse imkansızdır ve bu nedenle, söz konusu fenomenlerin nihai sonuçları açısından, çalışmasından koşullu olarak yargıda bulunan bir düşünürün önyargıdan uzak olma olasılığı daha yüksektir.

Felsefe, genel olarak, kesin olgu materyali şüpheden oldukça uzak ve tartışmasız bir biçimde önüne gelene kadar sonuçları erteleme hakkına sahiptir; ancak kesin bilimin temsilcileri, konunun hem dostları hem de karşıtları

tarafından neredeyse evrensel olarak kaçınılmaz olarak kabul edilen çıkarımlardan korktukları için belirli bir olgu alanında araştırma yapmaktan çekindiklerinde, bu engelleyici önyargıları dağıtan ve böylece ilk olarak utanmaz bilimsel araştırmaya giden yolu açan felsefi eleştirmen tarafından bilginin ilerlemesine bir hizmet sunulabilir . Kesin bilimin temsilcileri, batıl inancın bu alan etrafında ördüğü doğaüstü *halenin eleştiri için yersiz önyargı* olduğundan emin oldukları anda , bunun incelenmesini engelleyecek hiçbir şey kalmayacaktır. Fakat mucize ve hurafe inancını destekleyen olguların bilimsel olarak incelenmesi ve doğal olarak açıklanmasıyla, *Aufklarung'un* sadece şiddetle ve dışsal olarak bastırdığı, ama içsel olarak üstesinden

gelemediği bu inanç ve hurafeleri besleme ve güçlendirme gücü kaçınılmaz olarak kaybolacaktır .

Bir olguya atıfta bulunulduğunda, herhangi bir açıklamanın yalnızca olgunun gerçekliğine bağlı olduğu ve bu gerçeklik için en ufak bir kefil olamayacağımı ve olmayacağımı tekrarlamak yorucu olacaktır. Bu nedenle, burada bir kez ve herkes için ifade edilen bu itirazın, aşağıda her yerde hatırlanmasını rica ediyorum. Ayrıca, bir broşürün dar sınırları içinde okuyucuyu söz konusu olgularla tam olarak tanıştırmanın imkansız olacağını ve bunun için kapsamlı bir cilt gerekeceğini belirtmeliyim. Yer açısından, kendimi olgunun tipik bir biçimi üzerine tartışma kurmakla

sınırlamalıyım ve geri kalanı için kaynaklara başvurmalıyım.

N.

Fiziksel Olaylar.

Farklı kişiler, istemsiz kasları üzerindeki bilinçli iradelerinin kontrolü açısından test edilirse, çok farklı sonuçlar elde edilir. Hiç kimse, birkaç dakikadan fazla bir süre boyunca tüm istemsiz kas hareketlerini tamamen bastıramaz; ancak normal kişilerde, bu istemsiz hareketler, bilinçli irade tarafından öngörülen bir ortalama etrafında dalgalanır ve bundan çok veya uzun süre sapmaz. Az sayıda kişide durum farklıdır; sapmalar zamanla daha önemli hale gelir ve sonunda derece olarak çok önemli ve tür olarak çok farklı

birleşik hareketlere yol açar. Örneğin, ağırlık takılı bir ip, uzatılmış kolla bir terazinin üzerinde tutulursa, anormal doğalarda, ağırlığın sabitlendiği noktadan önemli ölçüde istemsiz sapmaları olacaktır. Fizyoloji, bu tür istemsiz kas hareketlerinin, bilinçli iradenin yerleştiği büyük beynin kortekslerinin o kısımlarından değil, beynin orta kısımlarından kaynaklandığını öğretir; normal yapılarda büyük beynin refleks engelleyici gücünün bu tür hareketleri pratik olarak önemsiz sınırlar içinde tutmaya yettiği, ancak anormal yapılarda orta beyin bölümlerinin bilinçli iradenin destekçisine göre göreceli bağımsızlığının önemli bir dereceye ulaşabileceği.

Bu orta beyin kısımlarının faaliyeti genellikle yalnızca hazırlayıcı veya yürütücü bir değere sahip olduğundan ve bu nedenle , kural olarak, insanın öz-bilinci için, fenomenlerin tipik bir biçimi üzerine tartışma kurmakla sınırlı kalacağım ve geri kalanı için kaynaklara başvuracağım.

N.

FİZİKSEL OLAYLAR.

Farklı kişiler, istemsiz kasları üzerindeki bilinçli iradelerinin kontrolü açısından test edilirse, çok farklı sonuçlar elde edilir. Hiç kimse, birkaç dakikadan fazla bir süre boyunca tüm istemsiz kas hareketlerini tamamen bastıramaz; ancak normal kişilerde, bu istemsiz hareketler, bilinçli irade

tarafından öngörülen bir ortalama etrafında dalgalanır ve bundan çok veya uzun süre sapmaz. Az sayıda kişide durum farklıdır; sapmalar zamanla daha önemli hale gelir ve sonunda derece olarak çok önemli ve tür olarak çok farklı birleşik hareketlere yol açar. Örneğin, ağırlık takılı bir ip, uzatılmış kolla bir terazinin üzerinde tutulursa, anormal doğalarda, ağırlığın sabitlendiği noktadan önemli ölçüde istemsiz sapmaları olacaktır. Fizyoloji, bu tür istemsiz kas hareketlerinin, bilinçli iradenin yerleştiği büyük beynin kortekslerinin o kısımlarından değil, beynin orta kısımlarından kaynaklandığını öğretir; normal yapılarda büyük beynin refleks engelleyici gücünün bu tür hareketleri pratik olarak önemsiz sınırlar içinde

tutmaya yettiği, ancak anormal yapılarda orta beyin bölümlerinin bilinçli iradenin destekçisine göre göreceli bağımsızlığının önemli bir dereceye ulaşabileceği.

Bu orta beyin parçalarının aktivitesi genellikle sadece hazırlık veya yürütme değerine sahip olduğundan ve bu nedenle , kural olarak, insan öz-bilinci bilinçsiz kaldığından, burada beynin nispeten bilinçsiz bir aktivitesiyle karşı karşıyayız; bunun sonuçları istemsiz kas hareketleriyle ifade edilir. Bellek, zekâ ve arzular da bu orta beyin parçalarına katıldığı ölçüde, bu sonuncular tarafından üretilen istemsiz kas aktivitesinin sonuçları, bu hareketleri gerçekleştiren kişinin uyanık öz-bilincinin aynı şeyi neden olan bilinçsiz

beyin aktivitesinden habersiz olmasına rağmen, zeki ve belirgin bir kişilikten kaynaklanıyor gibi görünebilir. Hayır, böyle bir kişinin istemsiz kas aktivitesinin farkında olması bile gerekmez ve bu nedenle, iyi bir vicdanla, meydana gelen fenomenlerin zihinsel kökenini ve bedensel aracılığı olduğunu inkar edebilir, ancak yine de bunların tek nedeni kendisidir. İstemsiz kas aktivitesi ve bilinçsiz beyin aktivitesi teorisi ilk olarak İngiliz fizyolog Carpenter tarafından başlatılmış ve açıklanmıştır ‡‡‡ve artık oldukça kabul görmüş olarak kabul edilebilir . Carpenter sadece teorisinin tüm medyumsal fenomenlerin kapsamlı bir açıklaması olduğunu iddia etme ve - Crookes gibi bu iddiayı tartışan

‡‡‡Yazarın referansları *Psychische Studien'e aittir;* ancak İngilizce okuyucu orijinal eser olan "Mental Physiology"ye yönlendirilebilir. — TR.

araştırmacılara *(in illoyaler Weise)* utanç verici bir şekilde saldırma hatasını yapmıştır .

Birkaç kişi karanlıkta gergin bir beklenti içinde, ellerini masanın üstüne koymuş bir şekilde oturuyorsa, sıklıkla bunlardan biri anormal bir yapıya sahiptir, yani bir süre sonra istemsiz kas hareketleri geliştirir ve masayı hareket ettirir, ancak masayı hareket ettirmek istemediğine yemin edebilir ve kollarında ve ellerinde istemsiz bir hareket tespit etmemiştir. Bu kişinin kim olduğunu bulmak için, masaya hitap etmek ve bir vuruşta “hayır”, iki vuruşta “şüpheli” ve üç vuruşta “evet” demesi gerektiğini önermek yeterlidir. Masa üç vuruşta aynı fikirdeyse, A, B veya C'nin ortam olup olmadığı sorulur, ta ki

olumsuz yanıt yerine vuruşlarla olumlu yanıt alınana kadar. Daha sonra, dairenin düzenlemesinin fenomenler için uygun olup olmadığı veya ortamı rahatsız edici etkilerden kurtarmak için değiştirilmesi gerekip gerekmediği veya herhangi birinin rahatsız edici bir unsur olarak dışlanması gerekip gerekmediği sorulmalıdır. Cevaplarda, medyumun partinin geri kalanına karşı bilinçsiz antipatileri ve sempatileri yansıtılır ve bu göstergelere itaat edildikten sonra fenomenler çok daha belirgin hale gelir. Daha sonra alfabeyi çalmaya devam edilebilir, alfabedeki bir harfin sayısal sırası, çalma sayısıyla belirtilir ve böylece, çok ayrıntılı bir işlemle, medyumun bilinçsizce işleyen beyniyle sohbet etmek doğrudur.

, harflerin belirlenmesinde gönüllü kol veya el hareketlerinin §§§§uygulanmasıyla hızlandırılır , örneğin bir alfabenin üzerine bir ipe bağlı bir ağırlık asılarak - veya alfabetik bir plaka üzerinde dönen bir işaretçiye veya sabit bir işaretçinin altında dönen işaretçiye elin istemsizce basılmasıyla. Her durumda, medyumun beyninin bilinçsizce işleyen kısımları önce koşullara alıştırılmalıdır, bu uygulama edinilmeden önce, düzeltilmesi için büyük sabır gerektiren harflerle birçok hata yapılır.

Bu tür sözde "psikoplar" veya "spiritoskoplar"dan daha hızlı olan, medyumun doğrudan kalem veya kurşun

§§§§Böyle bir ipin hareketlerine tamamen benzeyen, kökeninde kehanet çubuğunun hareketidir, ancak ikincisi le Hers'i belirtmek için kullanılmaz, ancak alt sinir merkezlerinin hassas izlenimlerinin, özellikle de su veya metallerin yakınlığıyla hassas kişilerde uyandırılan belirsiz duyguların tezahürü için kullanılır. •Welbseeking ve define.diggtng'de çok önemli bir rol oynayan kehanet çubuğunun sorunu, Reichenbach tarafından "Sensitiye Mau" ("Der precision Mensch") adlı eserinde prensip olarak *{end guttig) çözülmüştür.*

■* Denememi karsılaştırın; “Uyurgezerlik” (“Moderne Probleme”. W, Friedrich, Leipzig, 1885.)

kalemle yazdığı konuşmadır. Bu istemsiz yazma, deliler durumunda bolca kanıtlanmıştır; aklı başında olanlarda meydana geldiğinde onlara "yazma medyumları" denir. Genellikle istemsiz yazmayı yalnızca sol elle yapabilirler ve sonra genellikle tersine çevrilir *(SpiegeUchrifC).* Birçok istemsiz yazar sağ elle bile tersine çevirir. Çoğunda istemsiz el yazısı karakter olarak farklılık gösterir_itibaren_onların_sıradan_yazma, Ve_sıklıkla_iletişimin geldiği varsayılan kişilerinkine benzer . İstemsiz yazma genellikle tam bilinçlilikte, neşeli bir sohbetin ortasında ve görünüşte parmakların boş bir oyunu kadar mekanik ve dikkatsizce gerçekleşir. Konuşma için rap'lerden veya psikograftan daha az uygundur, çünkü kendi kaprislerini ve düşsel yollarını

izlemeyi tercih eder ve kasıtlı aldatmacalar için en geniş olanağı sağlar.

İstemsiz yazma ile burada istemsiz konuşmadan bahsedilecektir, ancak bu genellikle uyanık bilinçsizlikte, dolayısıyla bir kasılma veya vecit (trans) halinde gerçekleşir. Bu şekilde ezbere öğrenilen konuşmalar ve şiirler, ayrıca çoğunlukla dini veya duygusal ilgi duyulan diğer ideal konular üzerine bağımsız dersler ve vaazlar okunur. Erken Hıristiyan topluluklarının "dillerle konuşması" yalnızca dini bir vecit halinde istemsiz konuşma olarak anlaşılmalıdır. Burada konuşma kasları, yazmada olduğu gibi elin kasları, orta merkezi organların istemsiz beyin aktivitesi tarafından sinirlendirilir ve el

yazısının değişmesiyle olduğu gibi burada da ses, belirli bir kişinin sesine benzeyen, değişmiş bir tını ve tonlama alır, eğer ortam bu kişinin onun aracılığıyla konuştuğu yanılsamasına sahipse.

Konuşan medyumlar durumunda, bunun ruhsal heyecanla şartlandırılmış bir uyurgezerlik durumuyla* ilgili olduğu oldukça açıktır; yazan medyumlarda, uyanık bilinç olmadan dışarıdan duyarsız bir trans durumu yazma sırasında var olabilir, ancak uyanık bilinç görünüşte rahatsız edilmeden devam edebilir, neşeli bir söylevde bulunabilirken, beynin orta kısımlarının bilinçsiz aktivitesi aynı anda istemsiz yazmayı etkiler. Şimdi burada iki olası durum var; ya söz konusu bilinçsiz beyin aktivitesi,

öngörülen mekanik yolları izleyen, tamamen bilinçsiz, tamamen maddi bir süreçtir,_Ve_sadece_sunum_içinde_onun sonuçlar_,_görünüş_Bilinçli zekânın, daha önce izlenen mekanik yolların nispeten bilinçli ruhsal etkinlik tarafından düzeltilmiş ve belirlenmiş olması sonucu, ya da uyanık bilinçle birlikte ve arkasında, bu mekanik maddi beyin süreçlerine eşlik eden ve onları gerçek zekâyla aydınlatan bir uyurgezer bilinç vardır.

İstemsiz yazma sadece ezberlenmiş olanı tekrarlıyorsa veya hafızanın parçalarını tesadüfi ve akılsızca bir şekilde bir araya getiriyorsa, alternatifin ilk tarafı yeterli olur ve daha basit olanı tercih edilir. Ancak bu üretimlerde üretken bir fantezinin ve düzenleyici bir

zekanın yönetimi belli bir dereceye kadar kesin olduğundan, karar beynin farklı kısımlarında iki bilincin bir arada var olması yönünde olmalıdır. Bu nedenle bu olguya uyurgezerlik denmelidir, ancak maskelenmiş bir uyurgezerlik, yani uyanık bilincin ısrarıyla örtülü ve dış gözlem için tanınmaz hale getirilmiştir. Bu maskelenmiş uyurgezerlik, uyanık bilincin tek hakimiyeti ile uyurgezer bilincin hakimiyeti arasındaki bir geçiş durumu olarak düşünülmelidir ve iki bilincin göreceli berraklığı açısından en farklı derecelerden geçebilir; Bu adımlar, uyanık bilincin hâlâ görünürde değişmemiş olduğu eşik değerinin üstünde uyurgezer bilincin ilk ortaya çıkışından , bozulmuş ihtiyat ve hesap verebilirliğin (ikinci görüşte olduğu gibi)

yarı rüya hallerine ve uyanık bilincin duyarlılığının tamamen yok olmasına kadar ardışık olarak ilerler.*****

bilinçdışı dediğimiz şey_beyinsel,_Biz olabilir_Böylece_Sadece_gibi_Peki_isim uyurgezer bilincin faaliyeti ve medyumların istemsiz kas hareketlerinin, sonuçları itibariyle işbirlikçi bir zekâ keşfettikleri ölçüde, uyurgezer bilincin faaliyeti tarafından meydana getirildiğini ve yönlendirildiğini , bu sonuncusunun uyanık bilincin sönmesiyle çevredekilere görünür olup olmadığına veya uyanık bilincin devam etmesiyle maskelenip maskelenmediğine bakılmaksızın iddia ederler. Bir medyumdan, tesadüfen veya

*****Bu maskeli uyurgezerlik, henüz yeterince gözlemlenmemiş ve incelenmemiş kahinler ve mistiklerde rol oynar. İkinci görüş veya mistik sezginin etkinliği *(virtuosität)* geliştikçe, başlangıçta normal bilincin, coşkulu duruma yer açmak için söndürülmesi gerekliliği azalır; ve belirli bir etkinlik* derecesinden itibaren, kahin ve mistik coşkulu vizyonu öyle yönetebilir ki, normal bilinçle birlikte var olur ve onun yerine geçebilir. Örneğin Andrew Jackson Davis'te, açık ve maskeli uyurgezerlik dönemleri hayatının ardışık bölümleri olarak izlenebilir.

kendiliğinden oluşan psişik uyarılmayla kendiliğinden belirgin veya maskeli uyurgezerliğe düşen bir bireyi anlamamız gerekecektir. Medyumlar genellikle belirgin uyurgezerlik içindedirler: birincisi, istemsiz konuşmada; ikincisi, olağanüstü bir sinir gücü gerektiren fiziksel fenomenlerin üretiminde; ve üçüncüsü, izleyicilerde halüsinasyonların aşılanması için, ki bunun için medyumun kendisinde halüsinasyonların yoğunluğunda özel bir yoğunluk ön koşul gibi görünmektedir. Diğer fenomenlerin çoğu maskeli somnambulism durumunda gerçekleşir - ve fenomenlerin nedenleri konusunda en kolay yanılgıları yaratan durum tam da budur, hem bu fenomenle tanışmamış seyircilerde hem de medyumun kendisinde. Maskeli somnambulism'in

anlaşılması , bu nedenle, medyum fenomenlerinin tüm alanının anahtarıdır.

Medyumların bir diğer özelliği de oto-uyurgezer olmalarıdır; yani bir mıknatıslayıcının etkisi olmadan ve mekanik yardımlar olmadan, dolayısıyla sadece psişik yardımlarla, kendilerini maskeli veya belirgin somnambulizme yerleştirirler . İstendiğinde uyurgezerliğe kendini bu şekilde hazır hale getirmesi, yabancıların isteği üzerine belli bir güvenle emredilebilmesi için önemli bir pratik gerektirir; ayrıca çok kolay reddeder, o zaman oturumlar başarısızlıkla sonuçlanır. Fahnestock'un araştırmaları, herkesin sadece psişik yollarla gönüllü oto-uyurgezerlik için gizli bir kapasiteye sahip olduğunu ve birçok kişinin pratik yoluyla bu geçişi

her an makul bir hızla gerçekleştirebileceğini göstermiştir. Ayrıca, bir kimsenin bu durumdan sadece irade gücüyle uyanabileceğini, ama aynı zamanda bu uyanışın vücudun belirli kısımlarıyla (sadece baş, ya da sadece vücudun üst kısmı, ya da sadece baş ve vücudun yarısı gibi) sınırlı olarak gönüllü olarak gerçekleştirilebileceğini ve hatta tek bir uzuv hariç tüm vücudun uyurgezerlik durumundan uyandırılabileceğini göstermişlerdir.[†††††]

Bu gibi durumlardaki etki, uyanık bilincin işlevlerini yeniden kazanması ve bilinçli iradesinin uyanmış beden parçaları üzerindeki kontrolünü yeniden kazanmasıdır, ancak henüz uyanmamış

---

†††††"Statuvolism, or Artificial Somambulia" Wm. Baker Fahnestock, MD- (Almanca çevirisi Dr. Wittig tarafından yapılmıştır) *Psych. Stud.,* X. ss. 115-120, 169-173, 204 (Amerika'da yayınlanmıştır ancak Psychological Press aracılığıyla temin edilebilir. 10, Craven Caddesi, Charing Cross SW—TB.)

parçalar hala bu kontrolden çekilir ve yalnızca uyurgezer bilince tabi kalır ve beynin uyurgezer parçalarından herhangi bir dürtü olmadığında kataleptik görünür. Yerel olarak sınırlandırılmış veya yerel olarak uzaklaştırılmış bu dikkat çekici hipnoz olgusu, uyurgezerlik üzerine yapılan son Fransız araştırmaları tarafından doğrulanmıştır. Fahnestock'a göre, uzun süreli uygulama, bedenin belirli parçalarının bilinçli irade ve duyarlılıktan doğrudan geri çekilmesini ve kendi içinde kataleptik, ancak aslında uyurgezer bilincin her innervasyon dürtüsüne duyarlı ve uyumlu bir duruma tabi tutulmasını sağlar. Etkilenen uzuvdaki cildin sıcaklığının düşmesiyle kendini gösteren bu durumda , beynin uyurgezer kısımlarının sinir uyarıları ile

uyanık bilincin refleks inhibisyonları ve istemli eylemleri arasında artık bir uyum yoktur, öyle ki söz konusu uzuv yalnızca ve yalnızca uyurgezer uyarılarına tabidir.

Uyanık bilinç için bu yerel katalepsi durumu , Fahnestock'un aşina olmadığı genel bir maskeli uyurgezerlik durumu da olduğunda daha kolay meydana gelebilir; ancak böylesi yerel katalepsi ve duyarsızlık, medyumu, uyurgezer sinir iletimi dürtüsü nedeniyle bu uzuvla gerçekleştirdiği eylemlerin hiç de kendisine ait olmadığına inandırarak tamamen aldatmış olmalıdır. Hala araştırılmamış sinir kuvvetleri aracılığıyla olağanüstü fenomenler (kalemle temas etmeden uzaktan yazı yazmak gibi) üreten bir medyumun

elinin soğuk olması, sıcaklığın düşmesinin fenomenlerden hemen önce gelmesi kuralına göre sürekli tekrarlanan bir gözlemdir *(Ps.St.* XI. 498.) ‡‡‡‡Bazı çok olağanüstü fenomenlerde, *örneğin medyumun koluna bir demir halka* girmesi durumunda , medyumun ellerinin buz üzerine yatırılmış bir cesedin elleri kadar soğuduğu bildirilmektedir. (*Mezmur* III. 55.)

Ancak burada, bir uzvun kataleptik veya hipnotik duruma geçmesi, irade tarafından şartlandırılmayan, ancak uyurgezer bilincin amacına atıfta bulunularak istemsizce ortaya çıkarılan bir olgu olarak görülmelidir. Uyanık

‡‡‡‡"LIGHT, 19 NISAN 1884" e başvurabilir. Biz (Bay Koden Noel ve ben) iki olguyu fark ettik (aynı şekilde Slade'de de her zaman gözlemlenir), bunlardan biri kesinlikle medyumun herhangi bir gönüllü eyleminden kaynaklanamazdı. Bu, yazıdan hemen önce ve hemen sonra yazı tahtasını tutan elin sıcaklığının düşmesiydi. Diğer olgu ise, Bay Eglinton elinin benimkiyle temasını kestiğinde yazı sesinin kesilmesiydi."—Th.]

bilinç ve bilinci, ilk olarak, medyuma kendini maskeli veya belirgin uyurgezerliğe yerleştirme dürtüsünü ve ikinci olarak, ne tür bir olgunun istendiği ve beklendiği genel yönergesini verecektir; harekete geçen uyurgezer bilinç, bu istek ve yönergeleri belli bir noktaya kadar dikkate alabilir, ancak çoğu zaman hiç dikkate almaz ve hatta bunlara dikkat ettiğinde bile, sonuç genellikle beklenenden biraz farklıdır, genellikle ikincisinden geride kalır, ancak bazen onu aşar. Medyumun uyurgezer bilincinin, uyanık bilincin isteklerini dikkate alarak veya dikkate almadan belirlediği tasarımı uygulamaya nasıl başladığı , yani organizmanın - istemsiz kas aktivitesi ve henüz araştırılmamış kuvvetleri üzerinde nasıl hakimiyet kurduğu, bilinçli iradenin

istemli kas hareketleri ve hayvan manyetizması üzerinde nasıl hakimiyet kurmaya başladığı kadar az şey biliyoruz. Burada da uygulamanın büyük bir etkiye sahip olduğu kesindir, ancak yine de tamamen deneyimsiz medyumlarda, medyumların kendileriyle olan bağlantısından hiçbir şekilde şüphe duymadıkları en şaşırtıcı fenomenler istemsizce meydana gelebilir .

Evrensel bir medyum, bir oto-uyurgezerden daha fazlası olmalıdır; aynı zamanda güçlü bir manyetizatör olmalıdır. Uyurgezerliğe eğilimi olmayan güçlü manyetizatörler vardır ve bunlara medyum denmez, çünkü uyurgezer bilinçleri bilinçli iradelerinden asla bu kadar özgürleşmez ve medyumsal sonuçların üretimine ulaşamaz.

İşlemleri, diğer kişileri yerel veya tamamen manyetize etmekle sınırlıdır ve ikinci durumda onları uyurgezerler haline getirir; ancak bilinçli iradenin manyetik gücünü canlı nesnelerden başka bir şeye yöneltmek ve böylece en azından bazı medyumsal fenomenlerin bilinçli gönüllü üretimini başarmak üzere eğitilip eğitilemeyeceği bir sorudur. Burada, elbette, bizi şimdiye kadar meşgul eden istemsiz kas etkileri değil, deneysel koşullarının istemsiz kas eyleminin işbirliğini şüphesiz dışlayacak şekilde düzenlenmesi gereken başka bir fiziksel fenomen alanı söz konusudur.

Bu bölümün temel olgusu olarak şunları düşünüyorum. Yaklaşık 7 cm çapında iki ıhlamur ağacı topundan, 30 cm uzunluğunda ince bir değnekten ve

bir at kılından, Breslau'lu Dr. R. Friese yatay bir burulma terazisi inşa etti. Güçlü bir fiziksel ortam bir elin parmak uçlarıyla iki toptan birine yaklaşırsa, kesinlikle aşırı derecede hafif olsa da bir itme meydana gelir. Ancak ortam bu topu bir dakika önce eline aldıysa veya sadece üzerine üflediyse, top ile el arasında önceki itmeden çok daha güçlü bir çekim olur, böylece top kolayca yavaşça bir daire içinde çekilebilir. (J's. /S'i. VIII. 381.) Bu deney önce başkaları tarafından tekrarlanmalı ve genişletilmeli, özellikle farklı burulma terazilerine sahip iki topun elde tutulduktan sonraki karşılıklı davranışları gözlemlenmelidir. Deneylerin anlamı yalnızca, ortamın elinin nötr, te, yüksüz tahta topu iten bir kuvvetle yüklü olması, ancak aynı isimli

yüklü topu çok daha yüksek derecede çekici olmasıdır. Bu davranış, sürtünmeli elektrik ve manyetizma durumuna ters olarak benzerdir.

Söz konusu kuvvetin sürtünmeli elektrikle ilişkisi, diğer hususların yanı sıra, atmosferik nem derecesine olan bağımlılığında ve Reichenbach, Fechner, §§§§§Zbllner ve diğer birçok kişi tarafından kurulan, ortamların temas olmaksızın kapalı manyetik iğneyi şiddetle rahatsız etme yeteneğine kendini gösterir. Bir mıknatıslayıcı, bir kişiyi o kadar yükleme yeteneğine sahiptir ki, kendisi ve yünlü bir örtüyle izole edildiği metal karyola arasında, vücudun bir parçasının kazara yaklaşmasıyla güçlü bir kıvılcım deşarjı

§§§§§" Erinnerungen an die letzten Tage der Odlehre und Hires Urhebers " ("Od'un ve yazarının son günlerinin anısı"). Leipzig: Breitkopf ve Hartel, 1876. [Bkz. "Transandantal Fizik", c. 2.]

t "Phil. d. Unfa." [Yazarın "Philosophy of the Unconscious." İngilizce okuyucu, Bay Coupland'ın çevirisinde, 9. baskıda, cilt II, s. 176'da atıfta bulunulan pasajları bulacaktır.— Tв.]

meydana gelir; bunu mıknatıslayıcıyı ve çevresini dikkatlice inceledikten sonra kendimde kanıtladım! ve bunun medyumsal sinir kuvvetinin patlayıcı bir şekilde dengelenmesi mi yoksa bu kuvvetin daha önce elektriğe dönüştürülmesi mi olduğunu kararsız bırakıyorum. Elektriksel krepitasyon, - medyumsal oturumlarında en sıradan ve sık görülen olaylardan biridir. Bir sonraki araştırma, söz konusu kuvvetin davranışına, ilk olarak büyük, serbestçe asılı çubuk mıknatısların kutuplarına, ikinci olarak elektroskoba , üçüncü olarak galvanik akımlara sahip serbestçe asılı tellere ve dördüncü olarak sabit iletkenlerdeki galvanik akımların gücüne yönelik olmalıdır . Spiritistlerin bilimsel çıkarları açısından anlaşılmaz ve en kötü öneme sahip olan şey, henüz hiç

kimsenin bu sorulara yaklaşmaya bile çalışmamış olmasıdır.

Medyumsal fenomenlerin büyük bir kısmı nesnelerin ortama doğru kaymasıyla sınırlıdır. Nesnelerin itilmesi de meydana geliyor gibi görünür, ancak çok daha az sıklıkta gerçekleşir. Cox birini hiç görmedi, ancak diğerini çok sık gördü ve bunu çok grafiksel olarak tanımladı. Hareketin doğasını, düz bir yüzeyde bir mıknatıs tarafından çekilen çelik talaşlarının doğasıyla karşılaştırır. "Önce biraz yükselir, düşer, ileri hareket eder, durur, manyetik kuvvetin etkisi altına girene kadar, sonra aniden bir yay ile mıknatısa (ortama) sıçrarlar." *(Ps. St.* X., 127,128.) Sandalyelerin bu şekilde altı ila on fit mesafeden ortama doğru kaydığını, koltukların ve kanepelerin iki

ila üç fit ilerlediğini gördü; bir keresinde on dört fit uzaklıktaki ağır bir koltuğun ortama doğru geldiğini gördü. ******Bir ortam ne kadar güçlüyse, etkinliğinin alanı o kadar büyüktür, ancak her zaman sınırlıdır ve üstesinden gelinmesi gereken zorluklar nesnelerin boyutuna değil, ağırlığına orantılıdır. Buradaki soru, bir ortamın belirli bir nesneyi kuvvetiyle nasıl yüklemeye başladığıdır; kuvvet iletimde hangi yolu izler ve hangi araçlarla iletilir? Burada da deneysel

******Yazarın yukarıda belirtilenlerden önce iki önemli hususta ek bir gerçeğe itiraz etmeyeceğini varsayarak, çevirmen 26 Kasım 1876 tarihli *Spiritualist'te kendi ifadesini alıntılıyor.* Bu ifadeyi, savcılık avukatı tarafından çapraz sorguya çekildiğinde, Slade davasında tanık olarak yemin ederek tekrarladı. *'Masanın yanımdaki bir sandalye yere fırlatıldı.' Bir mezura çıkardım ve medyum ile sandalye arasındaki en yakın mesafeyi ölçtüm, çünkü sandalye yerde yatıyordu; beş fitti ve masa ile yere serilmiş sandalye arasında iyi bir açık alan görebiliyordum. Slade'den kıpırdamamasını rica ettim ve sağımda yatan ve Albay Olcott diğer tarafımda otururken izleyebileceğim sandalyenin benim tarafımdan alınıp yerleştirilmesini istedim. Birkaç dakika içinde, bu süre zarfında medyum hiç hareket etmedi, sandalye bana doğru birkaç santim çekildi ve ben onu ve onunla masa, medyum ve diğer her şey arasındaki açık alanı izlerken, aniden bacaklarının üzerine atladı ve yanıma bırakıldı." Bu, 14 Ekim 1875'te New York'ta ve Slade'in (medyumun) kendi evindeydi. Fakat bunun dışında, oda (halı kaplı) ve mobilyalar benim tarafımdan birden fazla kez eklentiler açısından incelenmişti. <fcc. Buradaki test doğaçlama olduğu ve anlık olarak kendim tarafından önerildiği için, olgunun gerçek karakterinden şüphe edilemez, elbette benim doğruluğum ve kesinliğim varsayımıyla. Dayayı Dr. v. Hartmann'ın açıklamalarıyla ilgili olarak alıntılamaya değer kılan iki durum şunlardır: (1) medyumlukla en ufak bir bağım olmayan ve Slade ile aynı çizgide olmayan başkanın bana yaklaşması (ben medyum olabilecek Albay Olcott ile birlikteydim) ve (2) gücün yanı sıra, ona yeni bir yön ve istegime uygun olağanüstü bir dürtü veren belirgin bir istihbaratın olması. (Bu nota, önceki bir nota ek olarak, Dr. v. Hartmann'ın yetkisi dışında yeniden basımda görünmeyeceğini eklemeliyim.)

sonuçlar elde edilebilir (ortamı zeminden izole ederek, ortam ve çekilen nesne arasına farklı malzemeler koyarak, vb.).

Burada kas hareketi veya ortamın maddi nesneler üzerindeki anlık zihinsel etkisinden söz edilemeyeceği açıktır, ancak yalnızca ortamın sinir sistemi tarafından psişik uyarım altında üretilen fiziksel bir kuvvet söz konusudur. Bu nedenle, Cox'un bu kuvvete *"Sinir"* kuvveti yerine neden yanıltıcı "Psişik" adını vermiş olması anlaşılmaz görünüyor, çünkü kendisi bunu açıkça *fiziksel (dolayısıyla psişik değil) olarak tanımlıyor ve yalnızca kas kuvvetinden* ayırıyor . (Ps. *St.* X., 213, 214.)

Ortam ve nesneler arasındaki itme ve çekmeyi aşan bir etki, nesneler ve dünya

arasındaki dinamik ilişkiyi değiştirdiğinde sinir kuvveti tarafından ortaya çıkar. Burulma terazisinden önce olduğu gibi, burada da teraziler zemin fenomenini tespit etmek zorundadır, Crookes ve diğer deneycilerin çoğu yaylı teraziyi kullanmıştır. Serbest deneyler için terazinin mi yoksa kaldıraçlı terazinin mi tercih edilmesi gerektiği sorusu, öncelikle küçük tahta topların medyumsal sinir kuvvetiyle yüklenerek ağırlıklarının değişip değişmediğini ve ne ölçüde değiştiğini belirlemek için bir sorudur. Crookes'un yaptığı gibi, terazilere kendi kendini kaydeden bir aygıtın uygulanması tüm deneylerde önerilmelidir , çünkü yalnızca aygıtın kendisinin kalıcı mekanik göstergesi , kayıttan okuyan kişinin medyum tarafından kendisine yerleştirilen bir

halüsinasyonun etkisi altında olduğundan şüphelenmeyi önler. İstemsiz kas hareketini engellemek için Crookes, tahtanın sabit dolum noktasının üzerine , bir yaylı teraziyle ucundan asılmış olan, biri diğerinin içine olmak üzere iki kap su koydu ve medyumun elini üstteki sabit kabın suyuna daldırmasını sağladı.* Diğerleri burulma terazisine bir masa bağladılar, medyum veya medyumlar dönen taburelere diz çöktüler ve elleri masadan belli bir mesafedeydi. Cox böylece 81b'lik bir masanın ağırlığının ağır veya hafif olma isteğine göre 51b ile 851b arasında değiştiğini gördü. *(Ps. St.,* X. 127.) Chambers ve Owen benzer koşullar altında 1211b'lik bir masanın 601b ile 1441b arasında değiştiğini gördüler. f Hint fakirlerinin şu performansı

bildirilmiştir: bir saksıya toprak atılır ve içine küçük çubuklar dikilir; bunların üzerine delikli kağıtlar bastırılır; Birkaç dakika sonra çarşaflar yavaşça ve titrek bir şekilde yukarı aşağı kalkmaya başlar, fakir birkaç ayak ötede durur. Nesneler fakir tarafından ne getirilir ne de dokunulur. Medyum oturumlarında, üzerindeki her şeyle birlikte masanın kendiliğinden kalkması veya üzerinde birisi olan bir sandalyenin, medyumun teması olmadan veya kas hareketi varsayımını dışlayan bir pozisyon ve tavırda temasıyla hafifçe kalkması çok yaygın bir olgudur, j: Banyodaki uyurgezerler bazen normal ağırlıklarında bir azalma gösterir, bu da vücudun sadece küçük bir kısmının suya batırılmasıyla onları yüzer halde tutmaya yeter ve cadıların su geçirmezliğine

yüzyıllardır bağlı kalan inatçılık, ikincisinin korkudan refleks hipnoza girerek bazen ağırlıklarında bir azalma yaşadığını düşündürmektedir. Vecd halindeki bu aynı ağırlık azalmasına, "cadı terazisi" tarafından doğrudan ağırlık kanıtı da dayanır. Son olarak, medyumların__kabarık__içinde__,__hava, Bazen_içinde_karanlık_oturmalar, tavana bir şeyler yazdıklarında, bazen de kısık gaz ışığıyla. *(Ps. St.* VI., 566.) Bu uçma, Jamblichus, Faust, çeşitli cadılar ve azizler hakkında da bildirilmiştir, tanıklık özellikle ölümünden iki yıl sonra aziz ilan edilen ve hatta kendisiyle birlikte iki kez daha havaya kaldırdığı söylenen Kopertinuslu Joseph durumunda güçlüdür. *(Ps. St.* IV., 241 *ve devamı)* Havaya yükselme durumu her zaman medyumun tamamen uyurgezer

hali gibi görünmektedir; ancak bu durum aynı zamanda halüsinasyonların seyircilere iletilmesi için en uygun durum olduğundan ve genellikle aynı çevreyle birkaç oturmadan sonra -ve daha sonra oturmanın sonunda, orada bulunanlar halüsinasyonların aşılanmasına duyarlı hale geldiğinde- bu fenomen meydana geldiğinden, burada nesnel gerçekliğini kalıcı kanıtlarla doğrulamak özellikle gereklidir.††††††

Söz konusu olgular, yalnızca sürtünme elektriğine benzer şekilde sinir kuvvetinin kutupluluğuyla açıklanabilir. Bu, yalnızca yüklü cisimlerin yer çekimine karşıt olarak dünyadan itilmesi durumu olsaydı, basit bir kuvvet işe

---

††††††Bir uyurgezerde mıknatıslayıcının odanın içinde uçtuğu halüsinasyonunu uyandırmak oldukça kolaydır. *{Psych, Stud.* III., 536, 537.) Bkz. s. 114.

t Zollner'ın "Evrensel Yerçekiminin Elektriğin Statik Etkilerinden Açıklanması ve Weber Yasasının Genel Anlamı." (Leipzig: Staackmann, 1882.) *Onun* "Wiss Abh./* p X, No. 3.

yarardı; ancak sinir kuvvetiyle yüklenen cisimlerin yer çekimine karşı dinamik ilişkileri bazen uyumlu bazen de zıt olduğundan, görünüşe göre ortamın uyurgezer iradesine bağlı çift yönlü bir yükleme kabul edilmelidir. Ve bu, nesnelerin ortam tarafından çekilmesi ve itilmesine de geri çıkarılabilir, çünkü tüm nötr cisimlere karşı itmesi aynı olmalıdır. Kutuplu bir kuvvetle açıklama, yer çekimi kuvvetinin bastırıldığını ve cismin kutupluluğunun dönüştürülmesiyle tersine dönüştürüldüğünü ileri süren eski Kızılderililer tarafından daha önce ileri sürülmüştü. Burada Zollner'in evrensel yer çekimi_itibaren_,_statik_etkileri_ile ilgili__elektrik! ve tüm farklı doğal kuvvetler arasındaki farkla, şüphesiz ki aynı ilkel kuvvetlerden türetilmişlerdir.

Zellner'in görüşü kabul edilirse ve sinir kuvvetinin, yerçekiminin bağlı olduğu vücudun statik-elektriksel durumunu değiştirdiği varsayılırsa, aslında yalnızca tek bir kuvvetle uğraşmak zorunda kalırız, bu kuvvet yerçekimi kuvvetinin etkisini nötralize etmez veya ondan daha ağır basmaz, aynı zamanda yerçekimi kuvvetinin kendisini artırır, azaltır veya olumsuzlar, bu nedenle doğa yasalarının askıya alınmasından veya ihlal edilmesinden söz etmek mümkün olmaz.

Cox'a göre yüzen nesnelerin davranışı küçük bir hava balonunun davranışına benzer; ağırlıkları aniden değil, kademeli olarak değişir; yavaşça ve sarsıntısız bir şekilde yükselir, aynı şekilde aşağı inerler, ancak her zaman hafif sarkık salınımlarla. Üzerinde yanan petrol

lambaları olan masalar yükseldiğinde hiçbir zaman zarar verilmemiştir, hareketin sessizliği ve salınımların yavaşlığı ve hafifliği lambaların devrilmesine neden olmamıştır. Salınımların yanı sıra yüzen nesneler, belki de en açık şekilde Crookes'un deneylerinin otomatik eğrilerinden görülebilen ve sfigmografın göstereceği gibi, ortamın eşzamanlı nabız eğrileriyle açıkça bağlantılı olan titremeler sergiler. Bu, kuvvetin gerçekten ortamdan ve yalnızca ortamdan kaynaklandığının en belirgin kanıtıdır. Ayrıca, tüm medyumsal olgular sabit değildir, aksine medyumun orta beyninden organizmasına akan sinir dalgalarına uygun olarak düzensiz dalgalar halinde sürekli olarak dalgalanırlar.

Sonuçlar genellikle medyum tek başına değil, her iki cinsiyetten oluşan küçük bir çemberde olduğunda güçlenir. Bir medyumun, mevcut olanları daha fazla veya daha az medyum yapma gücüne sahip olduğu, yani bilinçsizce - sinir gücü geliştirmelerine neden olduğu ve ayrıca bu şekilde geliştirilen genel sinir gücünün dağıtımını ve uygulamasını kesinlikle etkileyebildiği anlaşılıyor . Olağanüstü etkilerin üretilmesi için yeri ve medyumu yeterince şarj etmek birkaç dakikadan birkaç çeyrek saate kadar bir süre alır. Bu nedenle, bunlar çoğunlukla oturumların sonunda veya en azından ikinci yarısında gerçekleşir ve daha fazla medyum (yani sinir gücü geliştiren kişiler) mevcut olduğunda daha yoğun olurlar ve bu medyumların bilinçsiz

işbirliğiyle ana medyum desteklenir. Bu nedenle, zayıf medyumlar için bir "çember" kesinlikle vazgeçilmezdir ve yalnızca güçlü medyumlar tek başlarına da önemli etkiler ortaya çıkarabilir; deneyimsiz veya orta derecede nitelikli medyumlarla yapılan deneylerde buna dikkat edilmelidir.

Çekim ve itme eyleminin nesnelerin ağırlığını değiştiren şeyle birleşmesinden zaten en çeşitli fenomenler ortaya çıkar. Yüzen nesneler, havadan ve yatay hareketle ortama ilerleyebilir ve ortamdan geri çekilebilir. Aynı nesne (küçük bir masa gibi) örneğin ortamdan zeminde kayabilir, odanın en uzak köşesinde yükselebilir ve sonra aşağı doğru süzülebilir veya seans masasına eğik bir şekilde düşebilir. Su,

ayrı duran bir kutudan görünmeden yükselir ve seyircilerin üzerine çiseleyen bir yağmur gibi iner. Bir evde belirli saatlerde günlerce veya haftalarca çanların çalması, çalmaya devam etmesi veya tüm bağlama ve susturma işlemlerine rağmen yıkılması ‡‡‡‡‡veya binaların düzenli olarak taş, kömür veya ortalıkta duran diğer şeylerle bombalanması, ancak polisin veya özel olarak gözetleme için görevlendirilenlerin bu kötülüğün kaynağına dair bir iz bulamaması gibi durumlar tekrar tekrar yaşanır. Genellikle, olayın gerçekleştiği yerde bulunan bir hizmetçi kız, histerik bir kadın veya gelişme çağında bir çocuk bulunur ve bu kişinin yakınına mermiler

‡‡‡‡‡Owen: "Tartışmalı Ülke."

Wallace: “Modern Spiritüalizmin Savunması.” *Ps. St.* VII., 237, 562; VIII. 5, 81-108, 188, 238, 471; IX., 6-15, 39-40, 94-96.

Aşkın Fizik.” Çeviri, c. 2,—TR

düşer. Yetkililer ve özel kişiler böyle bir bağlantıdan nadiren şüphelenir ve kötülüğü bilinçsizce yapan bir medyum olduğundan çok hayalet şakalarına inanırlar.

Oturma odasındaki farklı nesnelerin - ve orada bulunan farklı kişilerin, kısmen kolektif kuvvetin ortamı tarafından dağıtılmasıyla, kısmen de aktif işbirliği yoluyla farklı derecelerde yüklü olduğu düşünüldüğünde, daha hafif nesnelerin, özellikle yüzerken, aynı anda çok farklı çekimlere ve itmelere maruz kalmaları ve en kıvrımlı yolları izlemeleri anlaşılırdır. Ortam, itme yoluyla, bir nesneyi, taraflardan birinin çekici küresinin baskın olduğu yere yönlendirirse, nesne o kişiye ve vücudun o kısmına doğru kayar veya yüzer, en

yüklü olan el olabilir. Bu şekilde, örneğin, Heilenbach'ın vücudundan ele doğru sürünen bir kayrak taşı deneyimi açıklanacaktır.

Medyumsal sinir kuvveti, istemsiz kas aktivitesiyle çeşitli şekillerde birleşebilir; bu, genellikle bir masanın etrafında otururken gelişen ilk şeydir, sinir kuvvetiyle yüklenme, tek başına yeterli olana kadar kademeli olarak artar; böylece nesneler ilk başta sadece temasla hareket eder, ancak daha sonra temas olmadan hareket eder.

Yukarıdaki olgular medyumsal sinir kuvvetinin etkilerini tüketmez. Özellikle dikkat çeken, elektriksel raporların doğasında ani deşarjlarla ifade edilen, maddi parçacıkların kohezyonuna karşı

geniş kapsamlı karşı tepkisidir. Her zaman yakın bir şekilde sınırlandırılmış bir noktada ve aslında genellikle gövdelerin iç kısmında meydana gelen patlayıcı deşarj, maddi kohezyonu alt edemediğinde, dokunma duyusuna titrek bir sarsıntı olarak kendini duyurur ve daha güçlü veya daha zayıf bir çıtırtı veya çarpma sesi ile duyulabilir. Kohezyonu alt ettiğinde, ayrıca nesnenin parçalanması veya kırılması olur. (Zollner'in yatak perdesi * ve bardak.) Çarpma sesleri en hafif krepitasyonlarla başlar (bir

elektrikli makine), bazen gürültülü bir uğultu ve takırtıya dönüşür; §§§§§§bazen masalardan, sandalyelerden, bölmelerden, duvarlardan; bazen küçük kap kacaklardan, bazen de büyük kayalardan yankılanır; ve daha yüksek olanın, hem dokunulabilen hem de kulakla hissedilebilen titreşimlerle de lokalize edilebileceği anlaşılıyor. Muhtemelen aktarılmış olan işitme ve dokunma halüsinasyonlarını nesnel olaylardan ayırt etmek için, mikrotelefonla çok uzak bir mesafeden gözlem ve fonografla kayıt her zaman istenir.

Benzer sesler sürekli olarak en farklı yerlerde, mutfak eşyaları ve mobilyaların hareket ettirilmesiyle veya

§§§§§§Owen: “Tartışmalı Arazi.”

ettirilmemesiyle , evdeki veya mahalledeki hiç kimse nedenini tespit edemeden ortaya çıkar. Yukarıda bahsedilen taş atma olayında olduğu gibi, her zaman bir medyum, genellikle kadın cinsi, ilk başta tamamen bilinçsizce neden olur. Mahalle bu nedensel bağlantıdan şüphelenirse, genellikle alt polisin vahşeti ile dar ve gayretli papazlık ve halk batıl inancının bir kombinasyonu, zavallı sinirli hastayı tıbbi tedavi altına almak veya medyumluk yeteneklerinin sistematik olarak deney için kullanılması yerine, tamamen dikkatini dağıtır.

Maddenin nüfuz etmesiyle ilgili raporlarda özellikle olası olmayan bir fenomen sınıfıyla karşılaşırız. Hint raporları bunları tartışılmaz gerçekler

olarak görür ve bunları maddi nesnenin temel bileşenlerinin dağılması ve yeniden yoğunlaşmasıyla açıklar. Bir dövme demir halka, medyumun koluna konurken, ikincisinin eli veya parmağı partiden biri tarafından kavranır; Reimers ve Aksakow, tutanın eli medyumun koluna bağlandığında deneyin başarılı olduğunu gördüler (Ps. *St.* I., 544; III., 52-54); ve Olcott, medyumun koluna uygulanan halkanın kenarının sanki bir buhara dönüştüğünü ve böylece kolun nüfuz etmesine izin verdiğini gözlemlediğini bile iddia eder. *(Ps. St.* III., 56.) *******Zollner'in benzer

*******Olcott'un "Öteki Dünyadan İnsanlar" (Hartford, Conn., ABD: American Publishing Company. 1875,) Sayfa 260 (resimli): "Kollarımız arasında, büyük yüzük hem onun (medyumun) hem de benimkine değecek kadar mesafe vardı ve sallanma anında, bana öyle geldi ki, Horatio'nun (medyumun) yanındaki yüzük tarafı buhara dönüşmüştü, benimkinin yanındaki ise katı kalmıştı, çünkü doğrudan kolundan geçerek tenimden uzaklaştı ya da kendi derisinden geçmesine izin verecek şekilde açıldı ve bir sonraki anda bileğimde sallanıyordu."—TR.

f "Aşkınsal Fizik", *passim*:— TR.

t Robert Hare, MD, Pennsylvania Üniversitesi'nde Kimya Profesörü ve birçok kimyasal ve fiziksel incelemenin yazarı, fizik ders kitaplarında "Hare's Spiral" olarak bilinen düzeneğin mucidi <&c. Metinde bahsi geçen deneyin bir anlatımı "Transcendental Physics"te bulunabilir, s. 151, *cl scq.*— TR.

♦ Zellner'in bu fenomen* hakkındaki açıklaması ve çıkarımları için ''Transandantal Fizik'', c. 12'ye bakınız.—TR.

olaylara ilişkin gözlemleri çoktur, bozuk paraların, tahta kalemlerin, vb. kapalı kutulardan ve masa yüzeylerinden geçirilmesi, bir masanın ayağına bir halka yerleştirilmesi, mühürlü iplere ve şeritlere düğüm atılması vb. ve bu fenomenlerin büyük bir kısmı özel medyumlar tarafından tekrarlanmıştır. (Ps. *St.* VII., 390, 392.) Hare'e göre, iki platin topu mühürlü bir cam tüpe taşınmıştır. Düğümleri çözme ve yeniden bağlama ve ilmikleri ve bağlantıları çıkarma ve takma konusunda en büyük uzmanlığın varsayılmasına rağmen, bağlantıları uygulama ve mühürleme yönteminin ve işlemlerden sonra mühürlerin dokunulmazlığının, bu tür manipülasyonlar için mevcut olan aralığın kısalığı kadar bu açık açıklamanın dışında göründüğüne dair

çok sayıda açıklama vardır. Bu nedenle, uyurgezer haldeki bir medyumun, - maddenin nüfuz etmesiyle her türlü bağlanmadan kurtulup yeniden bağlanabileceği, Spiritistler arasında genel olarak kabul görmüştür.

Pencere camlarının vb. genellikle kırıldığı medyumsal taş atma, medyum kapalı bir odada olduğunda da sıklıkla gerçekleşir, taşlar dışarıdan gelir ve odada ilk olarak yerden beş veya altı fit uzaktayken görünür hale gelir. (Ps. *St,* VIII., 5-12.) Odada daha önce su olmamasına rağmen, Zollner'in deneyimlerine göre yan odada bir su bidonu olmasına rağmen, su serpme gerçekleşir. Diğer odalardan veya evlerden nesnelerin veya açık havada büyüyen çiçeklerin seans odasına

"eklenmesi", en yaygın medyumsal olgulardan biridir, ancak tanıtılan nesnelerin dünyevi kökeni her zaman kanıtlanabilir. Taşlar havaya göre kuru veya ıslak, sıcak veya soğuktur ve işaretli taşlar dışarıya konulduktan sonra genellikle ikinci kez evin içine düşmüştür. Bu olgular, Zbllner'in düşündüğü gibi gerçek uzayın dördüncü boyutuyla bağlantılı olsaydı, üç boyutlu dünyamıza ait olmayan maddi nesnelerin tanıtılmasını beklerdik; tam tersine, Zbllner'in açıklamasının doğru olmadığı, ancak fenomenlerin tüm seyrinin, onlarda kullanılan malzeme kadar üç boyutlu dünyamıza ait olduğu sonucuna varılmalıdır. Zbllner'in gözlemlediğini söylediği ara sıra oluşan artış veya bunun izleri de, moleküler bozulmalara ve sıcaklık değişimlerine neden

olmayacak olan üç boyutlu uzayın ötesindeki hareketler ve salınımlardan ziyade, daha çok malzeme kohezyonunun moleküler bozulmalarına işaret eder.

Ayrıca, güçlü medyumlarla yapılan oturumlarda neredeyse hiç tamamen başarısız olmayan ışık fenomenleri de fark edilmelidir. Bunlar genellikle o kadar zayıftır ki yalnızca karanlıkta ve o zaman bile yalnızca hassas bir görüşle gözlemlenebilir. Ancak istisnai olarak, daha büyük bir güce ulaşırlar, böylece herkes onları görebilir. Zbllner'in duvarda gözlemlediği ve masanın ayaklarının gölgeleriyle kırılan ışığın görünümünün, gerçekten masanın ötesinde bir ışık kaynağı mı yoksa doğrudan oluşmamış bir ışık mı olduğu hala şüpheli görünüyor; Aynı şekilde ilk

durumda da, paralel ışık huzmelerinin gerçekten sonsuz derecede uzak bir kaynaktan çıkıp çıkmadığı, ya da paralel yönlerdeki bu enine eter titreşimlerinin aydınlatıcı maddeden (belirli bir yerdeki belirli madde parçacıklarının ışık titreşimleri) tamamen farklı bir araç ve şekilde ortaya çıkıp çıkmadığı şüpheli kalmaktadır.* Hassas kişiler ve uyurgezerler, kendilerine sonsuz bir mesafeden geliyormuş gibi görünen ışıklı fenomenleri sıklıkla görürler , ancak eter titreşimlerinin olağan kökensel nedenlerine dayanan duyunun istemsiz sonucu, olgularla örtüşmek zorunda değildir.

Bu soruların incelenmesi için, sıradan ışık ışınları için geçilmez olan birçok maddenin odik saydamlığını ileri süren

Reichenbach'ın deneyimlerine kesinlikle geri dönmeliyiz. Burada birçok durumda, daha yüksek kırılganlıkta ve başka bir türde eter titreşimleriyle karşı karşıya olduğumuz anlaşılıyor; bunlar, önce hassas olanın (veya medyum tarafından geçici olarak hassas hale getirilen birinin) gözünde ışık titreşimlerine dönüştürülür. Bu, plakalarda kendisi ve arkadaşları için görünmez olan farklı ışık görünümleri elde eden, ancak fotoğrafik biçimleri medyumların verdiği açıklamalarla uyuşan, pozlama sırasında farklı noktalarda gördükleri ışıklarla ilgili fotoğrafçı Beattie'nin deneyleriyle doğrulanmıştır. *(Ps. St.* V., 339; VIII., 257.) Bu fotoğrafik deneyler, bu aydınlık fenomenlerde hangilerinin halüsinasyon olarak yerleştirildiği ve hangilerinin nesnel titreşim süreçleri olduğu

arasındaki güvenli ayrım için kapsamlı bir şekilde takip edilmelidir . Yüksek kırılganlıkta gerçek eter titreşimleri söz konusu olduğu sürece, elektriğin yüksek kırılganlıkta ışığa dönüştürülmesine benzer şekilde medyumsal sinir gücünün dönüşüm biçimleri üzerinde spekülasyon yapabiliriz. Öte yandan, bu olgular önce tam bir kesinlikle araştırılmalı ve - Zollner'in çok aceleyle yaptığı gibi, varsayımsal dördüncü boyuttan yaklaşmadan önce üç boyutlu bir açıklama için yapılan tüm girişimler tamamen tüketilmelidir .

Eğer medyumsal sinir kuvveti, bir yandan ışık ve ısı fenomenlerine dönüştürülebiliyorsa ve diğer yandan da patlayıcı deşarja yol açan bir yoğunluk derecesinde sınırlı noktalarda birikme

özelliğine sahipse, bu tür deşarjların, elektrik kıvılcımları gibi, yanıcı maddeleri, örneğin bir stearin mumunun fitilini tutuşturabilmesi, Zollncr* (Cilt III) tarafından bildirildiği gibi, pek de şaşırtıcı değildir.

Medyumsal sinir kuvvetinin etkileri, özellikle çekim ve itmenin, nesne üzerinde daha güçlü ve daha zayıf basıncın veya bir yayın bir enstrümanın telleri üzerindeki hareketlerinde veya bir akordeon veya piyanonun tuşlarının dönüşümlü olarak çökmesinde veya bir kalemin bir yüzey üzerinde yönlendirilmesi gibi noktaların hızlı bir şekilde değiştiği durumlarda çarpıcıdır.! Bu olgularda şu anda uymamız gereken ilk şey, bunların genellikle yalnızca zincir kapandığında bir daire içinde

meydana gelmesi ve akordeonun çalınmasının, kalemin duyulabilir yazısı gibi, zincir partiden birinin elinin ayrılmasıyla kırıldığında ve kırıldığı sürece hemen durmasıdır. Bundan, yalnızca tüm partinin medyumsal sinir kuvvetiyle yüklenerek olguya işbirliği yaptığı değil, aynı zamanda an be an ortam tarafından farklı şekilde düzenlenen bir şekilde buna işbirliği yaptığı anlaşılmalıdır. Çünkü her birinin yüklenmesi, zincir kırılsa bile, başlangıçta değişmeden kalır; ancak , ortamın her an kuvvet dağılımını değiştirdiği değişen içsel dürtüler, - zincirin kesintiye uğramasıyla iletim yollarını ve dolayısıyla işlemlerini kaybederler. Eğer içinde bir kalem parçası bulunan kapalı bir levha, partiden birinin masasında veya

kucağında duruyorsa veya ikisi tarafından tutuluyorsa, kişi kendine gergin elastik kordonların *(Gummischnüiren) radyal ağına benzeyen bir çekici kuvvet çizgileri sistemi tasvir etmelidir;* bu çizgiler bir tarafta kalem parçası üzerinde birleşir ve diğer tarafta oturanların zincirinden, merkezi noktalarına göre ortamın orta beynine iletirler, buradan

---

"Aşkınsal Fizik", 12. yüzyıl.—Tn.

T Aşağıdakiler Hint fakirleri hakkında bildirilmiştir. Suyla dolu yarım bir hindistan cevizi kabuğunun içinde, altta iki düz pimle ağırlıklandırılmış bir mantar parçası yüzer ve üstte bir ördek boynu gibi bükülmüş bir pim taşır. Bu mantar ördek, birkaç ayak ötedeki bir

fakirin düdüğüne göre suda dans eder ve gösteriyi suyun altına dalarak tamamlar. ("Hint Jonglörleri ve Sihirbazları", "Xus diyarında", Şubat, 1885.) dönüşümlü olarak bu ipliklerden biri, diğeri daha keskin bir şekilde çekilir.

Eğer bireysel güçlü medyumlar, yazıyı yalnızca kendileri için uzaktan ortaya çıkarıyorlarsa ve böylece uyurgezer bilinçlerinden yönlendirmeleri için talimatlar alıyorlarsa , medyumun vücudunun çeşitli kısımlarının, yazıyı tutan elinin, özellikle yazının altına bastırıldığı ve diğer elinin üzerine konulduğu masanın, bir dizi organizmadan oluşan zincirin yerini sağladığı ve aynı şekilde eşmerkezli kuvvet çizgileri sisteminin türetilmesine yeterli destek noktaları sağladığı

varsayılmalıdır.

Sıradan yazımız, elin kas hareketleriyle, kalemin etrafına çevresel olarak dağıtılmış farklı destek noktalarıyla, benzer bir itme ve çekme kuvvet çizgileri sistemine bağlıdır; ancak burada itme ve çekme maddi temasla iletilir, temassız yazıda ise her ikisi de uzaktan hareket eder. Sıradan yazıda bile bilincimiz aracıların hissini aşar ve yazma hissini kalemin ucuna yansıtır; bu, psikolojik analojilere göre, uzaktan yazıda uyurgezer bilincin hissi için de geçerli olmalıdır. Uyurgezer bilinç bir kez kendini medyumsal sinir kuvvetinin itme ve çekme hatlarından oluşan bir sistemle yazıyı aracılık etmeye alıştırdıktan sonra, bu sinirlendirme dürtüsünün seyri, istemsiz kas

hareketleriyle yazıda diğer tür sinirlendirme dürtüsünün benzer seyri kadar kolaydır ve bu nedenle uzaktan yazmanın da aynı hızla başarılı olması, elle istemsiz uyurgezer yazınınkiyle aynı vuruşları yapması şaşırtıcı değildir. Sinirlendirme dürtüsünün türü elbette kas aracılığında ve medyumsal sinir kuvvetiyle farklı olmalıdır, ancak bu dürtünün dönüşümlü ritmi her iki durumda da aynı olmalıdır. Bu nedenle, bir medyumun

47, uzaktan yazmada ustalaşacaksa, ■yazma dürtüsünün bu ritmik değişiminde pratik yapmalıdır; yani, yalnızca yazmayı öğrenmiş bir medyum istemsiz yazı veya uzaktan yazı üretebilir . Ancak yazma konusunda deneyimli bir medyum bile, önce kendini uzaktan yazma için gerekli olan sinirsel dürtü türüne ve bunun kontrolüne alıştırmalıdır; ve bu nedenle, ilk denemelerin, ayakla yazmaya yönelik ilk girişimde olduğu gibi, bu kadar okunaksız, asimetrik, eğri ve çarpık olması.†††††††

Zaten medyumsal ışıklı fenomenler dennit formlar sergiler, ancak bunlar daha çok kristalin veya hala inorganik formlardır, haçlar, yıldızlar, ışık

†††††††Örneğin, Owen'ın "Tartışmalı Topraklar" adlı eserinde verilen örnekleri karşılaştırın.

noktalarının parıldadığı parlak bir alan, organik formlardan çok elektrik tozu figürlerine veya Chladnic ses figürlerine benzer. Öte yandan, uzaktan yazmada, yazarken bir kalemi kavrayan el üzerinde etki eden şeye benzer bir itme ve çekme hatları sistemi zaten kabul edilmelidir. Şimdi, uzaktan etki eden sinir kuvvetinin böyle bir itme ve çekme hatları sisteminin sert bir tahta kalem üzerinde değil, aynı form ve boyuttaki yumuşak bir mum kütüğü üzerinde etki ettiğini varsayarsak, bu, sanki bir insan eli yumuşak bir mum kalemle aynı yazıyı denemeye çalışmış gibi benzer bükülmeler ve izlenimler sergilemelidir.

Medyumsal sinir kuvvetinin itme ve çekme çizgilerinin, izlenime tabi tutulabilir bir madde üzerinde düz bir şekilde uzatılmış bir elin iç kısmı

tarafından üretilen basınç ilişkilerine karşılık gelen başka bir düzenlemesini varsayalım, o zaman böyle bir dinamik sistemden kaynaklanan parçaların yer değiştirmesi, yine elin basıncı tarafından üretilenle uyuşmalıdır; yani, organik bir formun izlenimini, bu izlenimi maddi olarak üreten bir organik form olmaksızın göstermelidir. Medyumsal sinir kuvvetinin dinamik etkileri, manyetizmanın etkileri gibi,

engelsiz her türlü maddeye nüfuz eder, izlenim bırakılabilir yüzeylerin hiçbir maddi kapanışı bu izlenimlerin üretilmesinde en ufak bir zorluk bile yaratamaz. Zollner'in Slade ile yaptığı deneylere göre de durum aslında böyledir, bu deneyler başkaları tarafından özel medyumlarla tekrarlanmıştır. *(Ps. St.* VII., s. 387, 388.) Zollner, çift levhanın, üzerinde yattığı uyluğunun üst kısmına iki kez güçlü bir şekilde bastırıldığını açıkça hissettiğini söyler; şimdi her iki iç tarafta da izlenimler bulunduğundan, bir izlenim için kuvvet çizgileri sistemi levhaya bastırmış olmalı; diğer izlenim için, levha kuvvet çizgileri sistemine bastırılmış veya çekilmiş olmalı.

Gerçekten maddeleşmiş uzuvlar, orada bulunanlar tarafından görülemeyen bir durum olsaydı, çevreleyen malzemenin veya kapağın nüfuz etmesi Spiritist görüşlere göre gerçekten mümkün olurdu, ancak açık bir levha üzerindeki izlenimden kıyaslanamayacak kadar daha büyük bir kuvvet geliştirmeyi gerektirirdi; bu izlenimlerin elde edildiği kolaylık ve hız, bu görüşe, itme ve çekme çizgilerinin içinden geçerek izlenime elverişli kapağın sağlam bırakılmış olması gerçeği kadar zıttır. Maddeleşmiş uzuvlar üst levhayı delmiş olsaydı, o levhanın iç tarafındaki is tabakası (üzerine yayıldığı kağıt değilse) levhayı delen ayak tabanları tarafından yırtılmış olmalıydı; Bunun gerçekleşmediği, ayağın kenarının üst levha tarafından

kesilen hiçbir izinin, ikincisinin is tabakasında görünmediği ve bu is tabakasının süreçte tamamen bozulmadan kaldığı, dinamik eylemlerin belirli yüzeylerin izleriyle sınırlı olduğunun, söz konusu kuvvet çizgileri sisteminin yalnızca bu yüzey izlerine yönelik olduğunun, dolayısıyla, başka bir deyişle, bu durumda, dinamik analoğun bir ayağın değil, yalnızca bir ayak tabanının, yani *arkasında* cisimsellik olmayan bir *yüzeyin dinamik analoğu olduğunun kesin bir kanıtıdır.*

Soru yalnızca farklı itme (çekme, eğer levhanın arkası ortama dönükse) güçlerine sahip bir kuvvet çizgileri sistemi olduğundan, elde edilen izlenimlerin ortamın uzuvlarına benzemesi için de hiçbir neden yoktur,

çünkü kuvvet çizgilerinin düzenlemesini öngören şey, ortamın uyurgezer bilincinde basitçe bir fantezidir ve bu, sonuncusunun kendi bedensel yapılandırmalarından keyfi olarak sapabilir. Dolayısıyla elde edilen izlenimler, en farklı boyut ve şekildeki uzuvları temsil eder; ortamın kendi uzuvlarının doğrudan bir izlenimi, örneğin bir çocuğun ayağının izlenimi durumunda olduğu gibi, belirli deneysel düzenlemelerden oldukça ayrı olarak, tamamen dışlanmış görünmektedir.

Böylece organik formların izlenimleri, yazı gibi ardışık olarak değil, sadece eş zamanlı oluşumla ortaya çıkabildikleri için, tüm eyaletin en çarpıcı fenomenleri arasındadır, belki de sadece bir maddenin nüfuz etme örnekleri

tarafından aşılmıştır. Kalıcı sonuçları, elde edilen izlenimler, elde edilen yazı gibi, bu iki durumda halüsinasyonların aktarımıyla değil, maddenin üzerindeki ortamın enerjisinin nesnel işlemleriyle ilgili olduğumuza dair tartışmasız bir kanıt sağlaması bakımından daha önemlidir.

Basınçların görünmez maddeleşmiş uzuvlardan kaynaklandığı görüşünü benimseyenler bile, bu görünmez uzuvların o zaman yalnızca medyumun uyurgezer fantezisinin gerçek izdüşümleri olarak kavranması gerektiğini, yani maddelerinin medyumun bedensel malzemesinden ödünç alındığını, biçimlerinin medyumun uyurgezer fantezisi tarafından meydana getirildiğini ve koşullandırıldığını ve

bunların gerçekleştirilmelerinin medyumun bilinçsiz iradesiyle gerçekleştiğini kabul etmelidirler. Dolayısıyla, medyumun organizmasından kaynaklanan maddi büyümeler olarak kabul edilseler bile, yine de medyumun münhasır ürünlerinden başka bir şey olmayacak ve onun bilinçsiz iradesinin, bilinçsiz fantezisinin ve bedensel organizmasının işbirliğiyle açıklanacaktır. Ve aynı durum, uzaktaki yazıda görünmez bir maddi elin, kalemin itildiği itme ve çekme kuvvetlerini aracılık ettiği varsayılırsa geçerli olacaktır; böyle bir el de o zaman medyumun çiçek açmasından başka bir şey olmayacaktır.

Zira böyle bir varsayım, olguların fiziksel olarak açıklanmasına hiçbir

şekilde yardımcı olmayıp, yalnızca görünmez itme ve çekme kuvvetleri sistemine biçimlenmiş, görünmez ve elle tutulamayan bir maddeye ilişkin gereksiz bir hipotezi eklediğinden, hiçbir bilimsel gerekçesi yoktur ve yalnızca duyusal temsile bağlılığın istemsiz psikolojik ürünü gibi görünmektedir.‡‡‡‡‡‡

Son olarak, sinir gücünün canlı organizmalar üzerindeki etkisinden bahsedilmesi gerekir. Hassas bitkilerin elin manyetik geçişleriyle hipnotize edilebileceği , aynı şeyin hayvanlar,

---

‡‡‡‡‡‡Görünür bir ruh elinin yazısından bahseden birkaç raporun hiçbir ağırlığı yoktur, çünkü bunlar karanlık oturumları ifade eder; bu oturumlarda, kendi kendine ışık saçan bir kağıt üzerinde bir elin gölgeli ana hatlarının belirsiz bir şekilde görüldüğü söylenir.—Owen: "Tartışmalı Topraklar."

t Kızılderililer tarafından medyumsal güce atfedilen bitki büyümesinin ilerlemesinden sadece arada sırada bahsediyorum, çünkü bu olgunun Avrupa ve Amerikan medyumlarının varlığında gerçek bir süreç ve gelişimin tüm aşamalarına uygulanabilir bir şey olarak gözlemlendiğinin farkında değilim. Ancak, bitkisel yaşamın fizyolojik işlevlerinin, süper-kırılabilir ışınlar, elektrik ve kimyasal uyarıcılar (ruh, kafur) tarafından güçlü bir şekilde uyarılabileceğini, hatta insanlıkta dört yaşında bir çocuğun bile otuz yaşında bir adamın gelişimine istisnai olarak ulaşabildiğini ve belirli hızlı büyüyen bitkisel tohumların büyümesinin yapay olarak hızlandırılabileceğini biliyoruz . Buna göre, medyumsal gücün de böyle bir uyarıcı olması gayet akla yatkın görünüyor.

Bana özel bir mektupta, şeytani görünüşlü, gezgin bir tamircinin, kadınları büyüleyerek ve onlara kazanlarında delikler olduğuna dair bir safsata vererek ve bunları tamir ediyormuş gibi yaparak kazancına para kattığından bahsedildi.

uyuyan insanlar, çocuklar ve vahşiler için de geçerli olması durumunda yeterince kanıtlanmıştır; bunların hiçbiri kendilerine ne yapıldığına dair hiçbir fikre sahip değildir. Ellerle geçişler veya kollarla hareketler yapılması kesinlikle gerekli değildir; bunlar yalnızca sinir gücünün iletilmesine yardımcı olur, aynı şekilde nefes almak veya sabit bakış da öyledir, bunların hiçbiri dışarı akışı veya dışarı ışınlanması için vazgeçilmez değildir. Bir ortamın hareket ettirilecek nesneleri manyetik geçişlerle yüklemesi ne kadar az gerekliyse, hipnotize edilecek bir kişi durumunda da bu o kadar az gereklidir; Güçlü manyetizatörler, duyarlı kişileri herhangi bir aracı etki olmaksızın büyüler ve salt iradeleriyle onları bilinçli iradelerini felç eden ve bunun yerine işleyen uyurgezer

bilinci manyetizatörün iradesine tabi kılan açık veya maskeli bir uyurgezerliğe sokarlar.* Öte yandan, manyetizatörün salt iradesi, saf bir psişik etkiyle başkalarında bu fenomenleri ortaya çıkarmaz, tıpkı cansız nesnelerde atıfta bulunulan fiziksel fenomenleri üreten medyumun salt iradesi olmadığı gibi; ancak her iki durumda da iradenin doğrudan eylemi, sinir sisteminden manyetik veya medyumsal sinir gücünü ayırmak ve bunu kesin olarak canlı veya cansız nesnelere yaymaktır.

Sinir gücünün bu serbest bırakılması ve yönlendirici yayılımı, ilk dürtünün uyanık bilincin iradesinden mi yoksa uyurgezer bilincin bilinçsiz iradesinden mi kaynaklandığına bakılmaksızın , her koşulda, bilinçli iradeye destek görevi

gören beynin o kısımlarının değil, uyurgezer bilinci destekleyenlerle örtüşen veya onlara birincisinden daha yakın olan beynin daha derin katmanlarının bir işlevidir. Bu nedenle, manyetik-medyumsal sinir gücünün gelişiminin uyurgezerlikte uyanık durumdan daha güçlü olması ve ikincisinde başkalarını mıknatıslama gücü olmayan kişilerin bunu uyurgezerlikte yüksek derecede geliştirmesi şaşırtıcı değildir. Bu, medyumların fiziksel fenomenlerin üretimi için yeterli sinir gücünü ilk olarak maskeli bir uyurgezerlik durumuna girdiklerinde geliştirmelerini ve özellikle zorlayıcı ve gergin fenomenlerin yalnızca maskeli uyurgezerlik tam uyurgezerliğe geçtiğinde üretilmesini açıklar; yani

uyanık bilinç ve onu destekleyen beyin kısımlarının refleks yasakları tamamen ortadan kalktığında ve sinir sisteminin kolektif yaşamsal enerjisi uyurgezer bilinci destekleyen beyin kısımlarında yoğunlaştığında.

Tıpkı medyumların maskeli veya belirgin uyurgezerliklerinde, kendi ürettikleri veya mevcut diğerlerinden çıkarılıp toplanan bir miktar sinir gücüne sahip olmaları gibi, tam uyanık durumda hiçbir manyetizörün geliştiremediği kadar, aynı şekilde kesinlikle bu üstün miktardaki güç vasıtasıyla seyircileri açık veya maskeli bir uyurgezerlik durumuna sokma güçleri, uyanık durumda çalışan herhangi bir manyetizatörün gücünden daha büyük olmalıdır. Medyum oturumlarında,

onların hassas üyelerinin baygınlık, kasılma, trans, vecit veya hipnoza girmeleri yaygın bir olgudur ve bu olgular, medyumlar bunlara ilgi duysa ve bu nedenle bilinçaltı iradelerini harekete geçirerek bunları ortaya çıkarmaya çalışsalardı çok daha sık görülürdü. Ancak medyumlar, seyirciler arasında açık bir uyurgezerliğin ortaya çıkmasına karşı tam tersine bir ilgiye sahiptirler, çünkü bu genellikle rahatsız edici bir etkiye sahiptir ve çoğu zaman kasılmalar ve benzeri şeylerle birlikte görülür, bu da geri kalanların dikkatini onlardan ve performanslarından uzaklaştırır ve yeni uyurgezerlerde, çemberdeki mevcut sinir gücünün düzenlemelerine keyfi olarak karşı koyabilecek rekabet eden medyumlar bulabilirler.

Öte yandan, medyumlar, aynı zamanda medyumla aktif rekabete katılmaya hak kazanmadan, halüsinasyonların aktarımına duyarlı hale getirildikleri ölçüde, partide topluca maskeli bir uyurgezerlik uyandırma konusunda bir ilgiye sahip olabilirler. Bu ilgi ve motivasyonunun doğası, elbette, medyumların bilincinde olmak zorunda değildir. Ancak, bir uyurgezer medyumun gerçeklik olarak kabul ettiği halüsinasyonlara sahip olduğu ve aynı zamanda seyircilerin aynı varsayılan gerçekliği algılamaları, yani kendisiyle aynı (halüsinasyonlu) temsillere sahip olmaları yönünde canlı bir arzuya sahip olduğu düşünüldüğünde, medyumda seyircileri bilinçsiz bir şekilde etkilemeye zorlamak için yeterli tüm psikolojik koşulları vermiş olduğumuz

açıktır, yani seyirciler benzer temsillerin ortaya çıkması *(yani* halüsinasyonların bulaşması) için elverişli bir duruma getirilmişlerdir, ki bu da tam olarak maskeli uyurgezerlik durumudur.

Şimdi, zaten maskeli uyurgezerlikte, medyumlar aslında her türlü halüsinasyona maruz kalırlar, genellikle bunları bilmeden; çünkü açık uyurgezerlikte, bunlar tarafından tamamen ele geçirilmişlerdir; çünkü, ayrıca, meslekleri ve işlerinin düşünceleri nedeniyle, aslında, bu tür tamamen öznel olguların kendileri tarafından tanınan gerçekliğinin, orada bulunanlar tarafından da tanınmasını isterler *;* bu kadar elverişli koşulların bir araya gelmesiyle, toplanan grupta maskeli uyurgezerliğin başlaması ve

medyumun halüsinasyonlarının sık sık bulaşması açıklanamaz olurdu.

Spiritist çevrelerde bu gerçekler henüz hiç fark edilmemiş ve dikkate alınmamışsa, bunun nedeni kaygının yalnızca tüm fenomenlerin nesnel gerçekliği adına olmasıdır, böylece başka bir taraftan böyle bir gözlem daha da kötüleşir ve bir küfür olarak reddedilir. Öte yandan, bilimsel psikolojik bakış açısından, medyumluk oturumlarına katılan her katılımcı, kendisini sürekli olarak çok güçlü bir manyetizörün etkisi altında görmelidir, bu manyetizörün bilinçsiz ilgisi onu halüsinasyon enfeksiyonu için maskeli bir uyurgezerliğe yerleştirmektir ve bu etkinin, medyumluk oturumlarına ne kadar sık katılırsa ve aynı medyumla ne

kadar sık otururbut o kadar güçlü olduğunu düşünmelidir. Kişi, bu maskeli uyurgezerlik halinin uyanık bilincine doğrudan bir belirtiyle değil, yalnızca temsiller, özellikle duyumlar ve özellikle de mıknatıslayıcının (burada medyum) halüsinasyonları tarafından enfekte olma kapasitesiyle bildirildiğini ve özneyle pratik olarak ne kadar uzun süre meşgul olursa, yerleştirilmiş halüsinasyonlara karşı o kadar hazırlıklı olması gerektiğini kendi kendine söylemelidir.

Bu halüsinasyon aktarımının medyumluk oturumlarında ne kadar yaygın olarak gerçekleştiğini daha sonra göreceğiz; şu anda yalnızca benzer kompozisyonlardan oluşan bir çevrede, uzun bir oturum dizisi boyunca, duyarlı olmayan kişilerde bile maskeli bir

uyurgezerliğin ortaya çıkması için düşünülebilecek en uygun koşulların sağlandığı gerçeğini tespit ediyoruz.

III.

TEZAHÜRLERİN İDEALLİĞİ *(Der Vorstellungsinhalt der Kundgebungen).*

Önceki bölümde, ideal bir içeriğin ifadesi olarak az çok hizmet eden veya uygun koşullar altında bunun iletilmesine uygulanabilir olan olguları ele aldıktan sonra, şimdi bu alışılmadık yollarla bize iletilen ideal içeriğin kendisini incelememiz gerekiyor. Konuşma, yazma vb. istemsiz hareketleriyle uğraşırken, yönlendirici zekanın medyumun uyurgezer bilincinde aranması gerektiğini gördük; ancak el

yazısı aynı kaldığı gibi, kalem elin istemsiz kas hareketleri tarafından mı yoksa dinamik itme ve çekme çizgileri sistemi aracılığıyla medyumun sinir kuvveti tarafından mı yönlendiriliyorsa, yazının içeriği de her iki durumda da aynı kalır. Bu nedenle, sinir kuvvetinin radyasyonu ve dağıtımı için innervasyon-itkisi veren beynin aynı kısımlarının, istemsiz kas hareketleri için olduğu gibi, uyurgezer bilincin desteği için de hizmet ettiğinden şüphe etmek için hiçbir nedenimiz yoktur.

"Konuşma" tezahürlerinin idealliği

Bu halüsinasyon aktarımının medyumluk oturumlarında ne kadar yaygın olarak gerçekleştiğini daha sonra göreceğiz; şu anda yalnızca benzer

kompozisyonlardan oluşan bir çevrede, uzun bir oturum dizisi boyunca, duyarlı olmayan kişilerde bile maskeli bir uyurgezerliğin ortaya çıkması için düşünülebilecek en uygun koşulların sağlandığı gerçeğini tespit ediyoruz.

III.

TEZAHÜRLERİN İDEALLİĞİ *(Der Vorstellungsinhalt der Kundgebungen).*

Önceki bölümde, ideal bir içeriğin ifadesi olarak az çok hizmet eden veya uygun koşullar altında bunun iletilmesine uygulanabilir olan olguları ele aldıktan sonra, şimdi bu alışılmadık yollarla bize iletilen ideal içeriğin kendisini incelememiz gerekiyor. Konuşma, yazma vb. istemsiz

hareketleriyle uğraşırken, yönlendirici zekanın medyumun uyurgezer bilincinde aranması gerektiğini gördük; ancak el yazısı aynı kaldığı gibi, kalem elin istemsiz kas hareketleri tarafından mı yoksa dinamik itme ve çekme çizgileri sistemi aracılığıyla medyumun sinir kuvveti tarafından mı yönlendiriliyorsa, yazının içeriği de her iki durumda da aynı kalır. Bu nedenle, sinir kuvvetinin radyasyonu ve dağıtımı için innervasyon-itkisi veren beynin aynı kısımlarının, istemsiz kas hareketleri için olduğu gibi, uyurgezer bilincin desteği için de hizmet ettiğinden şüphe etmek için hiçbir nedenimiz yoktur.

“Konuşan medyum”un tezahürlerinin idealliği, onun uyurgezer bilincinin geçici idealliğiyle örtüşür ; çünkü

konuşan bir medyum yalnızca kendiliğinden bir uyurgezerdir. - Bağlantılı olarak ara sıra fikirlerini - kendiliğinden iletme özelliğiyle . Ancak, bir yazma medyumunun idealliği, bir konuşma medyumunun idealliğinden esasen farklı değildir ve ilkinin idealliği, alfabeyi vurarak mı, harfleri işaret ederek mi, istemsiz el yazısıyla mı, yoksa uzaktan mı yazdığına bağlı değildir. Medyumun değişmiş bir sesle mi konuşması, değişmiş bir el yazısıyla mı yazması, adlandırılmış **veya adlandırılmamış üçüncü bir kişinin karakterinde mi konuşması veya yazması bu anlayışta hiçbir fark yaratmaz; çünkü uyurgezer bilinçte** *Egonun* başka bir kişiye dönüşmesinin oldukça yaygın bir olay olduğunu biliyoruz .

Ortam ya uyanık bilinçten yoksundur - ya da maskeli uyurgezerlikteyse, devam eden uyanık bilincinin uyurgezer bilinçte neler olup bittiğine dair bilgisi yoksa, ortam da kendisinin -uyurgezer bilincinin- bu ideal içeriği kendisinde barındırdığının ve kendisinden dışarı attığının farkında olmamalıdır, *yani* uyanık kapasitesiyle bilinçsizce yazmaktadır . Bu yazının yalnızca nispeten bilinçsiz olduğunun, ancak maskeli uyurgezer bilincinin bilinçli olduğunun deneysel kanıtı, ortamın kendisini açık bir uyurgezerliğe yerleştirmesi ve daha sonra önceki bilinçsiz yazıyı hatırlaması ve bunun hakkında sözlü olarak bir açıklama yapmasıyla sağlanabilir. Bu, örneğin Zbllner'in raporuna göre, Slade'in başına, bir önceki gün henüz açılmamış,

böylece gruptan hiç kimse içeriğini bilmediği kapalı bir tahtaya uzaktan yazılmış bir yazıyla ilgili olarak geldi.*

, medyumun uyurgezer bilincinde kavranan her şey hakkında bilgi verebilir , ancak bunun kavramadığı hiçbir şey hakkında bilgi veremez.

Aşkın Fizik" c. 10. anlaşılmaz.
Tezahürlerin idealliği, medyumun uyurgezer bilincinin içeriği kadar bilgili veya cahil, kültürlü veya kültürsüz, ciddi veya sportif, düşünceli veya aptal, nükteli veya sıkıcı, entelektüel veya aptalcadır. Bu konuda artık çok fazla tartışma yok; ancak medyumun bilincinin uyurgezer ve uyanık içeriklerini ayırt edemeyen ve birincisinin ikincisinden sapmalarını medyumun tüm kişiliğinden

ayrı bir kaynağa yönlendiren bireyler hala var. Bu nedenle, Spiritistlerin iletişimlerin bariz münhasır kökenini yanlış anlamalarına neden olan şey aslında uyurgezerlik hakkındaki cehalet veya yetersiz bilgidir.

Maskeli uyurgezer bilinç, kendisi ikincisi tarafından kuşatılmadan, aynı anda var olan uyanık bilinci kuşatır, tıpkı geçmişin uyanık bilincinin açık uyurgezerlik bilinci tarafından kuşatılması gibi, ancak tersi değil. Başka bir deyişle: uyanık bilinci destekleyen beyin parçalarından uyurgezer bilinci destekleyenlere fikir ve isteklerin iletilmesi kolaydır, ancak tersi zordur. Bu nedenle, uyurgezer bilinç , ya maskeli uyurgezerliğin başlangıcından önce ya da devamı sırasında uyanık bilinç

tarafından dikte edilen ve önerilen sözcükleri ve cümleleri yazar, soruları yanıtlar ve istekleri dikkate alır. Öte yandan, uyurgezer bilinç, uyanık bilinç tarafından bilinmese de, bu tür soruları yanıtlayabilir ve kendisine *(örneğin düşünce* okuma yoluyla) bilinen isteklere kulak verebilir.

Uyurgezer bilincin içeriği, uyanık bilincinkinden kısmen biçimiyle, kısmen de türetilmesiyle ayrılır. Biçim genellikle daha fazla duyusal elle tutulurluk açısından daha algısaldır *(anschaulichen)* , sembolleştirmeye ve kişileştirmeye eğilimlidir, ancak bu nedenle uyanık bilincin soyut yansımalarıyla karşılaştırıldığında kolayca karıştırılır, belirsizdir ve anlaşılmazdır. Türetme kısmen eş

zamanlı uyanık bilinç, kısmen uyurgezerliği destekleyen beyin bölümlerinin hiperestetik hafızası, kısmen doğrudan Düşünce aktarımı §§§§§§§ve son olarak kısmen gerçek basirettir. Bu farklı kaynakların kapsamını doğru bir şekilde bilen biri, medyumsal tezahürlerin ideal içeriğinin açıklaması için bunların ötesine bakmaya pek yanaşmaz. Ancak ne yazık ki hafızanın hiperestezisi, bilinçli ve bilinçsiz izlenimlerin aktarımı ve basiret gerçekleri, Spiritistlerin büyük çoğunluğu için, rakipleri kadar bilinmemektedir. Ancak şimdiye kadar bilindikleri kadarıyla, bunlar bilerek bir kenara itilmiş ve küçümsenmiştir ; çünkü

§§§§§§§*Vorstellungsübertragung* "Düşünce-aktarımı"nı çeviriyorum, çünkü bu terim İngiliz okuyucuya zaten aşinadır ve burada "düşünceyi" entelektüel süreçle veya tamamen soyut bir içerikle sınırlama tehlikesi yoktur. *"Vorstellung"* bazen "fikir" olarak çevrilir (Baylar Haldane ve Kemp tarafından Schopenhauer'in çalışmasının başlığında ve boyunca olduğu gibi); "fikir", o zaman Berkeley'in ona verdiği genişletilmiş öneme sahiptir. En genel anlamıyla, *"VorMlung"* belki de en uygun şekilde "temsil" olarak çevrilir, tıpkı Bay Meiklejohn'un Kant'ın "Saf Beason'ın Eleştirisi"nin çevirilerinde her zaman yaptığı gibi. Dr. Hutchison Stirling, "Hegal'in Sırrı"nda iyi bir İngilizce eşdeğer bulmanın sık sık zorluğundan bahseder.—Tfi.

bunlar kalbin isteklerini yok etme tehdidinde bulunmaktadır.

Somnambulik bilincin hiperestetik hafızası sıklıkla en şaşırtıcı materyali üretir, ki bunların türetilmesi tamamen açıklanamaz görünür, çünkü medyumun eş zamanlı uyanık bilinci sadece bu materyalin hafızasına sahip olmakla kalmaz, aynı zamanda sıklıkla yanıltıcı bir şekilde, bu izlenimlerin kendisi tarafından asla deneyimlenemeyeceği sonucuna varabileceğine inanır. Somnambulik konuşan kişi, uzun zaman önce dikkat edilmeden duyulmuş, anlaşılmayan yabancı dillerdeki kelimelerin veya cümlelerin sesini tekrarlayabildiği gibi , somnambulik yazan kişi de anlaşılmayan dillerdeki kelimelerin ve cümlelerin yazılı veya

basılı karakterlerini, bir kez olsun fark edilmeden görülmüş olanları tekrarlayabilir veya hatta bunları, pek de bilinmeyen dillerdeki kelime seslerinin akılsız hafızasından heceleyebilir . - Ayrıca, böyle bir işlemde uyurgezer bilincin sembolleştirme ve kişileştirme eğilimi onu bu iletişimleri yok olan bir kişinin ağzına koymaya yönlendirirse, onun dramatik başkalaşım yeteneği aynı zamanda iletişimi temsil edilen kişiye uygun her türlü küçük dışsal özellik ile giydirmeyi başarmalıdır. Bu şekilde, biçim ve içerik olarak mümkün olduğunca medyumun uyanık bilincine ve mümkün olduğunca dikte edilen varsayılan yazara ait görünen iletişimler gerçekleştirilebilir. Uyurgezer bilincin - özelliklerine aşina olmayan herhangi biri, böyle bir durumda neredeyse

kaçınılmaz olarak iletişimlerin, yazarları olarak gösterilen yok olan veya ölmüş kişinin ruhsal etkisi altında olduğu yanılgısına düşecektir.********

Düşünce aktarımı, bu tür olgularla tanışmamış olanlar için, hafızanın hiperestezisinin etkilerinden daha da şaşırtıcı olan sonuçlar üretir. Burada, tutum, jest, istemsiz kas hareketleri vb. ile yorumlamayı bir kenara bırakıyoruz, ancak bu yorumlama bile istemsiz, içgüdüsel, refleks tezahürü *(reflektoriscli zur Kundgebung gelan-gende) olabilir* ve daha sonra ilk olarak uyanık bilinç tarafından tanınabilir. Kendimizi, bu tür aracılığın deneysel düzenlemeler tarafından şüphesiz dışlandığı

********Örneğin, bu nitelikteki eserler bana daha çok Aksakow'un "Medyumsal Olarak Ortaya Konulan Filolojik Sorunlar" *(Ps. St. X.,* 547; XI. 1, 49, *vd.) gibi görünüyor.*

Bu konu hakkında DuPrel'in yaptığı uygun araştırmayı karşılaştırın: "Das Gedan- fcenlesen" ("Düşünce-okumaBreslau: Schottlander. 1885. Özellikle ss. 11-13, 16-18, 28-30.

durumlarla sınırlandırıyoruz. O halde, (1) istemli algı ile istemli yerleştirme; (2) diğerinde yerleştirme isteği olmadan istemli algı; (3) yerleştirme isteği ile istemsiz algı; (4) yerleştirme isteği olmadan istemsiz algı arasında ayrım yapmalıyız . İleten †††††††kişinin tarafındaki yerleştirme isteği ve alıcının tarafındaki kavrama isteği, düşünce aktarımına güçlü katkılardır; ve gerçekten de, yerleştirme isteği, - algılama isteğinden kıyaslanamayacak kadar büyük bir gerçekleştirme gücüne sahip gibi görünüyor: o kadar büyük bir güç ki, sevgi, arkadaşlık veya manyetik ilişkiler yoluyla sempatik bir *uyum içinde olan kişilerle* , tüm dünyevi mesafeleri aşar. Başkalarının düşüncelerini

---

†††††††Bay Gurney ve Myers'ın Society for Psychical Research yayınlarındaki uygun terminolojisinde "araçı °". Bu terim (ve ilişkili "algılayıcı") gönüllü süreçlerle sınırlı olmadığından , metinde böyle bir özgürlük almaya cesaret edebilseydim, burada her yerde kullanılabilirdi,—TIU

algılama isteği de olumlu bir şekilde hareket edebilir, ancak yerleştirme isteği kadar değil, çünkü uyanık bilinç tarafından algılama genellikle imkansızdır ve uyurgezer bilinç, bilinçli iradeye doğrudan tabi değildir; ikincisinden daha etkili olan, kalbin ateşli arzusu, içsel ve acil özlemdir, çünkü kendini uyurgezer iradeye aktarır ve yoğunlaştırır.

İmplantasyon isteği de aynı şekilde, en azından yakınlıkta , sadece beynin uyurgezer kısımlarının uyarılmasıyla çalışır; ancak bu aktif ve birkaç saniye içinde yoğunlaşan uyarılma , pasif olandan daha kolay algıya yönlendirilir, çünkü kısa bir algısal uyarılmaya karşılık gelen enerjik düşünce diğerinde olmayabilir. İmplantasyon isteği aynı

zamanda bilinçsiz de olabilir, beynin uyurgezer katmanlarında oturmuş olabilir, acil kalp özlemi sevilen bir kişi tarafından algılanabilir olma isteğini ürettiği ölçüde; uyuyanlar bu bilinçsiz iradeye sahip olabilir ve rüya imgelerini uyanık veya aynı şekilde rüya gören uzaktaki bir kişiye iletebilir. Motif duygularının (yurt özlemi, sevgi özlemi) sönmesiyle, genellikle düşünce implantasyonuna yönelik bilinçsiz istek de ortadan kalkar. Uzaktaki bir kişiye sezgisel temsillerin gönüllü olarak yerleştirilmesine dair tüm raporlar, bu tür deneylerin başarısının, alıcının duyarlılığı ve ikisi arasındaki sempatik ilişkinin gücü *kadar , kurnazın kendisini geçici olarak açık veya maskeli uyurgezerliğe yerleştirme yeteneğine de bağlı olduğunu göstermektedir* . Alıcı

rüya veya yarı uyanık bir durumda olduğunda, yani uyanık bilincin az çok bastırıldığı bir durumda olduğunda sonuç daha kolay görünmektedir.

Başarı, iki kişinin düşüncelerini birbirlerine yöneltmek için belirli bir dakika üzerinde anlaştıkları, her ikisinin de kendilerini açık veya maskeli uyurgezerliğe yerleştirdikleri, aktif kısmı üstlenen iki kişinin isteği ne kadar güçlüyse, pasif kısmın o kadar hassas olduğu zaman en kesin gibi görünür. Eğer iki kişi önce bu uzak ilişkiyi deneyimlediyse, aralarındaki bağlantı, birinin diğerine yöneltilmesiyle, ikincisinde ilk başta belirsiz bir his veya uzak bir ışığın görünümü veya bir sinyal görevi gören başka bir gösterge uyandırarak ve onu belirli iletişimlerin

algılanması için uyurgezerliğe yerleştirmeye sevk ederek her an yeniden kurulabilir (*Vorstellungen).* Bu şekilde, Tibet'in gizli kardeşliklerindeki daha yüksek dereceli inisiyeler, telgraf telleri olmadan birbirleriyle uzaktan konuşma gücünü elde ettiler ve benzer girişimler Avrupa'da sıklıkla başarılı oldu. ‡‡‡‡‡‡‡Mıknatıslayıcı ve uyurgezer arasında, mıknatıslayıcı kendini açık veya maskeli uyurgezerliğe koyabilirse, en umutlu olanlardır.

uyum olmayan kişiler, büyük mesafelerde düşünce aktarımında başarılı olma ihtimaline sahip olmayacaklardır; bu durumda, eğer başarılı olacaksa, aktarım, mekansal yakınlık veya maddi bağlantı ile

‡‡‡‡‡‡‡Bkz. *Ps. St.*, VII., 481-488; VI., 294-301, 344-352; Du Prel'in "Düşünce okuma", s. 24-26.

kolaylaştırılmalıdır. İkisi aynı odada birbirine ne kadar yakınsa, o kadar iyi başarı elde edilirken, geniş alanlardaki aktarımda uzaklık derecesi bir anlam ifade etmez. Başka kişilerin varlığı rahatsız edicidir , çünkü o zaman tüm düşüncelerinin çapraz etkisi, algılanacak belirli düşünceyi rahatsız eder ve karıştırır ve özellikle seyircilerin aktarıcıdan önemli ölçüde uzakta durmaları gerekir. Ayrıca, gözleri bağlı bir şekilde yüzleşmek, birinin diğerinin arkasında durmasından daha iyi bir başarı gibi görünmektedir. Birkaç kişi aynı düşünceyi düşünmeyi kabul ederse, aktarım, sayı daha fazla olduğu için, açıkça, tek bir bireyde yerleştirme isteği ve düşüncenin yoğunluğu güçlendirildiğinde elde edilen etkiye benzer etkinin çoğalması veya

yüceltilmesiyle kolaylaştırılır.

Temas, alnın alına uygulanması, elin alına, tepeye veya başın arkasına koyulması veya ellerin kenetlenmesi gibi, büyük ölçüde kolaylaştırır; ancak burada istemsiz kas hareketlerinin bilinçsizce anlaşılmasının etkisi zaten devreye girdiğinden, bu şekilde elde edilen sonuçlar artık anında düşünce aktarımını kanıtlamaz. İki kişi arasında bir el zinciri oluşturmak daha iyidir, ancak o zaman aracılar rahatsızlığa neden olur, olumlu sonuçlar yalnızca alıcı uyurgezer olduğunda ve aktarıcıya manyetik ilişki içinde olduğunda, ancak araya giren kişilerle hiçbir *uyum içinde olmadığında elde edilir. (Ps. St. IV., 298.)* Bu deneylerde neden farklı maddelerden yapılmış inorganik iletkenlerin (metal

teller, nemli kordonlar, vb.) henüz kullanılmadığını anlayamıyorum, çünkü - bu tür bir müdahaleyle istemli kas hareketleriyle yapılan her iletişim güvenli bir şekilde önlenir. Mıknatıslayıcı ve uyurgezer arasında, ilkinin duyusal izlenimlerini ve düşüncelerini ikincisine aktarmak için **hiçbir** temas veya iletim gerekmez . *(Ps. St.* III., 529-531.) Ayrıca ışığın bu deneylerde rahatsız edici bir etkisi olduğu görülüyor ki bu, ortamların buna karşılık gelen iddiasını doğrulayabilir; ayrıca her türlü yorgunluktan dikkatle kaçınılmalıdır ve Bichet'ninki gibi, hemen ardışık 30 ila 100 deney dizisi **bir** hatadır.§§§§§§§§

§§§§§§§§*[Aralık 1884 için Revue Philosophique , İngiliz okuyucu ayrıca bu deneylerin bir anlatımını, Society for Psychical Research'un (Triibner, Ludgate*hill, EC)* Aralık 1884 sayısında da bulacaktır . Bu Society'nin, son üç yıl içinde *çeşitli* sayılarında kaydedilen önemli orijinal deneylerine', bu konuyla ilgili bölümde atıfta bulunulmalıdır. — Tr.]

Temsillerin doğasına gelince, en kolay aktarılabilir olanlar, alt duyu organlarının hisleri, eğilimleri ve belirgin duyumları gibi görünmektedir. Müzikal izlenimlerin ve bunların kombinasyonlarının aktarımı henüz denenmemiş gibi görünüyor, ancak telefon, duyusal sunuma yardımcı olarak, bu tür deneyleri kolaylaştıracaktır; elbette, kahin duyulan melodiyi belirtmek veya taklit etmek için yeterince müzikal olmalıdır. Görsel temsillerin aktarımı, temsil halüsinasyonel belirginlik ve canlılık yoluyla algıya yaklaştıkça daha kolaydır; belki de aktarıcı uyurgezer bir durumdayken uzaktan aktarımın kolaylaştırılmasının tek nedeni, yalnızca bu durumda halüsinasyonel belirginliğin ve canlılığın mümkün olmasıdır. Duyusal

algı veya onun canlı yeniden üretimi olmayan her şeyin aktarımı çok daha zor olacaktır, ancak bu durumda bile, içsel olarak konuşulan ve duyulan sözcüklerin algısal biçimiyle giydirildiğinde yine de en kolay olacaktır.

Uzaktan yapılan tüm aktarımlar halüsinasyonlu görüntü resimleridir, genellikle sevdiklerine uzaktan tezahür edecek kişinin kendisinin figürüdür. Alıcının fantezisi tarafından böyle bir figürün ağzına konulan sözlerin aktaran tarafından doğrulandığı hiçbir vaka bilmiyorum. Uzaktan yapılan tüm tezahürler, yerleştirilen halüsinasyonların taklit hareketleriyle - veya onlara sembolik eklemelerle tamamlanır, ancak soyut düşünceler asla bu kadar uzaktan aktarılmaz.

Yakın çevrede, uygun koşullar altında, yalnızca sözcükler, cümleler ve sayılar değil, aynı zamanda soyut düşünceler ve hatta sözcüklerle örtülmemiş düşünceler bile aktarılabilir . Uyurgezerler, mıknatıslayıcının düşünce emirlerini makul bir kesinlikle yerine getirirler *(Mez. VI.* 103 106), özellikle bu tür aktarımlara alışkınlarsa; mıknatıslayıcının veya onunla *ilişkiye giren bir başkasının aktarım için dikte ettiği, anlamadıkları dillerdeki kelimeleri ve cümleleri, yazarak ve sözlü olarak tekrarlayabilirler* ve hatta aktaran kişinin yüksek sesle veya içten konuşurken anladığı ve kavradığı kadarıyla, bunların anlamını bile anlayabilirler. Kanıtı, uyurgezerlerin, bilmedikleri dillerde sorulan sorulara, aşina oldukları dillerde akıllıca cevap

vermeleri, ancak soru soran kişinin kendisinin anlamadığı bir dilde sorulur sorulmaz cevabın başarısızlığa uğramasıdır.* Burada, uyurgezerin bağlı olduğu kelimeler dışında, kendi başına anlaşılabilir olan bir düşüncenin aktarıldığı açıktır; bu, düşünülebilecek en tinselleştirilmiş düşünce aktarımı durumudur.

Bilinçli veya bilinçsiz bir zihinsel temsili aktarma iradesi olmadığında, ancak diğer tarafta algılamak için bilinçli veya bilinçsiz bir irade olduğunda, genellikle çok yaygın olarak kullanılan "düşünce okuma " terimi kesinlikle uygulanabilir; buna "karakter okuma" da dahildir . Daha önce hiç tanımadığı bir kişiyle, ya doğrudan temasla, ya da mıknatıslayıcının aracılığı ile, ya da söz

konusu bireyin kişisel aurasını içeren bir nesneyle temas yoluyla *ilişkiye* sokulan bir uyurgezer , ikincisinin belirli bir kolektif izlenimini, sempatik ve antipatik izlenimlerin bir bileşimini alır. Şimdi uyurgezerin iradesi bu izlenimin yorumlanmasına, ayrıştırılmasına ve onarılmasına yöneltilirse, duyarlılığına ve izlenimlerini kelimelerle iletme yeteneğine göre, kişiliğin, karakterinin, anlık hislerinin ve eğilimlerinin ve bazı - durumlarda anlık düşüncesinin bile az çok eksik, belirsiz ve kesin olmayan, ancak tamamen benzeşmeyen bir resmi ortaya çıkacaktır . Düşünce okuma, uyurgezerin duyarlılığı çok yüksekse ve diğer koşullar da uygunsa, nihayetinde istemsiz bir izlenim alımı olabilir.

Aktarılan temsillerin algılayıcısı

'Du Prel: "Das Gedankenlesen" (Düşünce-Okuma), s. 19.22.

F her zaman uyurgezer bilinç, asla uyanık bilinç hemen değil. Eğer uyurgezer bilinç tek başına mevcutsa ve konuşma mekanizmasını yönetiyorsa, düşünce aktarımının gerçekleştiği gerçeğini sorgulama yoluyla tespit etmek zor değildir. Eğer algılayanın uyurgezer bilinci uyanık bilinç tarafından maskelenmişse ve uyanık bilinç konuşma organları ve istemli kaslar üzerinde tek hakimiyete sahipse, durum başkadır. Bu gibi durumlarda uyanık bilincin arkasında bir uyurgezer bilinci olup olmadığı ve varsa başka birinin düşüncelerini algılayıp algılamadığı söylenemez . -

Ancak uyurgezerlik ve uyanıklık bilinci arasındaki ayrım tamamlanmadığında, ancak uyurgezerlik bilincinin belli belirsiz bir parıltısı uyanık bilince fark edilmeden parladığında ve ikincisinin içeriğine zayıf bir renk verdiğinde: ancak o zaman uyanık bilinçten, uyurgezerlik bilincinde bir düşünce - aktarımının gerçekleştiğini dolaylı olarak çıkarmak mümkün olur .

Bu nedenle normal bir kişinin uyanık bilinci, diğer kişinin zihnindeki temsiller konusunda danışılmalıdır ve eğer uzun bir deney serisinde tanıklığı olasılıkların hesaplanmasından beklenenden daha iyiyse, fazlalık, normal kişide bile gizli kalan düşünce okuyan uyurgezer bilincine atfedilmelidir. Bu deneyler

Bichet tarafından başlatılmıştır ve ********oyun kartlarının renklerinin tahmin edilmesinde, kartlar bakılmadan çekildiğinde olasılık deneysel sonuçlarından yaklaşık yüzde on daha iyi sonuçlar vermiştir . Beyin yorgun olduğunda elde edilen sonuçlar hesaba katılmasaydı, uyurgezer bilincin uyanıklık üzerindeki etkisi lehine olan yüzde önemli ölçüde daha büyük olurdu. En çok istenen şey,_,_deneyler_gerekir olmak__tekrarlandı__ile__kaçınma__Bütün yorgunluklardan ve ışığın daha fazla dışlanmasından kaçınılarak, iki cisim arasına bir iletken sokularak, taşıyıcıların sayısı giderek artırılarak ve bunlar ile kahin arasındaki mesafe değiştirilerek yeni deneyler eklendi.

*********"LaSuggestion Mentale etleCalculdesProbabiliUs/'Neoue *Philosophique,* 1884, No. 12, s. 609-674. 1885, No. 1, s. 115-118.

Deney yapılacak hassas kişilerle, sonuçların çok farklı bir olasılığı vardır. Normal kişilerde uyurgezer bilinç sadece eşiğin altında kalmakla kalmaz, aynı zamanda uyanık bilincin içeriği üzerinde küçük, fark edilir bir etkiye sahipken, hassas kişilerde bu etki dikkat çekici bir şekilde belirgindir ve uyanık bilinç üzerindeki her türlü rahatsız edici ve dikkat dağıtıcı dış izlenimden kaçınılarak ve dikkatin uyurgezer küreden iletilen uyarımlara yoğunlaştırılmasıyla önemli ölçüde yüceltilebilir. Barrett'in sağlıklı ama hassas çocuklar üzerindeki deneyleri, algısal düşüncelerin *(örneğin,* getirilecek nesneler) bunları düşünen bir kişiden hassas kişiye başarılı bir şekilde aktarılması vakalarının olası rakamı %100'den fazla aşabileceğini ve birkaç kişinin aynı düşünceye odaklanmasıyla

aktarımda başarı şansının neredeyse kesinliğe yükselebileceğini, böylece hassas kişinin odanın dışındayken içerideki kişilerin düşüncesini tahmin edebileceğini göstermektedir.†††††††††

Düşüncenin uyurgezerlikten uyanık bilince geçişindeki zorluklar önlenirse, *yani* deneysel koşullar öyle düzenlenirse, devam eden uyanık bilinç tahmin ve duyurular hakkında hiçbir şey bilmez. Bu, uyanık bilinci destekleyen beyin bölümlerinin refleks yasakları, uyurgezer bilinci destekleyen beyin bölümleri tarafından istemsiz sinir uyarılarının gönderilmesine izin verecek kadar zayıflatılırsa mümkündür . Bu, uyurgezer bilincin uyanık bilinç tarafından gizlendiği ve içeriğini istemsiz kas

†††††††††İrlanda Kraliyet Bilim Koleji'nde Fizik Profesörü olan Barrett. "Düşünce Boncuklama Üzerine." *Ps. St. Ingilizce okuyucu, Profesör Barrett'ın konuya ilişkin katkılarını* Psişik Araştırmalar Derneği'nin *Tutanakları'nın* birinci cildinde bulacaktır. —Tn,]

hareketleri ‡‡‡‡‡‡‡‡veya medyumsal sinir gücüyle duyurduğu maskeli uyurgezerlik durumunda gerçekleşir . Zaten fal çubuğu, görünüşte normal ve duyarsız kişiler için bile, başkalarının düşüncelerini istemsizce işaret ederek açığa çıkarmak için mükemmel bir yardımcıdır, bu düşünceler odadaki bir nesneye sabitlendiği sürece, olası rakamı iki ila üç kat aşan başarılı sonuçlar verir. *(RevuePhil.,* 1884. No. 12, s. 639, *etseq.)*

Daha da şaşırtıcı olanı, masaya, vurmaya veya psikografa başvurulması durumunda ortaya çıkan sonuçlardır, ki bu, doğru, kehanet çubuğundan daha uzun bir uygulama gerektirir. El ile

---

‡‡‡‡‡‡‡‡Bay Edmund Gurney, "Koleksiyonumuzda, hazır bulunan birinin zihinsel sorusunun, bir *planşet* veya basit bir kalemle, otomatik olarak hareket eden kişinin ne soru ne de cevabın bilincinde olmadan yazılı olarak cevaplandığı birkaç vaka var." Psişik Araştırmalar Derneği *Tutanakları . Aralık 1884.—Tr.*]

t [M. Richet'in kendisi, kahin olarak, 13 denemede 6 başarı elde etti, olasılık 6'da 1'di. Psişik Araştırma Derneği *Tutanakları , Aralık 1884. S. 245.—TR.]*

t [Eglinton medyumuyla da defalarca başarılı olduğu söylenen bir deney.—lB.]

istemsiz yazma, gönüllü yazma ile değişim için ve kasıtlı aldatma şüphesi için çok fazla alan bırakır, bu da gösterici deneyler için uygun olmasını sağlar ; ancak medyumlardan uzakta yazmada, gönüllü yazmaya geçişi hariç tutarak, mümkün olan en saf deneysel malzeme vardır, ki bu da, maskeli uyurgezer bilincin şüphesiz ifadesi olarak , aslında, düşünce okumanın en şaşırtıcı kanıtlarını da sağlar. Örneğin, sorular kapatılabilir bir levhaya yazılırsa ve medyum bu levhanın ikinci iç tarafına uzaktan cevapları yazarsa *(Mezm.* IV. 388; XI. 497)4 bundan daha kolay akla gelebilecek bir açıklama, medyumun uyurgezer bilincinin soruyu yazan kişinin düşüncesinden algılayıp, ardından cevabı vermesidir.

Düşünce okuma, yalnızca uyanık bilincin düşünceleri değil, aynı zamanda daha karmaşık ve tespitten uzaktır . Ancak__eşit__onlar__ile ilgili__,__maskeli Mevcut kişilerin uyurgezer bilinci, medyumun uyurgezer bilincine girebilir. Bu, yalnızca iki medyumla deney yaparak, birinin uyanık bilincin önceden bilgisi olmadan sorulara verdiği cevapları tahmin etmesiyle tamamen kanıtlanabilir. Ancak uyurgezerlerin sıklıkla sorgulayanın geçmişiyle ilgili, uyanık bilincinin mevcut anılarıyla çelişen bilgiler vermesinden, ifadenin yine de devam ettiği ve ya daha dolaylı eklemelerle keskinleşen hafızasının kendi hatasını hemen fark ettiği ya da daha sonra kazara doğru yola sokulmasının uyurgezerin iddiasını doğruladığı gerçeğinden de yaklaşık bir

kesinlikle çıkarılabilir. Bu tür §§§§§§§§§vakalar genellikle basiret olarak ele alınır, ancak soru soran kişide, soruyla harekete geçen, hiperestezisi aracılığıyla uyanık bilinçlerin daha donuk anılarından daha gerçek anılar gerçekleştiren maskeli bir uyurgezer hafızası olması daha olası görünmektedir. Ayrıca, ilgisi belirli bir yöne doğru uyanmış olan bir kişi, maskeli uyurgezer bilincinde daha önce yabancı dillerde duyulmuş veya görülmüş cümlelerin anılarını barındırabilir; bu izlenimler, ortam tarafından düşünce okuma yoluyla sezilebilir ve istemsizce yazılabilir (ya da çıkarılabilir), ancak diğerinin uyanık bilinci, kendisine sunulan sonucu kendi anıları olarak fark edemez.

§§§§§§§§§Da Prel'in "Düşünce Okuma" adlı eserinin 22,23. sayfaları.

† Bkz. Aksakow'un daha önce alıntıladığı "Medyumsal olarak ortaya atılan filolojik sorunlar".

Bu örnekler çok sayıda olmadığından ve diğer yandan eşiğin altında yatan maskeli uyurgezer bilincinin belli bir canlılığa sahip olduğu azımsanmayacak bir oranda kişi bulunduğundan, söz konusu olgunun yalnızca maskeli uyurgezer bilincine sahip bu kişilerle bağlantılı olarak uyurgezerlerde meydana geldiği varsayımına hiçbir şey karşı çıkmaz.

Soruyu soran kişinin uyurgezer ve uyanık bilinç hallerinin, uyurgezere farklı karakterlerdeki izlenimlerini sunması durumu göz önüne alındığında, yukarıdakilere göre, uyurgezer bilincin daha halüsinatif izleniminin, uyanık bilincin daha soyut düşüncelerinden daha kolay algılanması şaşırtıcı değildir, böylece bu varsayımlar altında fenomen,

basiret olmadan da açıklanabilir.

Örneğin Slade, sıvanmış kutularda bulunan üç madeni paranın üzerindeki figürleri gördü ve Zollner bunda gerçek bir basiret örneği buldu, çünkü paraları uzun zaman önce kutulara koymuştu ve artık tam olarak ne olduklarını hatırlamıyordu. **********Tam da bu durumda, Zollner'in hafızasının düzeltilmesiyle sonraki doğrulama eksik olsa da, bana şüphesiz burada basiret değil, uyurgezer izlenimlerin düşünce okuması olduğu görünüyor. Zira Zollner'in, bilmeden Slade ile işbirliği yapan maskeli bir uyurgezer olması, bu oturumlarda ortaya çıkan fenomenlerin

---

**********["Transandantal Fizik", c.IX. Zollner'in ifadesi şu şekildedir:—

Yukarıda belirtildiği gibi, ben zaten Aralık 1877'de (duruş 5 Mayıs 1878'deydi), bu kutuları kapatmıştım ve ne ekteki paraların değerini ne de tarihlerini gözlemlediğimden, daha sonra kutuları sallamanın gürültüsünden dairesel olanın içinde büyük bir Alman parası (bir taler veya beş marklık bir madeni para), dikdörtgen olanın içinde ise iki küçük madeni para olduğunu anlayabildim; bunlar peni, grosehen veya beş groschen para mıydı, Slade'in Leipzig'deki son kalışının üzerinden yarım yıl geçtikten sonra tamamen unutmuştum." Sayfa 155 (İngilizce çeviri).— Tr.]

tüm karakterinden oldukça olasıdır ve Zollner'in paraları koyarken onları doğru bir şekilde gözlemlemiş olması da aynı derecede olasıdır. Ancak bu iki varsayım, birincisi, Zollner'in uyurgezer hafızasının madeni paraların numaralarını algıladığı ve ikincisi, nesneyle zihinsel meşguliyetin gerginliğiyle, hiperestetik uyurgezer hafızanın bu numaraları gerçekleştirdiği, uyanık bilincin hafızasının ise madeni paraların açıklamalarını bile hatırlamaya boşuna çabaladığı veriler için yeterlidir. Bu koşullar altında, Slade'in uyurgezer bilinci, sayıları düşünce aktarımıyla algılayabilirdi ve bu durumda çarpıcı olan tek şey, bu algının uyanık bilince vizyoner bir görüş olarak geçip orada ifadeye dönüşecek kadar canlı olmasıdır; ancak, o anda Slade'in uyanık bilincinin

eşiğin altına düştüğü ve uyurgezerin - konuşma organlarına sahip olduğu görüşü tercih ediliyorsa bu geçerli değildir. Slade de konuşan bir medyum olduğundan, ikinci görüşün benimsenmesini engelleyecek hiçbir şey yoktur.

Bir medyum, orada bulunanların açık veya maskeli düşüncelerini tahmin etme konusunda her zaman canlı bir ilgiye sahiptir *; çünkü* onun ilgi alanı şaşırtıcı tezahürler ortaya çıkarmaktır ve "sağlam sağduyu" *("gesunden Menschen verstand") için* , orada bulunan kişilerin yalnızca kendilerine ait olduğuna inandıkları veya hatta kendi uyanık bilinçlerinden çekilmiş bir bilginin sergilenmesinden daha şaşırtıcı hiçbir şey olamaz. Bu nedenle algılama

isteğinin medyumda sürekli olarak mevcut olduğu varsayılmalıdır. Ancak diğerleri de, kendi taraflarında, çarpıcı olayların meydana gelmesine karşı canlı bir ilgiye sahiplerse, bu onlarda medyumu kendi güçlerine göre destekleme ve onun zorluklarını hafifletme isteğini geliştirmelidir. Ve sonra bilinçdışı istek düşünce aktarımına uyarılır . Dahası, dairelerde eller temas halindedir, böylece tüm koşullar düşünce aktarımı için mümkün olduğunca elverişlidir. Ve diğer kişi Zollner gibi maskeli bir uyurgezer olduğunda, bu tür oturumlardaki sonuçların ortalamayı aşması hala şaşırtıcı değildir.

Kasıtlı düşünce aktarımı deneyleri için, uzaktan yazma yeteneğine sahip medyumlardan daha iyi uyum

sağlayabilecek bir konu olamaz, sadece medyumun sinir gücünün çocukça kehanet sorgulama oyunuyla kötüye kullanılmasına son verilmeli ve sistematik deneyler onun yerini almalıdır. Bu denemeler ilk başta tek duyuların izlenimleriyle ilgili olmalı ve giderek daha soyut temsillere yükselmelidir; aktarıcının medyumdan uzaklığı da giderek artırılmalı ve başarıların mesafeye bağlı yüzdesi belirlenmelidir. Daha büyük (mil genişliğinde) mesafelerdeki etkiler için, ikinci bir medyum tanıtılmalı ve varsa mesafenin etkisi ve ne tür bir etki olduğu belirlenmelidir. Şimdiye kadar spiritüel oturumlar, büyük mesafeden düşünce aktarımı için hiçbir malzeme sağlamaz, medyum her zaman tek aktif taraf olmuştur, bu tür deneylerde gerekli

olduğu gibi, uzak bir yerdeki başka bir medyumla pasif bir ilişkiye indirgenmek yerine.

Du Prel daha da ileri giderek, düşünce okumanın yalnızca uyurgezer bilinçte gerçekten mevcut olan temsillere değil, hatta gizli belleğe kadar uzandığını ileri sürer. *(Gedankenlesen,* s. 22.) Kanıt olarak, farklı bireylerin (bazıları "cinli" kişiler, bazıları Kilise ileri gelenleri, bazıları da Zschokke gibi sıradan kişilerdir) bir başkasının hayatındaki krizleri onu ilk gördüklerinde veya sesini duyduklarında algılanabilir şekilde görme yeteneğini ileri sürer. Du Prel burada, gerçek uyurgezer bilincin aynı zamanda uyanık bilincin gizli hafızası olduğu varsayımından hareket ediyor ve bu nedenle, uyurgezer bilincindeki tüm

önemli ve önemsiz anıların aynı anda bir araya gelmesinden, daha önemli olanların düzenli bir şekilde nasıl okunması gerektiği zorluğuyla karşılaşması gerekiyor.* Uyurgezere, uyanık bilince olduğu gibi, yalnızca belirli gerçek temsiller ve ayrıca bilinci destekleyen beyin bölümlerinin moleküler yatkınlıklarında gizli bir hafıza malzemesi atfettiğim için, düşünce okuyucusunun, karakter ve kaderi algılama konusundaki bilinçsiz iradesiyle, diğerinin uyurgezer bilincini, krizlerin hatırlanmasına manyetik olarak zorlaması gibi bir çare kalmadığı sürece, moleküler beyin yatkınlıklarının durugörü yoluyla aktarıldığını varsaymalıyım.

♦ [Du Prel'in görüşlerinin sonbaharda

açıklanması için, okuyucunun, benim çevirim neredeyse tamamlanmış olan ve umarım yakında yayınlanacak olan "Philosophic der Mystik" adlı eserine yönlendirilmesi gerekir.—T&] hayatını ve bunları hafızada bu şekilde gerçekleşmiş olarak algılar. ††††††††††Bu görüş, benim görüşüme göre, her zaman daha iyidir, gören kişi, diğer kişiyle kurulan duyusal *ilişkiden heyecanlanır* , durugörü yoluyla, o kişinin hayatındaki olayları, içindeki bazı kriz sahneleriyle birlikte, kendisinden yeniden canlandırır.

Durugörü ile düşünce okuma arasındaki fark, durugörüde yalnızca uyanık, rüya gören veya uyurgezer kişilerin mevcut düşüncelerinin,

---

††††††††††Zschokke; "Eine Selbstscnau'* (İçe Bakış), Aarau. Sauerlander. 1842. Cilt!., s. 273-276.

Düşünce okuma ile basiret arasındaki bu ayrım Gregory tarafından "Hayvan Manyetizması Üzerine Mektuplar" (1851) adlı eserinde yurgulanmıştı, ancak şu ana kadar yeterince dikkate alınmamıştı. (Wallace'ın " Doğaüstü Varlıkların Bilimsel Yönü"* adlı eseriyle karşılaştırın)

algılayan kişinin kendi uyurgezer bilincinin belirli bir yankısıyla algılanması, durugörüde ise yalnızca başka bir bilincin içeriklerinin değil, gerçek nesnel fenomenlerin, duyusal araçların normal aracılığı olmaksızın algılanmasıdır.! Normal beş duyu tarafından algının dışlanması, duyular üzerindeki her türlü etkiyi hiçbir şekilde dışlamaz, ancak bu etki ne görme, duyma, koku alma, tat alma veya dokunma üzerinde değil, duyarlı his üzerinde etkilidir ve bu algılar daha sonra uyurgezer bilinç tarafından önce görme, duyma veya düşüncenin temsillerine dönüştürülür. En kolay açıklanabilen şey, insanların veya hayvanların kişisel yayılımlarının hassas hissi, gözlemlenmeyen kedilerin algılanması, birkaç bardak su arasında

parmağın daldırıldığı bardağın belirlenmesidir *(Ps. St.,* X., 113, 114, 255-257), çünkü burada beş duyudan birinin algısal biçiminde bir değişikliğe gerek yoktur, fikir hemen kendini gösterir. Bir uyurgezer, hissederek, rastgele ayarlanmış ve bir kutuya yerleştirilmiş bir saatin gösterdiği zamanı doğru bir şekilde adlandırdığında, uyurgezer nesneyi başının yanına uyguladığında ve sonra sanki görüyormuş gibi inandığında (III., 532) veya satın almadan kısa bir süre önce fındıkların içine yerleştirilmiş ve partiden hiç kimsenin bilmediği sloganları okuduğunda açıklama daha da zorlaşır

(IV., 299). Mıknatıslayıcının bir gazetede rastlantısal olarak bilinmeyen bir

kelimeye parmağını koyması ve kelimenin uyurgezer tarafından verilmesi durumu daha da karmaşıktır; ‡‡‡‡‡‡‡‡‡burada, gerçek durugörüden kaçmak için, mıknatıslayıcının uyurgezer bilincinin kelimeyi parmağı aracılığıyla algıladığı ve uyurgezerin bunu düşünce aktarımıyla aldığı varsayılmalıdır. Bir medyum, uzaktan yazarak, masanın altına konmuş kapalı bir kitabın rastgele seçilmiş bir sayfasını kopyaladığında zorluk daha da artar, ancak medyumluk oturumlarında medyumun hassas algı

‡‡‡‡‡‡‡‡‡(Bkz. Crookes* “Notes of an Inquiry into the Phenomena called Spiritual”* “Bir hanım planşet aracılığıyla otomatik olarak yazıyordu. Yazdıklarının *bilinçsiz beyinsel hareketlerden* kaynaklanmadığını kanıtlamanın bir yolunu bulmaya çalışıyordum. Planşet her zaman yaptığı gibi hanımın eli ve kolu tarafından hareket ettirilmesine rağmen, zekânın, *hanımın* beynini bir müzik aleti gibi çalan ve böylece kaslarını hareket ettiren görünmez bir varlığın zekası olduğunu iddia ediyordu. Bu nedenle bu zekaya, 'Bu odanın içindekileri görebiliyor musun?' diye sordum. *Evet,' diye yazdı planşet. 'Bu gazeteyi okuyabiliyor musun ?' dedim, arkamdaki masada duran *Times gazetesinin bir nüshasının üzerine parmağımı koyarak* ama ona bakmadan. 'Evet,' diye yanıtladı planşetin cevabı. 'Peki,' dedim, *eğer görebiliyorsan, şu anda parmağımın örttüğü kelimeyi yaz, sana inanacağım.' Planchette hareket etmeye başladı. Yavaşça ve büyük bir zorlukla, *ancak' sözcüğü yazılmıştı. Arkamı döndüm ve 'ancak' sözcüğünün parmağımın ucuyla örtüldüğünü gördüm. Bu deneyi denediğimde gazeteye bakmaktan özellikle kaçınmıştım ve hanımefendinin, denemiş olsaydı, basılı sözcüklerden herhangi birini görmesi imkansızdı, çünkü bir masada oturuyordu ve gazete arkadaki diger masadaydı, vücudum araya giriyordu.”—TB.]

Owen'ın "Tartışmalı topraklar."

t Du Prel'i karşılaştırın: “İkinci Görüş" (Breslau: Schottlander. 1883, Freis 50 PL), s. 13-18.

alanının önemli ölçüde genişlemesi beklenebilir.

Gerçek basirete daha yakın olan durumlar, hassas hissin yalnızca *ilişki kurmaya,* uyurgezer bilincini sonsuz sayıda olası nokta veya nesne arasından bu noktaya veya nesneye yönlendirmeye hizmet ettiği durumlardır, ancak duyusal algının, *yani* kolektif zihinsel içeriklerin iletilmesinin yerine geçmez. Örneğin, bir uyurgezer, bir tutam saçın hissinden, uzaktaki ve bilinmeyen kişinin çektiği hastalığın belirli acılarını ve karakterini tanımladığında veya lav altında bulunan bir fil dişi parçasıyla, fil birlikleri ve volkanik patlamaların vizyonlarına uyarıldığında veya halüsinasyonlara yatkın bir hassas, döşemenin altında yatan pıhtılaşmış kan damlasıyla

uyarıldığında_ile ilgili_A_yatak odası_ile vizyonlar_ile ilgili_A_intihar_veya_cinayet, bu yerin kendisine bilinmeyen geçmiş gerçekleriyle uyuşuyor, ya da birisi istemsizce yazarak, sözlü olmasa da, esaslı bir sadakatle, sonradan ilk olarak - ikincisinin yarıklarında gizli olarak keşfedilen üç yüz yıllık bir spinet şiirsel ithafını yazdığında;* tüm bu durumlarda basiret iş başındadır. Yine de tüm bu durumlarda, hissedilen etkilerden nedenlerin bilinçsizce hassas bir şekilde yeniden yapılandırılması olasılığı hala nispeten büyüktür; çünkü geçmiş olayların izlerinin kalıntılarında ne derece ince bir şekilde saklandığını ve son derece hassas bir kişi tarafından hissedilebileceğini hiç bilmiyoruz.

Öte yandan, duyusal aracılık, -

duyumsal algı yerine, iradenin bir ilgisi *, örneğin güçlü bir aşk veya dostluk ya da güçlü bir vatanseverlik ve yurtseverlik gibi, ilişkinin* kurulmasını ele geçirdiğinde, atanamaz bir minimuma düşer. Uzak bir ülkedeki büyük doğa olaylarının (yangınlar, depremler, savaş) uzaktan görülmesi, eş zamanlı olduğu sürece, orada bulunan kişilerin bilincinde düşünce okumaya atfedilebilir ve geleceğe yönelik vizyonun açıklaması, düşünce okumayla bilinen mevcut koşullardan bilinçsiz çıkarımda aranabilir, çünkü mevcut koşullar, geçmişin birikimi kadar geleceğin tohumunu da içerir. Ancak bu yorumlama, tek bir neden dizisinin tek bir seyri içinde olmayan, ancak görünüşte birbirinden çok uzakta bulunan nedensel dizilerin beklenmedik

kesişmesinden kaynaklanan olaylar açısından çok zordur.

Bir ceset gören, yani rüyasında veya uyanıkken tanıdıkları arasında veya evinde ölüm vakalarını önceden gören kişi, düşünce okuma yoluyla bilinen ciddi hastalık hislerinden ölümün yaklaştığını çıkarabilir veya düşünce okuma yoluyla bilinen sağlıklı bir kişinin durumlarından ölümün yaklaştığını çıkarabilir._Orası_dır A_eğilim_ile_intihar._Ancak_Neden,_içinde O_durumda, düşünce okumanın hemen kavradığı şey uyanık veya rüya gören bilince çıkmaz mı, neden önce ondan bir çıkarım yapılır? Ve neden çoğu zaman sadece ölüm veya cenazenin önemsiz ayrıntıları öngörülür? Başka bir bilincin mevcut içeriklerinden, örneğin, şehirdeki böyle bir yerin intihar atışı için

seçileceği veya bu belirli atın ürkeceği, dikileceği, fırlayacağı ve sağlıklı biniciyi ölümcül şekilde yaralayacağı gerçeği nasıl elde edilir? Pencereden, tanınmış yas tutanların bahçesinden geçtiği bir cenazeyi gören bir kadının durumu nasıl açıklanır, bu bahçe cenaze törenlerinin geçişi için asla kullanılmaz, ancak birkaç gün sonra, yolun su basması sonucu, öngörülen cenaze alayının geçişi için fiilen açılmak zorunda kalması? Herhangi bir sayıda insanın düşüncelerinin bilinmesi, onların meydana geldiği yerde veya yakın çevresinde, yıldırım veya tesadüfen, *yani* uzak nedenler dizisi sonucu ortaya çıkan diğer olaylar nedeniyle çıkması muhtemel yangınların önceden tahmin edilmesine nasıl yardımcı olabilir?

Bu gibi durumlarda ne duyular aracılığıyla aracılık ne de düşünce okumaya olası bir indirgeme var gibi görünüyor ve *ilişki* sadece arkadaşlara veya eve duyulan ilgiyle şartlandırılmış gibi görünüyor. Bu gibi durumlarda şüphesiz ilk önce saf durugörüyle ilgilenmemiz gerekir, ki bu her zaman halüsinasyon biçiminde, §§§§§§§§§§sıklıkla da sembolik yatırımla ortaya çıkar. Ancak tam da bu tür bir "ikinci görüş", varsayıldığından çok daha sık görülür ve gizli soruşturmayla ailelerin çok büyük bir yüzdesinde bir ceset kahini veya hayalet kahini veya birinin geleneği bulunacaktır. Bu gerçek durugörü bu nedenle ne düşünce okumaya ne de eter titreşimlerinin herhangi bir tür hassas

§§§§§§§§§§İşitme halüsinasyonları görme halüsinasyonları gibi olabilir; *örneğin,* bir yanginin önceden haber verilmesi yangın çanlarının ve alarmların duyulmasıyla olabilir veya önceden bilgi, duyulan bir hayaletin sözleriyle kendini gizleyebilir.

kavranışına bağlı olabilir, ancak ruhsal olarak uzay ve zamanı aşma yeteneği olarak tanınmalıdır. Böylece geleceği duyuran halüsinasyon ortaya çıkar ile bilinç, açıkça sadece, son sonuç tamamen bilinçsiz ruhsal süreçlerin, ki bu süreçlerin hiçbir duyuya veya maddi aracılığa ihtiyacı yoktur.

Bu gibi gerçeklerle karşı karşıya kalındığında, ya bireysel ruha mutlak bilgi yeteneği, yani zaman ve mekanla sınırlanmayan bilgi yeteneği verilir ya da bireysel ruhun gerisine, mutlak ruhtaki özsel köküne gidilir ; her iki durumda da artık ne dışsal ne de aracı bir yardıma ihtiyaç duyulur, özellikle de ölmüş olanların ruhları için, çünkü onlar da hâlâ yalnızca bireysel ruhlardır.

Birinci durumda, monadlar veya bireyler, henüz zorunlu olarak filizlenmiş olmaları gereken mutlak temellerinden ayrılırlar ve onlara yalnızca mutlak olana bağlanan ve ona yakışan bir özellik atfedilir; diğer durum, her yaratığı tüm-ana doğasıyla bağlayan ayrılmaz göbek bağını ve bu göbek bağında da ruhsal özsuların dolaşması gereken, bilincin yalnızca olağan kavrayışına sahip olmadığı yansımayı önerir. Eğer daha yüksek veya daha düşük düzendeki tüm bireyler Mutlak'ta kök salmışsa, geriye doğru bunda kendi aralarında ikinci bir bağlantıya sahip olurlar ve yalnızca Mutlak'taki iki birey arasındaki *ilişkinin* veya telefonik bağlantının *(Telephon-anschluss)* bir restorasyonu gerekir , iradenin yoğun bir ilgisiyle, aralarında duyusal aracılık olmadan bilinçsiz ruhsal

alışverişi meydana getirmek için. Uyurgezer bilinci destekleyen beyin parçalarının hiperestezisi, belirli bireysel ruhun kesinlikle bilinçsiz (maddi olmayan) psişik işlevlerinden ilham almayı, uyanık bilinci destekleyen beyin parçalarının normal uyarılabilirliğinden çok daha kolay hale getirir. Ancak, bireysel ruhun kesinlikle bilinçsiz işlevleri, yine de, *eo ipso,* tek sınırlı olarak mutlak öznenin işlevleridir ve iradenin güçlü ilgisi, uyurgezer bilinci üzerinde ilham verici bir şekilde hareket eden bu tür bilinçsiz işlevlerin motivasyonuna hizmet eder.

Mutlak ruhun mutlak bilincinde, nedensel dizilerin tüm iplikleri ideal olarak tek bir kolektif sezgiye iç içe geçmiştir, böylece gelecekteki olaylarda

tesadüfi görünenler bile ondan önceden belirlenebilir. Mutlak ruhun her şeyi bilmesi, hem geleceği hem de geçmişi örtük olarak kavrar; bu nedenle, birey, iradenin yoğun ilgisiyle, bilinçsizce, mutlak ruhun bilinçsiz bilgisinden, gelecekteki olayların ayrıntılarını ve dünyanın uzak noktalardaki mevcut durumunun ayrıntılarını çıkarabilir. Farklı bireysel ruhların kesinlikle bilinçsiz psişik işlevleri son çare olarak yalnızca aynı mutlak öznenin farklı organizmalarla ilişkili işlevleri olduğundan, bu somut-monistik bakış açısından, bireysel ruh-iradesinin güçlü ilgisinin, mesafeden bağımsız olarak, mutlak öznede başka bir bireyin organizmasına yönelik olan ve şimdiye kadar o organizmaya ait bireysel ruhun bileşenlerini veya işlevlerini

bütünleştiriyor gibi görünen işlevleri serbest bırakmaya yeterli olduğu anlaşılırdır. Böylece serbest bırakılan işlevlerin beynin uyurgezer kısımları üzerindeki heyecan verici veya ilham verici etkisiyle, halüsinasyonların* başkalarının uyurgezer bilincine aktarılması hazırlanır.

Hem durugörü hem de halüsinasyonun uzak mesafeden aktarımı için bu açıklama bana tek olası açıklama gibi görünüyor, ancak yakın mesafedeki düşünce aktarımı için Barrett'in açıklamasının doğru olduğunu düşünüyorum. Ona göre, zihinsel bir temsile karşılık gelen her beyin titreşimi, eterde bir indüksiyon titreşimleri küresi üretir ve bu küre aracılığıyla diğer beyinlerde de benzer titreşimler üretilir.

Mevcut fiziksel kavramlarımıza göre varsayımın ilk yarısı neredeyse kaçınılmazdır ve indüksiyon küresinin

•Gözlemlenecektir ki, burada "halüsinasyon" sözcüğü yalnızca temelsiz bir görünümü değil, gerçek bir sezginin duyum biçimiyle kendini giydirmesini ifade etmektedir; bu biçim, çoğu kez, uzaktaki nesnel veya gelecekteki olguyla tam ve en küçük ayrıntısına kadar örtüşmektedir. — TR.

Diğer beyinler üzerinde algılanabilir bir etki yaratacak kadar güçlü ve bu etki biçiminin benzer temsilleri uyandıracak şekilde olup olmadığı. Uyanık bilinci destekleyen beyin bölümlerinin hiç de öyle olmadığı, ancak beynin hassas uyurgezer bölümlerinin başkalarının

düşüncelerinden algılanabilir bir şekilde etkilendiği, bu etkinin gücünün mesafeyle hızla azaldığı ve ışık tarafından bozulduğu gerçeği, eter titreşimlerinin varsayılan indüksiyon küresinin, bitişik bir beyinde benzer bir titreşim kompleksinin ortaya çıkmasının gerçek nedeni olduğu varsayımını oluşturuyor gibi görünüyor.**********

, uzak mesafeden düşünce aktarımı durumunda daha şüphelidir , Du Prel ve Heilenbach da burada eter titreşimleri aracılığıyla bir aracılık olduğunu varsaymaktadır. Ben ise, tam tersine, bu durumun basiret ile aynı açıklama kapsamına girdiğine inanıyorum. Bu, Mutlak'ta bireyler arasında *uyum* veya

**********Bu hipotez Prof. Dr. O..Simony tarafından “Bilimsel Bakış Açısıyla Spiritistik Tezahürler Üzerine” (“Ueber spiritistische Manifestationen vom naturwissenschaflichen Standpunkt”) adlı tezinde daha ayrıntılı olarak ele alınmış ve savunulmuştur. Viyana, Hartleben, 18S4.

telefonla iletişim yoluyla radikal bir iletişime işaret eder. Bunu, uzak mesafedeki düşünce aktarımında daha büyük ve daha küçük mesafeler arasında hiçbir fark görünmediği, buna karşın yakın mesafedeki düşünce aktarımının uzaklıkla hızla azaldığı (muhtemelen mesafenin karesine orantılı olarak), böylece kısa sürede, bir bireysel iradenin daha yoğun olduğu durumlarda bile, etkinin sona erdiği bir sınıra ulaştığı gerçeğinden çıkarıyorum. Uzak mesafelerde ışığı gördüğümüz doğrudur, ancak yalnızca ona uyarlanmış organize bir duyu aygıtıyla ve o zaman bile yalnızca hiçbir saydam olmayan cisim müdahale etmezse; devasa boyutlarda parlayan küreler, sönük ışığın yayılmamış noktaları olarak görünür. Eğer yerçekimi ve manyetizma da

saydam olmayan cisimler aracılığıyla etki ediyorsa, yine de kuvvetin mesafeye göre ikinci dereceden bir oranda azalmasıyla, uzak noktalarda önemli bir etki için çok güçlü kuvvetler ve buna karşılık gelen büyük kütleler gereklidir. İzole bir düşünceye karşılık gelen, beynin sınırlı kısımlarının aktif titreşim kuvveti, gök cisimlerinin ışığı ve yerçekimi ile karşılaştırıldığında oldukça orantısız derecede küçüktür. Örneğin, uyurgezer bilinç, tek tek beyin titreşimlerinin indüksiyon küreleri - tarafından okyanusun ötesinden veya daha doğrusu kürenin büyük bir kısmından etkilenebilecek kadar hassas olsaydı , bu kadar hassas bir birey sürekli olarak binlerce kat daha güçlü izlenimler akıtacaktı, bu bilincin kendisi kütleleri ve göreli kuvvetleri tarafından

alt edilecek ve yaşam basitçe imkansız olacaktı. Bu nedenle , eldeki ve uzaktaki düşünce aktarımının oldukça farklı açıklama ilkeleri gerektirdiğini düşünüyorum, ikincisinin gerçek durugörüye ilkinden daha fazla yakınlığı var.

Buna göre, bana öyle geliyor ki, uzak mesafedeki düşünce aktarımını ve gerçek basireti fiziksel aracılık yoluyla açıklamak imkânsızdır ve metafiziksel, duyular üstü bir açıklamaya başvurmak kaçınılmazdır. Fakat bu duyular üstü açıklama, örneğin ruhlar tarafından yapılan gibi yeni bir hipotez ortaya koymaz, fakat yalnızca doğal bireylerin Mutlak'ta kök salmasına *(Urstand) dayanır:* yalnızca Materyalizmin itiraz edebileceği bir ilke. Bu açıklama ,

doğrudur, salt doğal alanı aşar, fakat yalnızca geriye uzanarak verili doğalın doğaüstü köküne tutunduğu ölçüde , ki bu olmadan ikincisi ne öze ne de varoluşa sahip olurdu; fakat doğalın ötesinde bir varoluş alanına, verilinin arkasında gizlenen doğaüstü bireylerin gizli dünyasına hitap ettiği anlamında doğaüstü değildir . O, yalnızca doğal olanın doğaüstü temelinden olağan soyutlamasını sürdürmeyi reddeder, bunun yerine onu, varlık ve öz olarak içinde içkin olan, sonuncusuyla somut birliği içinde ele alır . Tam da gerçek basiret fenomenlerinde *(örneğin,* ceset görme) hiç kimse nedenin bireyin dışında yattığını varsaymamıştır; yani, salt doğal veya soyut doğal nedenlerin açıklayamayacağı tek fenomenal eyalet Spiritizm tarafından iddia edilmez.

Dahası, gerçek durugörü, profesyonel medyumlarda ortaya çıkmıyor gibi görünüyor, bunun tek nedeni, genellikle partinin geri kalanıyla yakınlık veya derin sempati ilişkileri içinde olmamaları ve böylece iradenin radikal bağlantıyı kurma konusundaki ilgisinin başarısız olmasıdır. Medyumların ilgi duyduğu düşünce aktarımı için, beyin titreşimlerinin uyarılması yeterlidir, bu nedenle arka planda bir telefon bağlantısının yeniden kurulmasına hiç gerek yoktur ; ancak çevrenin ve akrabalarının ve arkadaşlarının geçmiş ve gelecekteki kaderlerine karşı bu kadar derin bir ilgi uyandıracak hiçbir şey yoktur, bu da bilinçaltı iradeyi mutlak temelinin mutlak bilgisinden yararlanmaya zorlayacaktır. Spiritistlerin medyumlarında durugörü

dedikleri şey bu değildir; gerçek durugörü, insanın bilinçaltı ruh yaşamının en hassas, ancak hastalıklı çiçeği, Spiritistler şimdiye kadar medyumlarından hiçbir şey bilmiyorlar, çünkü ikincisi işlerini fazlasıyla bir ticaret olarak yürütüyorlar. Gerçek durugörünün medyum çevrelerinde gelişmesi için koşullar, özel medyumların aileleriyle, sevgilileriyle ve yakın arkadaşlarıyla birlikte olması durumunda çok daha elverişlidir; eğer bu durum burada gerçekleşirse, bizi medyumun kendisinden ve mutlak temeliyle olan radikal bağlantısından başka hiçbir kaynağa götürmeden, en şaşırtıcı vahiyleri ortaya çıkarabilir.

Bu bölümü bitirirken, bu fenomenlerin uyandırdığı teorik ilgiyi pratik bir ilgiye

genişletmeye veya ilkini ikincisiyle değiştirmeye karşı yeterince kesin bir uyarıda bulunamam. Tibet rahiplerinin düşünce aktarımının bir tür telgrafa dönüşmesinde ilerlemeleri, aralarında doğal bir posta ve telgraf sisteminin bulunmadığı anlamına gelir. Bunlara sahip olan bizler, kendimizi uzaktan psişik eylemlere alıştırmakla hiç ilgilenmiyoruz, ki bu da

G halüsinasyon biçimleri yalnızca
çok eksik, yetersiz ve belirsiz bir
zeka aktarma biçimine izin verir.
Ancak daha da mantıksız olanı,
basiret yeteneğini geliştirmektir.
Çünkü eğer hayatı katlanılabilir
kılmak için uyarlanmış bir şey varsa,
o da geleceğe dair cehalettir, umut
ve çabaya yer bırakmaktır.

Tanıdıklarının ölümlerini önceden görme talihsizliğine sahip olan kişi, - geleceğin felaketlerinin ve acılarının gölgelerini bugüne düşürmesine izin veren bir aynadır; onun en büyük başarısı vizyonlarını kendine saklamak ve hastalıklı yeteneklerinin neşesizliğine karşı kendini köreltmek ve sertleştirmek olacaktır. Öngörüyü ortaya çıkarmak için ilgi uyandıran yalnızca önemli olaylar olduğundan, ancak insan hayatının daha önemli olaylarının çok daha büyük bir kısmı üzücü ve acı verici nitelikte olduğundan, öngörünün neşelerden çok daha fazla acıyı öngörmesi gerektiği sonucu çıkar; ancak bu acılar önlenemeyeceğinden, kehanet armağanı kaçınılmaz felaketin

asla yeterince geç öğrenilmiş olmaz.

Sadece oldukça nadir istisnai durumlarda, öngörü, insan kendini geri çekmezse yıkımla tehdit eden doğal olaylarla (gemi kazaları, evlerin yıkılması vb.) ilgilidir ; ancak yaklaşan tehlikelerden kaçınmaya yönelik bu tür ipuçları, öngörünün kendisinin, insanı ondan kaçma girişiminde çok sık felakete sürüklediği korkunç ironiden belki de daha nadirdir. Gelenek bu tür örneklerle doludur; daha yakın olanlardan yalnızca, ay ışığında babasının cesedini gerçekten rayların üzerinde yatarken gören, ancak önceki iki gece aynı noktada halüsinasyonunun önünde treni boşuna durdurduğu için öfkeyle üzerinden geçen makinistten bahsedeceğim. Her kim ki talihsiz durugörü yeteneğine sahipse, onu mümkün olduğunca görmezden gelmek

ve onu egzersizle güçlendirmemek, aksine gelişimine elverişli olmayan **bir tür yaşam sürmek için koşulsuz olarak iyi yapacaktır.**

IV.

Başkalaşımlar ve Maddeleşmeler.

Bir uyurgezer, mıknatıslayıcısı tarafından başka biri olması emredilirse, bu emri otomat benzeri iradesizlikle ve yalnızca uyurgezer bilince ait olan halüsinasyon canlılığıyla yerine getirir. Hafif bir ipucuyla, doğaçlama yapan bir aktris gibi, kendini başkasının figürüne ve karakterine dönüştürür, karaktere uygun ■fikirleri, sempatileri, antipatileri ve istekleri ifade eder ve uyurgezerliği buna izin verecek kadar derinleşmişse, konuşmasını karşılık gelen taklit tavırlar

ve jestlerle destekler. Uyurgezerliğin otomat benzeri iradesizliği, uyurgezerin tüm kişiliğini fırlatıp atması ve belki de yaşına, cinsiyetine, karakterine, dini inancına ve siyasi görüşlerine tamamen zıt olan başka birini benimsemesi kadar keskin bir şekilde tanımlanamaz. İnsan niteliği bile terk edilir ve mıknatıslayıcı tarafından belirtilen bir hayvanın niteliğiyle değiştirilir; uyurgezerlik deneyimleri, Kirke'nin mucizesini doğal olarak açıklar; onun manyetik gücünün Odysseus'un yoldaşlarını hipnotize edecek ve onların kendilerini ve birbirlerini domuz olarak görmelerini sağlayacak kadar güçlü olduğunu varsayar.

Provoke edilmiş uyurgezerlikte mümkün olan şey, oto-uyurgezerlikte de

mümkündür, ikincisi istemsizce gerçekleşse de kendiliğinden ortaya çıksa da. Kendilerini hayvan sanan ve öyle davranan deli kişiler olduğu gibi, bu tür deli halüsinasyonları eski zamanlarda salgın olarak yayılmış (kurt adamlar) olduğu gibi, medyumların kendiliğinden uyurgezerliğinde de Ego'nun kendi kendine yer değiştirmesi, kişiliğin içsel bir dönüşümü olabilir ve bu da buna karşılık gelen tavır, jest ve konuşmayla kendini gösterir. Ön koşul, medyumun uyurgezerliğe geçerken yönlendirici manyetizörün yerini doldurması, *yani* hâlâ uyanık olan iradeyle otomat benzeri halüsinasyonlar için direktif vermesidir. Medyumun, uyurgezer olarak, kendisini dönüşmüş olarak gördüğü kişilerin ne olduğu, bu gibi durumlarda, onun fantezisini en çok etkileyen biçimlere,

seyircilerin beklentisinin, bildiği gibi, yöneldiği görünüme bağlı olacaktır. Medyumlar, fiziksel tezahürlerin ve düşünce okumanın ötesine geçmeden önce Spiritist çevrelerin geleneğini öğrendikçe, bazı figürlerin tamamen farklı medyumlarla basmakalıp bir şekilde yeniden üretilmesi açıklanabilir, örneğin Harlequinade'deki Harlequin, Pierrot, Columbine, vb.; kendilerine John King, Katie King, vb. derler ve sarıklı Oryantal, farklı isimler altında küstah küçük kız ve diğerleri tarafından desteklenirler. Bu tiplerle medyumların fantezisi o kadar aşina hale gelmiştir ki, kendilerini hemen Ego'nun kendi kendini yerinden etme figürleri olarak sunarlar. Zaten maskeli uyurgezerlikte, iletişimler, kendileri az çok bu tiplerin karakterini koruyarak, onları iletilen istihbaratın

yazarları olarak duyurduklarında rollerini oynarlar. Bu kalıcı gelenek, elbette, farklı medyumların kendilerine özgü figürler tasarlamaları ve uyurgezer haldeyken , uyurgezer Ego olarak adlandırılan, terk edilmiş Ego'nun kalıcılığının sahiplenilmeyen bilincinin kendisini göstermesiyle birlikte, onlara akan bilinç fantezisini engellemez.

Somnambul transfigürasyonunun somnambulün dış görünümünde yüz hatlarında, tavırlarda, yürüyüşte vs. ne kadar büyük *bir* değişiklik meydana getirebildiği dikkat çekicidir ; figürün boyutu görünüşte artabilir veya azalabilir, ses ve ifade tamamen farklı olabilir ve hatta cildin şişkinliği ve gözün parlaklığı *(Feuchtigkist)* bu şekilde değiştirilebilir. Başarılı taklitlerde bile,

sıradan insanları şaşırtacak derecede benzer değişiklikler gözlemlenebilir; ancak somnambul transfigürasyon, halüsinasyonun canlılığı ve istemsiz karakteri ile, gerçek kişiliği, diğer tüm üstünlüklerine rağmen en büyük dramatik dehanın bile ulaşamayacağı bir dereceye kadar oynanacak role batırır, çünkü o hala her zaman transfigürasyonunun bilincinde kalır. Sesin normalden sapması, diğer tuhaflıkların yanı sıra, sesin nereden geldiği konusunda kulağı tamamen yanıltma gibi kötü şöhretli özelliklere sahip olan istemsiz karın konuşmasına yol açabilir. Zaten maskeli uyurgezerlik içinde olan bazı medyumlarda, farklı sesler karışık bir şekilde birlikte konuşurlar ve kendilerini mevcut ama görünmeyen ruhlardan* geliyormuş gibi

duyururlar ve bu tür medyumlar taklit dönüşümlerini canlı bir şekilde "dillerle konuşarak" da desteklerler. Kesinlikle "konuşan medyumlar" olmayan diğer medyumlar, konuşmayla desteklenmeden veya bağımsız sözcüklerin seyrek eklenmesiyle taklit dönüşümle kendilerini sınırlarlar.

Somnam bulismde Ego'yu bir fantezi figürüne dramatize eden bir medyumun , elindeki araçlar ölçüsünde, üstlenilen karaktere uygun olarak oynanacak rol için istemsizce giyinmek istemesi doğaldır. Bu sorumsuz durumda, örneğin, aksi takdirde mütevazı bir genç kız, kıyafetlerini çıkarıp gömlek veya gecelikle dolaşmaktan alıkonulduğunu hissetmeyecektir; ya da halüsinasyon bir Doğuluysa, başın etrafına sarık olarak

keten bağlanacaktır. Ancak, mevcut kostüm role uygun olmadığı sürece, medyum perdenin arkasında kalmaya ve sadece fantezi figürüne karşılık gelen vücut kısımlarını göstermeye özen gösterecektir.

♦ [Bayan Huntoon'un Chittenden, Vermont'taki evinin küçük yatak odasından gelen, "Kızılderili ruhları" olduğu sanılan çığlık ve haykırış fırtınasını asla unutamam. Odayı iyice aradıktan ve pencereyi -önümüzde oturduğumuz kapıdan başka tek açıklık- dışarıya çivilenmiş cibinlikle kapattıktan sonra, hemen test edip sağlam olduğunu gördüm.- Başparmak.]

Eğer medyum, çemberin beklentisini yerine getirmek için taklitçi dönüşümde

belirmek için belirsiz ama acil bir dürtüye sahipse, istemsizce bu dürtünün tatminine engel olan şeyleri ortadan kaldırmaya çalışacak, böylece düğümleri çözecek ve seyircilerin kendisine güvenlik için bağladığı bağları koparacaktır.

yani kendisini başka bir kişi olarak hissettiği sürece , kendisini seyircilere bu diğer kişi olarak sunarsa kasıtlı aldatmadan söz edilemez; ve eğer “diğer kişiyi” ölmüş ama diğer dünyada yaşayan biri olarak hayal ederse, seçtiği kostüm ve taklit kılığında diğer dünyadan bir ruhun hayaleti olarak ortaya çıkarsa tamamen *sadakatle hareket eder* . Seyirciler uyurgezerlik durumunu anlamazlarsa, ister bir ruh hayaletinin gerçekliğine inansınlar, ister diğer

yandan “ruhu” yakalayıp medyumu “ifşa etsinler”, her iki durumda da ikincisi sorumlu tutulacak kadar azdır. Burada medyum aldatıcı kadar ruh değildir, korkudan korunması gereken sorumsuz bir oto-uyurgezerdir. Uyurgezerlik olmadan da hileli temsillerin olduğu aynı zamanda bir an bile tartışılmamalıdır.

En iyi Spiritist otoritelere göre, sözde ruh-görüntülerinin %95'inde, medyumun kendisi görüntü olarak tasvir edilir ve sahte taklitleri tamamen göz ardı eder. Medyumu belirli bir yere bağlayarak, bu yerden uzaktaki herhangi bir görüntünün medyum olmadığından emin olmayı ummak tamamen boşunadır; kısmen uyurgezerler düğümleri çözme ve bağları sıyırma konusunda şaşırtıcı derecede uzmandırlar ve kısmen de

Spiritist iddiaya göre medyum__nüfuz etmek__,__konu__ile ilgili__,__Bağlantı elemanları.††††††††††__Bu iddianın doğru olduğunu varsayarsak, medyumları, koltuğun etrafına taşınan ve mühürlenen bir gazlı bezle sararak veya kafese koyarak güvence altına almak da imkansızdır; çünkü uyurgezer medyum maddelere nüfuz edebiliyorsa, tüm bu önlemlere rağmen kendini bir hayalet olarak üretebilir. . Medyumun, kabin oturmasının başında ve sonunda koltukta olduğu, ancak bu arada bir form göründüğünde (genellikle böyle bir görünüm olmadan da) ayağa kalktığı, sandalyenin ağırlığının saniye saniye test edilmesiyle kanıtlanır, ancak bu gözlemlere evrensel olarak

††††††††††uyurgezerliğin, bilindiği kadarıyla, şimdiye kadar aramızda Spiritizm ile açıklandığı (ki bu açıklamanın, olguların ciddi ve önyargısız bir incelemesinden geçmesi mümkün değildir), bunun yerine, medyumsal fenomenleri en azından kısmen uyurgezerlikle açıklama yönünde ilk başta bir girişimde bulunulmuştur.— Tr.]

güvenilmemelidir.‡‡‡‡‡‡‡‡‡

Şu kesindir ki, eğer maddenin medyumlar tarafından nüfuz edilebilirliği kabul edilirse, medyum ve görüntünün özdeş olmayışı, medyumun maddi olarak sınırlandırılmasından tamamen farklı yollarla kanıtlanmalıdır. Görüntülerin %95'inin esasen medyumun kendisi olduğu ifadesinde bile buna dikkat edilmemiştir, böylece kalan %5 hala çok azaltılabilir. Özdeş olmama iddiası, medyumun bu maddi sınırlandırılmasından başka bir temele dayanmadığında, tamamen kanıtlanmamış olarak reddedilmelidir; bu gibi durumlarda görüntü tarafından yapılan her şey medyumun eylemi olarak kavranmalıdır; *örneğin,* bir tutam saçı

‡‡‡‡‡‡‡‡‡‡[Burada Baron Heilenbach tarafından kaydedilen deneylere atıf yapılıyor gibi görünüyor ("Gebuvt und Tod, &c." Viyana; 1885; s. 143, *ve devamı*).— TR.]

kesip dağıttığında *(Ps. Si.* I., 487; II., 22), mobilyaları yerinden oynattığında, nesneleri etrafta taşıdığında, elini veya kolunu uzattığında, seyircilerle birlikte dolaştığında ve onlarla sohbet ettiğinde, kendisinin fotoğrafını çektirdiğinde (IL, 19-20, 22), ayaklarını, ellerini veya yüzünü erimiş parafine bastırdığında ve bu izlenimleri seyircilere ilettiğinde (VI., 526, 545-548), vb. Görüntünün nesnel gerçekliğini kanıtlamayı amaçlayan bu tür tüm raporlar kusurludur, çünkü görüntünün kimliği sorusunu ortadan kaldırırlar_Ve_orta_Açık_,_zemin_ile ilgili_, sabitleme_veya ikincisinin hapsedilmesi. Amerika'da, medyumların aileler veya çeteler halinde "çalıştığı" yerlerde, raporlara genel olarak hiçbir değer atfedilmemelidir, çünkü burada kapı ve geçit sadece uyurgezer birliğe değil,

aynı zamanda düpedüz sahtekarlığa da açıktır. Şimdiye kadar bu tür hayaletler tarafından getirilen tüm nesnelerin, çiçeklerin, giysi örneklerinin, saç tutamlarının vb. dünyevi kökenli olduğu, hayaletlerin kendileri sorulduğunda inkar etmemiştir; uzmanlar malzemenin metre başına fiyatını oldukça doğru bir şekilde tahmin edebilirler ve saç tutamlarına gelince, başın farklı bölgelerindeki saçların gölge ve renk bakımından önemli ölçüde değiştiği gözlemlenebilir.

Bazı Spiritistler, görüntünün kural olarak ortamdan mekansal olarak ayrıldığını ve ikincisinin, görüntü yakalandığında, sınırlayıcı materyalin ani nüfuzuyla onunla birleşme gerçekleştirdiğini, aksi takdirde ölümle

sonuçlanacağını ileri sürerler. Görüntünün, yakalayanın elleri altında dağılması ve materyalin nüfuz etmesiyle, tersine göre ortama geri dönmesi daha olasıdır; ancak ortam sınırlayıcı materyale o kadar ani nüfuz edebiliyorsa, tehlike anında görüntüyle yeniden birleşebiliyorsa, neden bu tehlikeyi, sessizce görüntüyle birlikte ve içinde dolaşarak önlemesin ki?

Ancak, gerçekte, görüntünün medyum olma olasılığının dışlandığı bir fenomenler bölgesi vardır ve bu bölge, - medyumun dönüşümlerinin bölgesine tecavüz eder, çünkü ikincisinin görüntüsü, kabindeki medyumun hizmetindeki araçlarla tamamen elde edilemeyecek boyutta, biçimde, ten renginde, sakalda ve kıyafette

değişiklikler gösterir. Ortam, oturumun önünde yakından arandığında, hatta kendi giysilerini kolayca tanınabilir kesim ve renkte başkalarıyla değiştirdiğinde, yerellik sıkı kontrol altında olduğundan, medyumun kılık değiştirme araçlarını nereden bulacağı, kendisine beyaz tüllü giysiler, kalın kumaşlar, sakallar, sarıklar, maskeler, çizmeler vb. nasıl tedarik edeceği görülmemelidir. Yine de, seyirciler onu farklı yaş, cinsiyet, boyut, giyim, milliyet vb. figürler olarak görürlerse, bu olgunun başka nedenleri aranmalıdır.

Doğru yolda bize yardımcı olabilecek şey, ilk olarak , bu tür alışılmadık ve görünüşte açıklanamayan fenomenlerin ilk kez medyumluk oturumunda bulunan izleyicilere nadiren veya hiç

görünmemesi ve hatta yeni bir medyumla gelenlerin bile, medyumun kendi uyurgezer bilinci dönüşümleri deneme zamanının geldiğini duyurana kadar, yalnızca fiziksel fenomenlerin meydana geldiği birçok oturumdan geçmesi gerektiği durumudur. Medyumun aynı çevreyle yaptığı oturum sayısı arttıkça fenomenlerin daha bol ve sıra dışı olduğu ve her yeni katılan üyenin ilerlemeyi kesintiye uğrattığı veya tamamen durdurduğu evrensel bir deneyimdir. Bundan, dönüşümler ve maddeleşmeler başarılı olmadan önce medyum ve katılımcılar arasında yakın bir *ilişki kurulması gerektiği sonucu çıkar ve bu, uyanık bilinçleri arasındaki yalnızca insani, dostça ilişkilere değil, yalnızca uyurgezer bilinçleri arasındaki bir ilişkiye , yani* manyetik bir ilişkiye

bağlıdır .

Fiziksel olgular, katılımcılar bilinçsiz yardımcı medyumlar olmaya eğitildikçe, yani giderek daha fazla sinir gücü vermeyi ve bunu medyumun emrine vermeyi öğrendikçe orantılı olarak ilerler; tezahürlerin idealliği, kendilerini medyumun düşünce okuma isteğine ne kadar çok maruz bırakırlarsa, bilinçsiz düşünce aktarımının medyum tarafından aşılanmasına ne kadar çok katlansalar ve kendilerinin medyum tarafından - hiperestezik uyurgezer hafızanın maskeli bir uyurgezer bilincinin gelişimine uyarılmasına ne kadar çok izin verirlerse o kadar şaşırtıcıdır. Onların gizli medyumlukları böylece bir dereceye kadar uyandırıldığında ve medyumun bilinçsiz iradesinin maskeli uyurgezer

bilinçleri üzerindeki manyetik gücü - yeterince kurulduğunda, uyurgezer bilinci yardımcı medyumların bu birlikteliğine karşı çok duyarlı olan medyum , seyircilerin ruhları üzerinde belirli bir gücü önceden varsayan olgulara geçebilir .

Küçük bir çemberin farklı üyeleriyle, medyumun önceki oturumlar sırasında elde ettiği güç farklı olacaktır; sonuç olarak, farklı seyirciler tarafından doğrulanan fenomenlerin miktarı farklı olmalıdır. Bu gerçek nadiren yeterince dikkate alınır; her seyircinin, geri kalanına danışmadan, her oturum hakkında kendi raporunu vermesi yerine, taraf, fenomenlerin öznel çeşitliliğinin ortadan kalktığı ortak bir hesap üzerinde anlaşır. Fiziksel fenomenler (ışıklar

hariç) üzerinde anlaşmak kolayken, dönüşümler ve maddeleşmeler konusunda genellikle tam tersi olur, özellikle ilk ortaya çıkışlarında ; daha sonra, tüm taraf medyumun gücü altına yeterince girdiğinde, bu eyalette de tanıklıklar tekrar daha uyumlu olacaktır.

İlk başta medyum genellikle perdenin önünde sadece birkaç anlığına vücudun tek tek parçalarını, elleri, kolları, başı ortaya çıkarır; yavaş yavaş tüm üst bedeni gösterir veya tamamen ortaya çıkar. Sonra hemen bazı seyircilerin medyumu şüphesiz tanıdıklarını düşündükleri ve onun biçiminden başka hiçbir şey görmedikleri ortaya çıkarken, diğerleri bir tür karşılıklı anlaşmayla, görüntünün medyumdan esasen farklı olduğunu beyan ederler. Aynı şekilde

ışıkta masa oturmalarında, orada bulunan kişiler masanın altından, medyumdan oldukça uzakta, farklı biçimli ellerin çıktığını görmüşlerdir , medyumun elleri masanın üzerinde herkes tarafından görülebilirken, diğerleri bundan hiçbir şey görmemiştir. Açıkça, bu gibi durumlarda medyumun halüsinasyonlarının partinin yeterince hassas olanlarının somnam bulik bilinçlerine aktarılması söz konusudur , çünkü böyle bir durumda ilişkilerin halüsinasyon aktarımına ne kadar elverişli olduğunu daha önce gördük .

Biz Batılılarda, bilinçli veya bilinçsiz olarak, halüsinasyon-aktarımının uyanık bilinçteki bir alıcıya, halüsinasyon görme isteği olmayan ve algıladığı figürün üçüncü bir kişinin aktarılmış

halüsinasyonu olduğundan hiç şüphelenmeyen birine yapılması son derece nadir görülen bir şeydir. Ancak dini heyecanların tarihi, halüsinasyonlar kadar kasılmalar ve Vitus dansı ile enfekte olmuş bir dizi coşkulu meclis örneği sunar ; oysa ki, konuşma, alıcıların fantezilerine kesin bir yön vermede güçlü bir şekilde yardımcı olur. Dahası, bu tür örnekler, yaşayan veya ölmekte olan uyanık veya rüya gören kişilerin kendilerini ateşli bir özlem ve halüsinasyon canlılığıyla uzaktaki bir başkasının yakınlığına taşıdıkları ve bu şekilde yeniden kurulan uyumla, ikincisinde kişisel varlıklarının karşılık gelen bir halüsinasyonunu ürettikleri tüm vakalarda *bulunabilir* . *(Ps. St.* VI., 294, 344; VII., 47, *vd.)* Burada, öncelikle, yeterince hassas alıcılarla yapılan

deneyin başarısının, şimdilik bulundukları yerin bilgisine bağlı görünmediği, böylece düşüncenin ona yönlendirilebileceği ve ikinci olarak, eğer alıcının çevresi genel olarak her iki bilinçte de temsil ediliyorsa, perspektifinin, görenin içindeki gerçek veya varsayılan konuma göre her birinde hala farklı göründüğü belirtilmelidir. Avrupa'daki aktarım, aktarıcının kişisel hayaletlerinden başka halüsinasyonlara nadiren yayılmış gibi görünüyor; sadece "ikinci görüşte" veya gerçek durugörüde, gerçek görenin yatkın arkadaşlarına halüsinasyon bulaştırması meydana geliyor gibi görünüyor.*

Öte yandan halüsinasyon-aktarım vakaları

Bunun çok açık bir örneği için bkz. *Ps. St.* IX., 152«] 54. Schopenhauer tarafından ileri sürülen örnek (Parerga, 2. Baskı, I., 316-317), hapsedilen medyumun halüsinasyona sahip olması ve bunu manyetik etkisine giren diğer mahkûmlara uykuda iki kez ve yalnızca üçüncü kez uyanıkken aktarmasıyla oldukça basit bir şekilde açıklanabilir; böylece ilk iki durumda başkaları tarafından görülen hayaletin, uyuyan medyumun aynı anda gördüğü rüya imgesiyle uyuşması test edilememiştir. Hayvanların da halüsinasyon aktarımına duyarlı olması oldukça olasıdır (karş. Owen: "Tartışmalı Topraklar"; "Davis: "Sihirli Asa"); ve aslında, hayvanlarda orta beynin göreceli baskınlığı göz önüne alındığında, buna karşı ortalama duyarlılıklarının insanlardan daha fazla

olması şaşırtıcı olmazdı.

Hint fakirleri ve Türk dervişleri hakkında daha sık bildirilmektedir. Örneğin, yükseltilmiş bir örtünün altında zehirli yılanlardan oluşan bir sarmalın görülmesi sağlanır, hemen ardından hiçbir şey görünmez (Ps. *St.* IV., 200); veya kapalı bir odada bir anda uçan bir yaban kazı sürüsü; bir başkasında kıvrılan bir dizi yılan; bir başkasında sanki birini ezecekmiş gibi duvarların birbirine yaklaştığı görülür. (IX., 469, 470.*)

Son zamanlarda manyetizatörler halüsinasyonların kamusal temsillerde bile aktarılması fenomenini ürettiler , ancak önce alıcıları hipnotik duruma soktular ve dahası, halüsinasyonu

uyandırmak için emir kelimesinden yararlandılar. Böylece kötü tadı olan bir maddenin hoş tadı olan biri için yenmesine, bir çubuğun yılan olarak görülmesine ve manyetizatörün havada yüzdüğü inancının uyandırılmasına neden oldular *(Ps. St.* III., 536, 537) vb. Uyanık bir manyetizatörün konuşma yardımıyla açık uyurgezerlikteki mükemmel bir yabancıyla yapabileceği şey, kendisine daha iyi tanıdık olan maskeli bir uyurgezer manyetizatörüyle konuşmadan mümkündür; yukarıda belirtilen örnekte uzak mesafedeki hassas alıcılarla mümkün olan şey, yakındaki hassas olmayan alıcılarla da mümkündür. Uyurgezer transferörün acil arzusu, kişisel varlığına dair halüsinasyonunu uzaktaki bir alıcıya aktarmak değil de, ölmüş ruhların kişisel

varlığına dair halüsinasyonunun yakındaki bir alıcıya aktarılması yönündeyse, alıcının algısında buna karşılık gelen bir değişim olacaktır. Örneğin, medyum artık kendisi olmadığı, diyelim ki John King veya Katie King'in ruhu olduğu halüsinasyonunu görürse, halüsinasyon alıcıya perdenin önüne geçen medyumun artık medyum olmadığı, John King veya Katie King olduğu şeklinde geçecektir. Başka bir durumda, medyum illüzyona sahipse_O itibaren_,_çukur_ile ilgili_onun_karın_A_sis gelişir,_Ve

---

' [Deniz " IŞIĞI", - 9 Eylül 1882, bu vakanın bir çevirisi için.—Tn.[sisin içinden bir ruh formu çıktığında, büyülenen seyirci de aynı halüsinasyonu görecektir. (IX., 83; IV., 546-548.)

Psikiyatri, halüsinasyonları daha dar anlamda, yanılsamaları ise duyusal algıya dayalı olmayan bir fantezinin ürünü olarak anlayarak , duyusal algıların fantaztik dönüşümleri olarak ayırır . Yani, kıvrılmış bir yılan bir tabakta yatarken görülürse halüsinasyon, ancak bir yılan yerine bir sopa veya ip alınırsa illüzyon; sisli bir form bir medyumdan çıkarken görülürse halüsinasyon, ancak medyumun kendisi bir ruhun hayaleti olarak görülürse illüzyon olur. Üstelik, sınır akışkandır, halüsinasyon ve yanılsama birbirinin içine geçer, çünkü duyusal algının kapalı olduğu koşullar dışında, her halüsinasyon, duyusal algının bir bölümünü elinden almalı ve kendini anlık kolektif duyusal algılar arasında tanıtmalıdır ve diğer yandan, -

temellerinde tamamen zıt duyusal algının dönüşümünün, tarafsız bir zeminde orijinal bir yapıdan daha zor göründüğü yanılsamalar vardır. Bu nedenle, bir anda medyumun kendisi tamamen farklı bir figür olarak görüldüğünde; başka bir anda medyumun kendisine çok benzeyen bir hayalet, ikincisi ile karıştırıldığında; veya son olarak, medyum ve hayaletin ayrıldığı ve tekrar bir araya geldiği görüldüğünde, yanılsamalar ve halüsinasyonlar birbirinin içine geçer. Formdan hafif sapmalarla (Crookes'un gözlemlerinde olduğu gibi) halüsinasyon aktarımı, medyumun öne çıkmasıyla açıkça kolaylaştırılır; sapmalar büyük olduğunda, halüsinasyonun yerleştirilmesi yanılsamadan daha kolay olabilir.

Normalde, aynı olgunun birkaç gözlemci tarafından algılanması, onun nesnelliğinin yeterli bir garantisidir • ancak ilişkiler halüsinasyon-aktarımına istisnai olarak elverişli olduğunda artık durum böyle değildir. Zira burada da aşkın nedenin özdeşliği, etkinin uyuşmasından çıkarılabilse de, yine de bu özdeş neden burada gerçek nesnel uzayda maddi bir şey (kendi başına) değildir, mevcut olanların duyularını etkiler, fakat medyumun öznel halüsinasyonudur, benzer beyin titreşimlerinin indüksiyonuyla uyurgezer bilinçleri etkiler. Bu durumlarda, bu nedenle, algı ile halüsinasyon arasında başka ayrım işaretleri aramalıyız.

Bir form görüldüğünde, temas fırsatı olduğunda ve el direnç göstermeden

geçtiğinde, burada çıplak bir görüntü veya görme halüsinasyonu olma olasılığı şüphesiz çok büyük olacaktır, ancak bu kesinlik değildir, çünkü yüzeyleri ışığı yansıtan ancak dokunarak algılanamayan, kümelenme koşullarındaki bedensel madde formları vardır. Oluşup kaybolmalarını gözlemleyerek ortamdan farklı oldukları bilinen formların nesnelliğinin kesin bir testi gibi görünmektedir, bir gölge oluştururlar, bir aynada yansırlar (Owen), büyüteç veya küçültme gözlükleriyle bakıldığında büyütülmüş veya küçültülmüş görünürler ve bir prizma tarafından kopyalanırlar. Yine de, bu yanıltıcı bir sonuç olurdu, çünkü halüsinasyonlar da tüm bu özelliklere sahiptir; Gerçekten de, gözlüklerle büyütme ve küçültme ve prizmayla

çoğaltma, psikiyatride, formun yaklaştırılması ve kaldırılması üzerine göz bebeklerinin genişlemesi ve daralması gibi, gerçek halüsinasyonları, - fantezinin basit temsillerinden veya sahte halüsinasyonlardan ayırt etmek için bir test olarak kullanılır. Yalnızca fotoğrafçılık, hayaletin görünür ışık gücü için yeterli hassasiyete sahip levhalar kimyasal izlenim göstermediğinde, görülen bir formun halüsinasyon karakterinin güvenli bir kanıtını sağlayabilir. Genellikle, daha önce belirtildiği gibi, kendiliğinden ışık veren olgularda, aşırı kırılgan ışınlar o kadar baskındır ki, duyarlı olmayan gözlemciler hiçbir şey görmediğinde bile levha izlenimler gösterir; ancak kendiliğinden aydınlatma gücüne sahip olmayan olgularda, anlık olarak yanıp

sönen elektrik eğrisi lambaları veya yanan magnezyum tel, olgunun nesnelliği durumunda olumlu sonuçlar elde etmek için yeterli olan ani bir aydınlatma sağlayacaktır .

Aslında, şimdiye kadar denenen tüm fotoğrafik deneyler, seyirciler tarafından görülen biçimlerle, fenomenlerin nesnelliğine aykırıdır, çünkü şimdiye kadar bildirilen tüm durumlarda, ortamın kendisinin fotoğrafa kabul edildiği durumlar dışında hiçbir sonuç elde edilmemiştir. Sonraki durumlarda, resimler, ortamın biçiminin yanı sıra, - onu gizleyen yanılsamanın da fotoğrafik yeniden üretime ulaşıp ulaşmadığına karar vermek için yeterince belirgin değildir ; başka bir deyişle, elde edilen fotoğrafın hayalete mi, yoksa yalnızca

içinde bulunan ortama mı benzediğine. Crookes tarafından çekilen ve ortamı hayaletle aynı anda görmek gereken fotoğraf, varsayılan hayalet yerine ortamın ve varsayılan ortam yerine, yarı gizlenmiş bir pozisyonda bir yastıkla doldurulmuş ortamın elbisesinin fotoğraflandığına dair güçlü bir şüpheye maruz kalmaktadır . Ortamın maddi kısıtlaması hiçbir güvenlik sağlamadığından, seyircilerin yalnızca görmeleriyle algılanan hayaletlere nesnellik kabul edilebilmesi için, ortamın ve hayaletin aynı anda alınmasının gösterilmesi gerekirdi . Bu koşulu yerine getiriyor gibi görünen, şimdiye kadar üretilmiş tüm fotoğraflar ya spekülatif fotoğrafçıların sahtekarlığı §§§§§§§§§§ *(Ps. St.*

§§§§§§§§§§[Dr. von Hartmann, eminim, Bay Crookes'un burada yaptığı bir alıntıya itiraz etmeyecektir, böylece okuyucular, yalnızca yukarıda istenen fotoğraf testi bu olasılığı dışlamak için yeterliyse, kolektif halüsinasyonun ne kadar ileri gitmesi gerektiğini takdir edebilirler. "Fotoğrafik duruşlar sırasında, Katie " <ruh) " medyumunun başını yüzüne ışık düşmesini önlemek için bir şal ile örttü. Katie yakınımda dururken sık sık perdeyi bir tarafa çektim ve laboratuvardaki

IL, 338, 345) çıktı ya da inanmayanların aldatmacası için aşırı gayretli Spiritistler tarafından aldatıcı bir şekilde üretilmiş - olma şüphesine fazlasıyla açık .!

Normalde, bir duyunun olası bir aldatmacasının tespiti diğer duyuların yardımıyla aranır, birkaçının mutabakatının nesnelliğin yeterli garantisi olduğu düşünülür. Bu, uyanık bilinçteki belirli duyu aldatmacaları söz konusu olduğunda oldukça yeterlidir, ancak gerçek halüsinasyonlar, *yani* som - nambulik bilinçten uyanık bilince aktarımlar söz konusu olduğunda yeterli değildir; çünkü burada halüsinasyonu paylaşan duyuların sayısı, ikincisinin

---

yedi veya sekiz kişi için Bayan Cook'u " (medyum) " ve Katie'yi aynı anda, elektrik ışığının tam ışığında görmek olağan bir şeydi. Bu durumlarda medyumun yüzünü şal yüzünden göremedik, *ancak ellerini ve ayaklarını gördük;* yoğun ışığın etkisi altında huzursuzca hareket ettiğini gördük *ve ara sıra inlediğini duyduk*. Ikisinin birlikte olduğu bir fotoğrafı var, ancak Katie, Bayan Cook'un başının önünde oturuyor." (Italikler bana ait.)—Crookes* "Spiritualizmin Fenomenleri* (Burns, 1874), s. 109.— Tr.)

ikinci önermenin herhangi bir kanıtının varlığından habersizdir .

canlılığıyla birlikte artar. Halüsinasyonun en zayıf derecesi - yalnızca tek bir duyuyla ilgilidir, ya yalnızca dokunma duyusu (görünmez ellerle temaslar), ya yalnızca duyma duyusu (fırtına çanları, yangın çanları, kürelerin müziği, savaş alarmları, insan sesleri), ya yalnızca koku duyusu (bir kişinin veya yerin karakteristik kokusu) ya da yalnızca görme duyusu. Somnambulik bilincin artan enerjisiyle, bir duyunun halüsinasyonu, diğer duyuların doğal olarak onunla ilişkili hislerini ve algılarını uyandırır, eğer tüm halüsinasyonun dramatik seyri bunu gerektiriyorsa, ortaya çıkan yardımcı his, ana halüsinasyondan önce bile bilince girebilir. Örneğin, kişi önce dış kapının kilidinin açıldığını, açıldığını ve kapatıldığını duyar, sonra salona adım

atar, sonra oda kapısı açılır ve sonra ilk önce görme gerçekleşir, daha az canlı durumlarda ise eşlik eden ve önceki duyma halüsinasyonu yoktur ve eğer form kapalı kapıdan girmezse, oda kapısı ses çıkarmadan açılıyormuş gibi görünür. Şimdi gözlemciye yaklaşan görüntü, eğer gözlemci içinde bir tanıdık tanırsa, tanıdık tarafından yaygın olarak kullanılan kokunun halüsinasyonu çok kolay bir şekilde ilişkilendirilebilir ve son olarak, figür elini omzuna koyabilir, o zaman dokunma halüsinasyonu ilişkilendirilir. Ancak, dört duyunun bu birleşik halüsinasyonları, görüntünün nesnelliği için en ufak bir garanti sağlamayacaktır; Aksine, bu farklı duyumlardan *birinin halüsinasyonel olduğu* yönündeki sağlam varsayım , hepsinin öyle olduğu ve ortak bir

halüsinasyon kaynağından kaynaklandığı şüphesinin temeli olarak yeterli olacaktır .

Bu prensipleri medyumsal fenomenlere uyguladığımızda, görünür hayaletlerin halüsinasyonel yapısının sağlam temelli varsayımından, dokunma hislerinin de bu vizyonlarla ilişkili veya onlarla dönüşümlü olarak ortaya çıkmasının yalnızca halüsinasyonlar olduğu şüphesini türetmeliyiz. Burada aşırı aceleci genellemelere karşı dikkatli olmamız gerektiği doğrudur, zira - şimdiye kadar medyumsal oturumlarında işitme halüsinasyonlarının gözlemlenmemiş olması, duyulan seslerin daha çok medyumun uyurgezerce taklit ettiği sesler olması durumuyla zaten gösterilmiştir. Ancak

odanın farklı yerlerinden birkaç sesin geldiği doğruysa, sadece hızlı bir dönüşümle değil, bazen de aynı anda konuşmayı birbirine karıştırmak için kelimenin tam anlamıyla : ancak o zaman medyumsal işitme halüsinasyonlarından bahsetmek gerekli olurdu.

Özellikle dokunma halüsinasyonlarına gelince, görünmez veya vizyoner ellerin, ayakların, vb. hissedilen basıncının da dinamik itme ve çekme çizgileri sisteminden türetilmiş olması olasılığı kalır , bu da arkalarında bedensellik olmayan el yüzeylerinin basıncının analojisini sunar, tıpkı bu tür izlenimlerin ortaya çıkabileceği varsayılabileceği gibi. Belirli durumda - medyumsal sinir gücünün dinamik bir etkisi olup olmadığı veya yalnızca

aktarılan bir halüsinasyon olup olmadığı, varsayılan elin eş zamanlı görünürlüğü veya görünmezliğinden belirlenemez; çünkü bir rüya kendi içinde uygun duyusal algıları yaratabildiği gibi, bir elin vizyonu da bilinç için gerçekten algılanan bir el basıncıyla (el olmadan) bir görünür algı nesnesinin birliği içinde birleştirilebilir, tıpkı elin görme ve dokunma halüsinasyonlarının bir görünür algı nesnesinin birliği için birleştirilmesi gibi. Görünür bir nesnenin birliği için bu birleşme, aktarılacak halüsinasyonun içeriğine bile aittir,

H

medyumun kendi uyurgezer bilinci bu kaynaşmayı çoktan başarmış olduğu ölçüde; ve aslında o zaman medyumun elin görsel halüsinasyonunu, üretilecek dokunsal halüsinasyonun hayali imgesiyle mi, yoksa medyumsal sinir gücü tarafından üretilecek dokunsal algının hayali imgesiyle mi kaynaştırdığı oldukça önemsizdir.

Gözlemcinin vücudunun bastırılması gereken kısmı şüphesiz medyumun etki alanı dışındaysa, bunun sadece görme ve dokunma halüsinasyonlarının birleşimiyle ilgili olduğu kesindir; diğer durumlarda, aynı varsayılan el veya ayak, görünürlüğünü kesintiye uğratmadan, hemen ardından uygun bir malzeme üzerinde kalıcı bir izlenim

oluşturuyorsa, görsel halüsinasyon ile medyum sinir gücünün gerçek izlenimlerinin birleşiminin lehine karar verilebilecek bir şüphe kalır. Bildiğim kadarıyla bu deney hiç yapılmadı; sadece bir izole rapor biliyorum, bir maddeleşme oturmasında aynı anda görülebilen (ancak elle tutulamayan) bir çocuğun ayağının izlenimi üretildi *(Ps. St.* VII., 397) ve bu, medyumun arkasında oturduğu perde kaldırıldığında, dolayısıyla şüphesiz medyumun etki alanı içindeydi.*

Bu raporun, öncelikle başkalarının benzer gözlemleriyle doğrulanması gerekiyor; ancak, medyumluk oturumlarının dışında kendiliğinden meydana geldiği söylenen, zayıf bir şekilde doğrulanmış çeşitli olaylardan da destek alıyor.

Örneğin, birisi yarı uyurgezer bir halde, yanında bir elin söz konusu kişinin adını yazdığını görerek bir kişiyi hatırlar; ya da dümencinin kamarada yabancı bir geminin kaptanının oturmuş, "batıya doğru dümenle" yazdığını görmesiyle bir geminin rotasını değiştirmesi ve batık bir gemiyi kurtarması sağlanır.

♦ *[Wirkungsphare.* Burada bahsedilen “eylem” medyumsal sinir kuvvetinin eylemidir. Sıradan fiziksel eyleme dair hiçbir öneri yoktur,—TB.J

Bunun üzerine geminin kitabında garip bir ■yazıyla bulundu. Yazının bilinçsizce ve daha sonraki hatırlama olmadan, -uyurgezer durumdaki gözlemcilerin kendi elleriyle üretildiği görüşü tercih edilmezse, geriye yalnızca, uzaktan yazma kapasitesine sahip kendiliğinden yazan medyumlar oldukları ve bu şekilde, kendileri uzaktan yazarak, uzaktan kendilerine aktarılan veya durugörülerinden kaynaklanan fikirleri bilinç düzeyine getirdikleri, aynı zamanda yazan garip bir elin veya kişinin vizyonuna sahip oldukları varsayımı kalır. Uzaktan medyumlar tarafından da yazılması durumunda, garip yazan elin gözlemciler tarafından görüldüğünün bildirilmesi şaşırtıcı olmazdı; bu, bildiğim kadarıyla, en

azından ışıkta otururken şimdiye kadar gerçekleşmedi; ancak bu, böyle görünür bir elde, aktarılmış bir görme halüsinasyonundan başka bir şey aramak için en ufak bir gerekçe sağlamazdı.

Benzer bir durum, saf halüsinasyonlar oldukları ve sadece illüzyon olmadıkları kesin olan görülen formlar, maddi nesneleri ortaya çıkarır, onları taşır, bir izleyiciye verir, geri alır ve yerlerine geri koyar. Tüm bunlar, aktarılan halüsinasyonların bir parçası olabilir ve ayrıca yukarıda belirtilen örnekte odanın duvarlarının yakınlaştırılması olabilir; ancak oturmadan sonra belirli nesnelerin değişen konumlarıyla maddi şeylerin gerçekte nesnel bir yer değiştirmesinin olduğu kanıtlanabilir. Bu hareketler medyumun sinir gücünün etki

alanı içinde gerçekleştiğinde ve bu güç aracılığıyla performansların modunu ve gücünü aşmadığında, bunları başka bir nedene bağlamak için hiçbir neden yoktur. Uyurgezer medyum daha sonra sunulan formların halüsinasyonunu, yer değiştirmelerin fantezi yoluyla tasviriyle birleştirmiştir

---

[yani, nesnelerin durumlarında.— Tᴋ] , medyumsal sinir gücüyle bilinçsizce ikincisini etkilemiştir, kendisi de fantezisinin biçimlerinin bu yer değiştirmeleri kendi güçleriyle gerçekleştirdiğine dair dürüst bir inanca sahiptir; halüsinasyonunu seyircilere aktararak, aynı zamanda onlara, şeylerin görülen yer değiştirmelerinin halüsinasyonlu biçimler tarafından gerçekleştirildiğine dair istemsiz inancı

da aktarmıştır.

Ayrıca, hayaletler tarafından maddi şeylerin bu şekilde hareket ettirilmesine dair hiçbir rapor bilmiyorum; bu da muhabirlerin halüsinasyonlar ile illüzyonlar arasındaki ayrımı yapmanın gerekliliğinin ve zorluğunun farkında oldukları anlamına geliyor; şu ana kadar bu tür tüm raporlar, formlar tarafından sözde kuvvet gösterilerinin, hayaletin içinde ikamet eden *(drinsteckten) medyumlar tarafından gerçekleştirilen kas performansları olduğu varsayımını öneriyor.*

, izleyicinin parmakları arasında örümcek ağı gibi çözülen peçe parçalarını yırttığında ve bunun üzerine perdedeki delikleri sallayarak

kapattığında, bunun görme ve dokunmanın birleşik halüsinasyon ulusları vakası olduğu açıktır . Öte yandan, figür izleyicinin giysisinden dünyevi malzeme gibi sağlam hissedilen parçalar kesmesine izin verdiğinde, burada dokunma halüsinasyonu mu yoksa gerçek bir nesnenin bir *parçası mı olduğu konusunda bir şüphe ortaya çıkar* . Aynı şekilde, örnekler daha sonra çözülürse veya oturmadan sonra bulunamazsa, halüsinasyon karakterleri kanıtlanmış sayılır; daha sonra var olurlarsa ve parça başına fiyatlandırılabilirlerse, gerçeklikleri ve aynı zamanda dünyevi kökenleri şüphe götürmezdir. Ortamın eylem menzili içinde duran bir figür, dünyevi bir parça malzeme giydiğinde, ortamın sinir

gücüyle bu malzemeyi askıda tutma ve onu seyirciye yaklaştırma ve aynı güçle makası kesmek için uygulama olasılığı kalır, hepsi de vizyoner forma halüsinasyon projeksiyonundadır, ki bunların hepsinin kendisi için en ufak bir gerçekliğe sahip olması gerekmez. Daha açık bir şekilde öne sürülen, kesinlikle, dünyevi malzeme giyen ve makasla ondan parçalar kesen bir formun halüsinasyon değil, aracı olan medyum üzerine süperindüklenen bir yanılsama olduğu şüphesidir. Bu form yanıltıcı olduğu, yani kendi içinde bir dizi halüsinasyon öğesi taşıdığı için, halüsinasyon kıyafeti (örtü vb.) de giyebilir mi, ki bu dokunma için çözülen örümcek ağı veya elle tutulamayan hiçbir şey olarak görünür.

Gelecekteki maddeleşme-oturumları, her şeyden önce, ilk olarak, görülen formların illüzyon mu yoksa halüsinasyon mu olduğunu; ikinci olarak, ikinci durumda varsayılan eylemlerinin sergilenebilecek kalıcı etkiler bırakıp bırakmadığını; ve üçüncü olarak, bu tür etkilerin medyumun sinir gücünün etki alanı içinde mi yoksa dışında mı gerçekleştirildiğini ayırt etmek için görev üstlenecektir. Bir formun saf bir halüsinasyon olduğu ve bir illüzyon olmadığı, yalnızca elin onun içinden kavraması veya onun ortaya çıkışının veya kaybolmasının gözlemlenmesi (Ps. *St.* VI., 292; IX., 146,147) veya uyurgezer medyumla aynı anda görülmesi (konfederasyonun tartışmasız dışlandığı VIII., 435; IX., 157;

Heilenbach'ın “Geburt und Tod,” 114) ile kanıtlanacaktır. Bu kanıtlar başarısız olursa, her zaman yalnızca ortamı içeren bir yanılsamanın kabul edilmesi gerekir, çünkü bu kolaylık yaygın olanıdır ve kopuk hayaletlerin saf halüsinasyonu nadir bir istisnadır. Her durumda, bu yakın varsayımın, ortam bir kafese bağlandığında veya hapsedildiğinde dışlanmadığı bir kez daha hatırlanmalıdır.

Şimdiye kadar Spiritist çevrelerden gelen mevcut raporlar bana, halüsinasyon-aktarımı ile yakın açıklamanın ötesine geçmemizi gerektirebilecek hiçbir ifade içermiyor gibi görünüyor, medyumsal sinir gücünün uzaktan eylemiyle birlikte. Saf hayaletler tarafından, yani medyumdan

ayrı, ikincisinin sinir gücünün menzilinin ötesinde kalıcı mekanik etkiler hakkında hiçbir şey bildirilmemiştir. Durum böyle olmadığı sürece , iddia edilen öznel hayaletlere nesnel gerçeklik atfetmek ve bunları nesnel olarak gerçek hayaletler olarak açıklamak için hipotezler geliştirmek bana bilimsel olarak haksız görünüyor. Hayaletlerin ortaya çıkması sırasında medyumun ağırlığındaki değişikliği ve hayaletlerin kendilerinin bir tartı makinesine basmalarıyla ağırlıklarındaki değişimi belirlemek için deneyler, eğer bir kendi kendini kaydeden cihazla oturma sırasında halüsinasyon okuma olasılığı dışlanırsa , bu soruyu bir karara bağlamak için oldukça uygun görünüyor ; fakat buna karşıt durum şudur ki, medyumsal sinir

gücüyle yükleme sonucunda, medyumun kendisi, görüntüye madde vermese bile, ağırlığını önemli ölçüde azaltabilir ve aynı şekilde, görüntü makine üzerindeymiş gibi görünürken, görüntünün kendisi gerçekliğe ve ağırlığa sahip olmadan da makineyi dinamik olarak ağırlıklandırabilir. Dolayısıyla, bu yolla hiçbir şey kesin olarak belirlenemez.**********

Dahası, Spiritistlerin medyumun organik maddesinin bir kısmını dışarı verdiğini ve bunun sonucunda giderek yoğunluğu artan bir maddilik biçimi oluşturduğunu varsaymalarında haklı olduklarını varsaysak bile, bu nesnel

**********Benim bildiğim kadarıyla bir hayaletin tartıldığı tek vakada, onun ağırlığı medyumun ağırlığıyla uyumluydu *(Ps. St.* VIII., 52), bundan da teraziye çıkanın medyumun kendisi olduğu sonucu çıkarılabilir.

t“Gedanken tther Geiater-materialization,” Dr. Janisch, Real-schuldirektörü. (Mezm. *St.* VII., 115-122, 177-184,207-213.

t“Gedanken tther Geiater-materialization,” Dr. Janisch, Real-schuldirektörü. (Mezm. *St.* VII., 115-122, 177-184,207-213.

olarak gerçek olan görünümün tüm içeriği yalnızca medyumun bedensel organizmasından türetilmekle kalmayacak, aynı zamanda biçimi de medyumun uyurgezer fantezisinden ve muhtemelen medyumun sinir gücünden geliştirdiği dinamik etkilerden türetilecektir; medyumun uyurgezer fantezisinin ona emrettiği ve emrindeki organizmanın kuvvetleri ve maddeleri aracılığıyla gerçekleştirdiği şeyden başka bir şey olmayacak, yapmayacak ve etkilemeyecektir. Bu durumda bile, Janisch tarafından kapsamlı ve ikna edici bir şekilde gösterildiği gibi, medyumdan başka bir nedene başvurmak için hiçbir bahane verilmeyecektir. Bu arada, bugüne kadarkinden tamamen farklı bir kanıt ortaya konana kadar,

"maddeleşme" terimi yanıltıcı ve haksız olduğu için kesin bir şekilde reddedilmelidir; Sözde maddeleşme - oturumlarının hayaletleri, bugüne kadar onlar hakkında söylenebilecek her şeyden sonra, gerçekte yalnızca hayaletlerdir, *yani* nesnel gerçekliği olmayan öznel olgulardır; fakat seyircilerde göreceli mutabakat, uyurgezer medyumun halüsinasyonundan kaynaklanarak seyircilere aktarılan olgulardır .

V.

RUH HİPOTEZİ.

Şimdiye kadar medyumluk oturumlarında gözlemlenen fenomenlerin tüm eyaletini ele aldık ve

bu kısmen oldukça şaşırtıcı fenomenler tarafından, kapsamlı bir inceleme ve dikkatli bir eleştiri olmaksızın, kendilerini deneyimlerinin anlık izlenimine teslim edenlerde, ruhların nedenleri olduğuna dair inancın nasıl uyandırılabildiğini çok kolay bir şekilde anlayabiliriz. Bedensiz ruhların varlığına ve tezahür etme olasılığına olan inancı ekleyin; ayrıca, ölümle kesintiye uğrayan, sevgili akrabalar ve arkadaşlarla olan ilişkinin yeniden kurulması özlemi ve sonunda - medyumların ve sonunculardan kendilerine aktarılan halüsinasyonların büyüleyici etkisi altına girmeleri ve fenomenlerin bir kısmını medyumların ötesindeki doğaüstü nedenlere atfetmekten kaçınmaları gerçekten

psikolojik olarak açıklanamaz olurdu. Öte yandan, gerçek durugörü hariç, geçilen eyalette önyargısız eleştirel yargı için, doğal açıklamaları aşmak için en ufak bir neden olmadığını ve "maddeleşmenin" yanıltıcı ve haksız olduğu için kesin olarak reddedilmesi gerektiğini gördük; Sözde maddeleşme - oturumlarının hayaletleri, bugüne kadar onlar hakkında söylenebilecek her şeyden sonra, gerçekte yalnızca hayaletlerdir, *yani* nesnel gerçekliği olmayan öznel olgulardır; fakat seyircilerde göreceli mutabakat, uyurgezer medyumun halüsinasyonundan kaynaklanarak seyircilere aktarılan olgulardır .

V.

RUH HİPOTEZİ.

Şimdiye kadar medyumluk oturumlarında gözlemlenen fenomenlerin tüm alanını ele aldık ve bu kısmen oldukça şaşırtıcı fenomenler sayesinde, kapsamlı bir inceleme ve dikkatli bir eleştiri olmaksızın, deneyimlerinin anlık izlenimine kapılan kişilerde, ruhların sebepleri olduğuna dair inancın nasıl uyandırılabildiğini çok kolay bir şekilde anlayabiliriz. Bedensiz ruhların varlığına ve tezahür etme olasılığına olan inancı ekleyin; ayrıca, ölümle kesintiye uğrayan sevgili akrabalar ve arkadaşlarla ilişkinin yeniden kurulması için duyulan özlem ve sonunda medyumların ve sonunculardan kendilerine aktarılan halüsinasyonların büyüleyici etkisi altına girmeleri ve

fenomenlerin bir kısmını medyumların ötesindeki doğaüstü sebeplere atfetmekten kaçınmaları gerçekten psikolojik olarak açıklanamaz olurdu. Öte yandan, gerçek basiret haricinde, geçilen ilde önyargısız eleştirel yargı için, doğal açıklamaları aşmak için en ufak bir fırsat olmadığını ve zıttının görünümünün psikolojik olarak açıklanabilir, ancak bilimsel olarak savunulamaz bir aldatmacaya dayandığını gördük. Spiritist açıklamanın savunulamazlığı, zaman içinde kademeli olarak maneviyatlaşmasını, ancak bununla birlikte, ayaklarının altındaki zemini giderek daha fazla kestiği en kaba duyusallıktan, şimdi yapay olarak kendisini dengelediği küçük ayak

genişliğine kadar izlersek daha da belirginleşecektir, ancak bu istikrarsız konumdan herhangi bir gerçek açıklama getirememektedir.

Basit, duyusal, saf, popüler inanışa göre ölenler eski formlarında yaşarlar, ancak gölgeli, nüfuz edilebilir, ölçülemez, görünmez bir bedenle ve bu dünyadan tamamen ayrılmaya ve cennete yükselmeye veya cehennem bölgelerine inmeye karar vermeden önce uzun süre alışılmış yerlerinde üzgün bir şekilde dolaşırlar ve sonra sadece istisnai olarak ve geçici olarak geri dönebilirler. Bu ruhlar, bir medyumun yakınlığı tarafından açıklanamayan bir şekilde çekilen, tıklamalar, mobilyaları itme, masa hareketleri, temas olmadan yazma, sesler vb. ile varlıklarını gösteren

ve sonunda medyumdan yaşamsal güç (kan) ödünç alarak uygun formlarında görünür hale gelebilen ruhlardır. Bir şeyin açıklaması istendiğinde, bir ruh bunu yapmış olmalıdır; ruhun fenomeni nasıl meydana getirdiği onun meselesidir; bir ruh, sadece bir ruh olduğu için her şeyi yapabilmelidir. Tüm eski uluslarda ve çoğunlukla günümüzün alt kesiminde de yaygın olan bu inanç, Pitris'in (ata ruhları) yanı sıra yaşayan kişilerin de bedenlerini terk ettiğini ve ölümsüz astral bedenleri veya hayaletleriyle kendilerini başkalarına görünmek için uzak yerlere taşıyabildiklerini varsayan Kızılderililer arasında sistematik gelişimini almıştır. Halüsinasyonların alanıyla henüz daha iyi tanışmamış bir psikoloji, böyle bir

hipotezi zorunlu olarak kavramalıdır; ancak, biz, ikincisini bu tarihsel ve psikolojik temeline göre değerlendirmekle yetinebiliriz.

Ruhlara dair bu saf inanç, medyumsal olgulara uygulandığında ilk darbesini , o durumda medyumun da bir ruh olduğu ve uyurgezer haldeyken sıradan bedenin sınırlamalarından kurtulmuşsa, ölenlerin ruhlarının yapabileceği her şeyi yapabilmesi gerektiği düşüncesinden alır. Bu nedenle, medyumun ruhunun astral bedeniyle birlikte büyülenmiş bedeninden çıktığı, odada dolaştığı ve orada bulunan diğer ruhlarla karışıklık yarattığı düşünülebilir. O halde burada ruhlar ve medyumun ruhu arasında bir işbölümü vardır, ancak medyumun kendi ruhunun kendi rolünü yerine getirme

biçimi, ata ruhlarının da hareket ettiği, yani görünmez astral bedenlerinin uzuvlarının temasıyla, uzaktan tüm mekanik eylemleri dışlayarak, hâlâ aynı kaba duyusal olandır. Böylece ruhlar aracılığıyla yapılan açıklama her zaman yakın bir açıklama olarak ortaya çıktı, yani medyumun gezgin ruhu aracılığıyla bir türev olarak ve eğer medyum kataleptik hipnozda değil de uyanık veya maskeli somnam bulik bilinçte ise hemen zorluklarla karşılaştı.

Bir zamanlar tasarlanan, olguların bir kısmının medyumun kendisinden kaynaklandığı fikri , şimdi onun devam eden bilincinin durumu için de haklarını talep ediyor ve medyumsal sinir gücünün ve etkilerinin belirli bir mesafeden gösterilmesi, saf anlayışı altüst ediyor.

Medyumsal sinir gücü, yanıltıcı bir terim olan “psişik güç” ile tanımlanıyordu ve bu nedenle yeri, medyumun sinir sistemi yerine ruhta aranıyordu. Olguların medyumun psişik gücü tarafından açıklanması şimdi hemen yakın bir açıklama olarak kabul ediliyordu ve ruhların psişik gücünün yardımı türev olarak görülüyordu. Çünkü çok ufak bir eleştirel dikkat, görünmez, elle tutulamayan astral uzuvlara sahip, her türlü maddeye nüfuz edebilen ve kas ve kemikleri olmayan ruhların da tutunup kaldıramayacağı, ancak dinamik etkilerini ruhsal bir şekilde gerçekleştirmesi gerektiği algısına yol açmalıydı; bunun için medyumun “psişik gücü” en yakın ve tek benzetmeyi sunuyor gibi görünüyordu.

Bu ters pozisyonun elde edilmesiyle, bir sonraki denemenin, fenomenlerin açıklamasının onları medyuma atıf yaparak ne kadar yeterli olduğu, ilk önce ruhlara yapılan başvurunun izin verilebilir olması, eğer önceki açıklama herhangi bir nedenle kusurlu görünüyorsa, yapılması gerektiği ortaya çıktı. Zaten bu noktada, muhtemelen, sadece fiziksel fenomenlerle ilgilenilmesi gerekseydi, ruh hipotezi çökerdi; ancak ruhların işbirliği hala vazgeçilmez göründüğü sürece, en azından tezahürlerin idealliği ve varsayılan maddeleşmeler için, yeniden teyit edilen ruhların fiziksel fenomenlerde de işbirliğini kabul etmekte hiçbir tereddüt yoktu. Ancak zaten bu aşamada, fenomenlerin çoğunun tek nedeni olarak

medyuma atfedilmesi gerektiği itiraf edilmeye başlandı. Davis ("Şimdiki Çağ", s. 197, 161, 134) bunu fenomenlerin %60'ı için zaten kabul etmişti ve Heilenbach gibi sonraki Alman Spiritistler bu kabulü daha da ileri götürdüler.

Sadece maddeleşme fenomeni ile daha yakın bir meşguliyet için, ruh hipotezini daha da zayıflatmak için ayrılmıştı . İnsanlar, ruhların tüm vuruşları ve masa hareketlerini kendi elleriyle yönettiği ve medyumun konuşma organlarını kullanmadan konuştuğu saf inancına dahil oldukları sürece, medyumun maddeleşmelerdeki işbirliği, bedeninin özlerinin ruhlar tarafından çekilmesine katlanmakla sınırlı kaldı, ruhlar bunları kullanarak aramızda görünmez bir

şekilde dolaşan formlarını görünür ve elle tutulur hale getirdiler. Oturmaların dışsal düzenlenmesi bu fikirle onaylandı ve hiçbir Spiritist ilk başta medyumun bu işe aktif olarak katılabileceğini düşünmedi. Bu saf anlayış, yakalanan hayaletin medyum olarak maskesinin düşürüldüğü sayısız "ifşa" ile paramparça edildi . Şimdi önce dönüşümler ve maddeleşmeler arasındaki ayrım başladı ve sonunda üretilen hayaletin medyumla birlikte kalması kural olarak, kopması ise istisna olarak kabul edilmek zorundaydı. Üstelik, ayrılma genellikle eksik kalıyordu; bazen sadece uzuvlar veya başlar veya kütüklerle birlikte sadece gövde *(Ps. St-* VIII. 53; IX., 146-147) medyumdan belli bir mesafede

görülebiliyordu: bazen eğilmiş medyumun vücudunun alt kısmından, üst kısmın üzerinde bir hayaletin üst kısmı yükseliyordu. Ancak, tam bir ayrılma gerçekleştiğinde ve hayalet, oluşma ve kaybolma sürecinde gözlemlendiğinde, medyumdan tamamen ve tamamen dışarı aktığı ve ona geri aktığı, hazırlanmış bir form olarak yavaş yavaş kendini doldurup tekrar boşaltarak, biçimsiz bir bulut olarak dışarı akıp önce yavaş yavaş şekil aldıktan sonra tekrar şekilsizliğe dönüşerek değil, ortaya çıktığı görülüyordu.

Bundan şüphesiz ki, *medyumun kendisi* hayaletlerin bilinçsiz üreticisiydi, hem bağımsız hem de bağımsız olmayanların, medyumda yalnızca formların görünürlüğü için edilgen bir öz

kaynağı değil, aynı zamanda form veren özden başka, aynı zamanda hayaletlerin biçim veren ve *biçimlendirici nedeni de* aranmalıydı, şüphesiz ilk başta Spiritist kampında ortaya çıkan nesnel gerçekliğin. O zaman, ister bedenden tamamen bağımsız, ister astral bir beden, eter bedeni veya meta organizma ile giyinmiş olsunlar, ruhların her durumda tamamen farklı bir şeyler düzenine ait olması gerektiğini ve hiçbir durumda aramızda, ölümde bir kenara bıraktıkları organizmalarla aynı uzamsal boyutlarda bir formla, en azından yaşamda giyilenlere benzer ruhsal giysilerle giyinmiş olarak görünmez bir şekilde dolaşmadıklarını görmek için çok az eleştirel düşünceye ihtiyaç vardı, böylece zaten mevcut olan formun

yalnızca görünür kılınmasından söz edilemezdi. Eğer bir ruh seyircilere tezahür edecek olsaydı, onun bu amaç için önceki hayatından bildikleri formu ve giysiyi seçeceğini düşünmek kolaydır, ancak bu form önce tamamen yeniden üretilmelidir ve ruh olarak kendisi buna eşit olmayacaktır ve ortamın öz-veren ve form-veren üretimini talep etmelidir. Ruh için, eğer bize tezahür etmek isterse, onun için ortama girmekten ve ikincisinin özleri ve güçleriyle oradan kendini tanınabilir kılmaktan başka bir şey yoktur, tıpkı bir çuvala sıkışmış ve sadece içinden el kol hareketleri yapabilen biri gibi.

Böylece Spiritizm, tüm fiziksel etkileri ve tüm maddeleşme fenomenlerini medyumun ürünleri olarak görmeye ve

ruhları yalnızca iradeleri ve zekaları tezahür etme niyetinde medyumların arkasında duran ve organizmada gizli güçleri harekete geçiren makine ustaları olarak görmeye ulaştı. Bu görüşe göre ruhlar, dünyevi doğa aleminde derhal ve kişisel olarak etkiler yaratmayı bırakmış, ancak medyumun irade ve bilinç olmadan ürettiği fenomenlerin aşkın nedenleri olarak kalmışlardır. “Medyumsal sinir gücü” ile “psişik güç”ün karıştırılmasının eleştirel bir çözümü, ruhlara olan basit duyusal inancın terk edilmesini gerektirmelidir ; çünkü ruhların kendilerinde başka ne varsa, sinir gücü deşarjları üretebilecekleri bir sinir sistemi (hamam böceklerinin elektrik deşarjları gibi), masaları ve sandalyeleri kaldırıp

itebilecekleri kadar az kas sistemleri vardır.

Böylece ruhların doğrudan faaliyeti hipotezi, yalnızca medyum aracılığıyla sağlanan ruh faaliyeti hipotezine rafine edilir; ikincisi artık tek yöneticidir ve ruhlar fenomenlerin yalnızca entelektüel yazarları konumuna çekilirler. Ancak, iradesiz ve bilinçsiz medyumu ele geçirdiklerinden, üretimin ruhsal tarafı hala onlara ayrılmıştır ve şimdilik medyuma teslim etmek zorunda kaldıkları tek şey bedensel taraftır. Böylece medyumun ruhu, gerektiği ölçüde, geçici olarak beden üzerindeki yönetiminden mahrum bırakılır ve onun yerini "kontrol eden ruh" alır. Bu nedenle, medyumun beyninden çıkan sinirsel dürtüyü öylesine yönlendiren ve

yönlendiren kontrol eden ruhun iradesidir ki, medyumun uzuvlarında istemsiz kas hareketleri ortaya çıkar veya medyumsal sinir gücü gelişir; medyumun cesedi aracılığıyla uzaktan el yazması veya yazı üreten kişi, bizzat garip ruhtur. Aynısı, fantazisi maddileştirilecek form üzerinde düşünen ve medyumun organizmasında saklanan ve uyuyan kuvvetleri gerçekleştiren bu ruh için de geçerlidir. Fenomenlerin tüm dışsal tarafı artık medyumda kökenini bulur ve yalnızca iç taraf, tezahürlerin ideal içeriği, şimdi ruhların işbirliğini vazgeçilmez kılıyor gibi görünmektedir ve bunun nedeni, bilinçsiz uyku halindeki medyumun artık fenomenlerin düzenlenmesi için zekaya sahip olmaması ve uyanık haldeyken bunlara

katılmayan uyanık bilinçten başka bir şeye sahip olmamasının varsayılmasıdır .

ele geçirme hipotezi olarak adlandırılabilir •, çünkü gerçek bilinci organizması üzerindeki hakimiyetini kaybettiği sürece, medyum kontrol eden ruhlar tarafından ele geçirilmiştir. Bu işlemde medyumun ruhu tamamen atılmıştır. Ya tamamen bilinçsizliğe gömülmüştür ya da devam eden bilincin kalıntısı artık fenomenlerin meydana gelmesi için gerekli olan sinirsel dürtüyü kontrol etmemektedir, hatta kontrol eden ruhun organizmasından ve güçlerinden yaptığı kullanım hakkında doğrudan bir bilgiye bile sahip değildir, ancak tıpkı seyircilerin fenomenlerin ilk olarak meydana geldiklerinde ve duyumsal olarak algılanabilir hale

geldiklerinde farkına varmaları gibi. Bu ele geçirme hipotezi, elbette, basit ruh inancına göre büyük bir ilerlemedir, çünkü en azından fenomenlerin dışsal tarafıyla ilişkili olarak gözlemlenen gerçekleri hesaba katar, ancak savunulamazdır, çünkü onları hala içsel tarafla, yani tezahürlerin idealliğiyle ilişkili olarak hesaba katmaz. Bu, insan ruhu tarafından normal, uyanık bilincinin içeriklerinden başka hiçbir şey anlamayan ve hala nispeten veya kesinlikle bilinçsiz arzular, duygular ve fikirlerden şüphelenmeyen bir psikolojiye karşılık gelir. Uyurgezerlik tek gerçeğiyle tamamen çürütülür, insanların bilinçlerinin içeriğini sözcükler ve eylemlerle ifade ettikleri, uyanık bilinçlerinin ise tamamen

bastırılmış veya zayıflamış olduğu ve (sonraki veya eş zamanlı) uyanık bilincin somnam bulik bilincin içerikleri hakkında hiçbir şey bilmediği, buna karşın ikincisinin ilkinin farkında olduğu bir durum olduğu. Uyurgezerlik bilincindeki bir medyum, daha önce üretilmiş bir yazının anlamını, uyanık bilincinin hiçbir şey bilmediği bir mesafeden, ağızdan ağıza doğru bir şekilde açıklayabiliyorsa, bu, medyumun somnambulik bilincinin medyumsal sonuçlarında atılmadığı veya aşılmadığı, ancak bir şekilde bunlara katıldığı konusunda ikna edici bir kanıt sağlar. Bu, tüm tezahürlerin medyumun entelektüel düzeyine ve fikirlerine karşılık gelen bir içerik göstermesi, hepsinin medyumun yerel ve kişisel

tonuyla, tabiri caizse, renklendirilmesi gerçeğiyle kanıtlanır. Dönüşüm ve maddeleşme olgularının medyumdan dinamik özsel çiçeklenme ile açıklanmasından halüsinasyon aktarımı ile açıklanmasına doğru ilerlendiğinde, medyumun uyurgezer bilincindeki halüsinasyon (aktarım isteğiyle bağlantılı olarak) böylece seyircilerin öznel olgularının doğrudan kaynağı olarak artan bir önem kazanmıştır.

Şimdi eğer uyurgezer bilincin katılımı , onu destekleyen beyin parçalarının eylemiyle birlikte, tartışmasız bir şekilde kabul edilmek zorundaysa, bundan kontrol eden ruhun fikir ve isteklerinin geçişinin artık tamamen pasif bir işlem olarak düşünülemeyeceği sonucu çıkar; diğer yandan kontrol eden ruhun

medyumun ruhuyla işbirliği, maskeli uyurgezerlikte uyurgezer ve uyanık bilinç arasında gerçekten var olan organizma üzerindeki kontrolde bir eşzamanlılık olarak kavranamaz. Aksine, medyumsal fenomenlerin devreye soktuğu organizmanın o parçaları ve kuvvetleri üzerindeki tek hakimiyet, uyurgezer bilince ve onu destekleyen beyin parçalarına bırakılmalıdır; ve kontrol eden ruhun faaliyeti , medyumun uyurgezer bilincinde ruh tezahürü için gerekli olan arzuları, hisleri ve fikirleri ortaya çıkarmakla sınırlı olmalıdır . O zaman sahip olma kavramı tümüyle ortadan kalkar, çünkü ilhamın heterojen kavramına dönüşür; sahip olma hipotezi baştan sona *ilham hipotezine doğru rafine hale gelir.*

İlham hipotezine göre, belirli cümleleri yazacak veya belirli bir biçimin belirmesini sağlayacak olan, medyumun kendi uyurgezer bilincidir; ancak hangi cümlelerin ve hangi biçimin üretim için önünde dolanacağı, medyumun ruhundaki psişik süreçlere değil, kontrol eden ruhun bilincinden medyumun uyurgezer bilincine hangi düşünceleri veya biçimi ilettiğine bağlı olacaktır. Şimdi ilk olarak, ruhların entelektüel yazarlığı gerçek ve daha ince anlamına indirgenmiştir, çünkü karşılığı olarak yalnızca geçici olarak cansız bir organizmayı değil, aynı zamanda yönetici kişinin beden ve ruhunun birliğini talep etmektedir. İlk olarak bu dönüşte ruh hipotezi, psikoloji ve metafiziğin onunla ciddi ve eleştirel bir

şekilde ilgilenmesini sağlayan bir aşamaya girer, oysa yukarıdakiler yalnızca okuyucunun tarihsel bilgisine hizmet edecektir.

Düşünce aktarımı, halihazırda bizimle birlikte olan bir kavramdır; eğer "ruhlar" varsa, iki insan arasında mümkün olduğu gibi, bir ruhtan bir insana da mümkün olduğu varsayılabilir. Bu arada, bu varsayımda hala hafife alınmaması gereken zorluklar vardır. Ölmüş bir kişinin ruhunun beyni yoktur, titreşimleri yakın mesafedeki bir insan beyninde benzer titreşimler oluşturabilir; eter titreşimleri tarafından mekanik aracılık, bunları yakın mesafedeki kişiler arasında temas olmaksızın varsayabileceğimiz gibi, iletim yapmak isteyen ruhlar için

başarısız olur ve geriye yalnızca maddi aracılık olmaksızın diğer tür düşünce aktarımı kalır, ki bu da hiçbir mesafeyle sınırlı görünmüyor. Aslında, daha sonraki Spiritistler de, medyumsal iletişimler temelinde, kontrol eden ruhun, tezahür eden ortamdan herhangi bir mesafede olabileceğini, aralarındaki *ilişkinin yakınlığının bundan etkilenmeyeceğini varsayarlar.* Buradaki talihsizlik, deneyimlerimize göre, uzak mesafelerde hiçbir düşüncenin veya kelimenin aktarılamaması, sadece duyusal ve en canlı halüsinasyonların aktarılabilmesidir; bunlar, yalnızca - uyurgezer bilinci destekleyen beyin kısımlarında geliştirilebilir gibi görünürler; ancak ruhların beyinleri yoktur , ne uyanıklığı destekleyen

kısımlar ne de uyurgezer bilinci destekleyen kısımlar ve bu nedenle düşünceleri, yalnızca duyusal aygıta yakın olan beynin uyurgezer kısımları tarafından mümkün kılınan o canlı halüsinasyonlu duyusallıkla neredeyse hiç bilinçli olamaz. Bir ruhtan bir insanın uyurgezer bilincine düşünce aktarımının koşullarının, başka bir insanın uyurgezer bilincinden olandan daha elverişli olduğunu kabul etmek için hiçbir bahane yoktur; öne sürülen zorluğu telafi edebilecek hiçbir şey belirgin değildir, bu yüzden bir ruhun sadece bir ruh olduğu için her şeyi yapabilmesi gerektiği şeklindeki saf popüler inanca geri dönmek zorunda kalırız. Örneğin, bir medyumun bir maddeleşme oturumunda yarattığı düşlemde ölmüş

bir kişinin etkili temsilinin karakteristiği olan halüsinasyonlu duyusallık, ruhun öz temsilinde eksik olmalı ; oysa ki, kişinin ruha en kısa zamanda güvenebileceği şey, yazılacak cümlelerin sözsüz ideal özü, yine deneyimlerimize göre, uzaktan aktarılamaz.

Bu biçimsel aktarım zorluklarına, iletişimlerin amacına ilişkin başkaları da eklenir. Bu amaç genellikle medyumun ve orada bulunanların entelektüel seviyesinin *altındadır ve en üstte* ona ulaşır, ancak asla onun üstünde değildir . *Eğer* medyumun uyurgezer bilinci tek entelektüel kaynaksa, gerçek oldukça anlaşılırdır, ancak bu ruh hipotezini çürütür. Çünkü eğer ruhlar, bizim zaten bildiğimizden daha iyi bir şeye sahip değilse veya şeylerin konumundan bunu

ortaya koyabiliyorsa, tezahür etme eğilimleri için atanabilecek tek güdü, bizi olduğumuzdan daha akıllı ve daha iyi yapma isteği ortadan kalkar.

Bu biçim ve öz değerlendirmeleri dışında, ruh hipotezi her şeyden önce ilham hipotezi aşamasında gereksizdir, arabanın beşinci tekerleğidir. Sahip olma hipotezi aşamasında, ruh işbirliği yalnızca medyumun (bastırılmış veya yerinden edilmiş) uyanık bilincinin dışında emrinde hiçbir zekanın olmadığı varsayımı nedeniyle hala vazgeçilmez görünüyordu. İlham hipotezi aşamasında, bu varsayım artık mevcut olmadığından, öncelikle iletişimlerin özel öneminden, medyumun somnambulik - bilincinin bunu üretemediği çıkarılmalıdır. Somnambulik hafızanın

hiperstezisi, düşünce okuma ve durugörü hakkında hiçbir şey bilinmediği sürece, tüm bu iletişimler - medyumun uyanık bilincine yabancı ideal bir içerik gösteren veya açıkça duyusal algısı yoluyla ilham veren ruhların vahiyleri olarak geçer. Ancak duyusal algının dışında bu üç bilgi kaynağı kabul edildiğinde, bunlardan türetilmesi doğal olarak mümkün olmayan ideal bir içerik düşünülemez.

Ancak spiritizm, bir zihinden diğerine düşünce aktarımının ve duru görü olasılığını , ilham olasılığını ortadan kaldırmadan tartışamaz; çünkü ilham veren ruhun bildiği şeyi, duyusal algılama organlarının yetersizliği nedeniyle, sadece duru görü veya düşünce okuma yoluyla öğrenebilir ve

medyumun uyurgezer bilincinin bu ruhtan aldığı şey, sadece ilhamla, yani düşünce aktarımı yoluyla alınabilir . Düşünce okuyan (veya duru görü sahibi) ve ilham veren ruhun, düşünce okuyan (veya duru görü sahibi) medyum ile algılanması gereken ideal amaç arasına girmesi, bu nedenle bir çözüm değil, sadece düşünce okuma veya duru görü sorununda bulunan zorluğun iki katına çıkmasıdır ve belirtilen nedenlerden ötürü, bedensiz bir ruhun bilincinden düşünce okumanın, medyum için, özellikle yanında oturan ve doğrudan veya dolaylı bedensel temasla kendisine bağlı olan başka bir adamın düşüncelerinden okumaktan çok daha zor olması nedeniyle daha da zorlaşır.

Böylece tüm ruh hipotezi, ilk önce

doğrudan fiziksel kuvvetin gerçekleştirdiği , sonra maddeleşme fenomenlerinin üretimi ve son olarak tezahürlerin idealitesinin varsayılan ruhlardan medyuma kaydırıldığı zaman, saf bir hiçliğe dönüşmüştür. Ruhların olup olmadığını burada sorgulamamız gerekmiyor; her durumda, eğer varsalar, Spiritizmin onları aşağı çektiğini düşündüğü öteye sürgün edilmişlerdir.

Cezasızlıkla çiğnenmemesi gereken bazı genel metodolojik aksiyomlar vardır. Birincisi, ilkeler zorunluluk olmadan çoğaltılmamalıdır; bu nedenle tek bir tür yeterli olduğu sürece ikinci bir tür neden varsayılmamalıdır. İkincisi, mümkün olduğunca varlığı deneyim veya şüphe götürmez çıkarımla garanti altına alınan nedenlere bağlı kalmalı ve şüpheli

veya kanıtlanmamış varoluşun nedenlerine, söz konusu fenomenlerin açıklanması için hipotez olarak değerleriyle ilk önce belirlenecek olanlara gereksiz yere takılmamalıyız. Üçüncüsü, mümkün olduğunca doğal nedenlerle ilgilenmeye çalışmalı ve acil zorunluluk olmadan doğaüstü olanlara dokunmamalıyız. Bu üç aksiyoma karşı Spiritizm saldırır. Ortamlarda sahip olduğumuz, deneysel olarak verilen, doğal türden bir neden gerçekten de tanır, ancak bununla birlikte, varlığı söz konusu fenomenal eyalet tarafından ilk kez kanıtlanacak olan, deneysel olarak verilmemiş, ikinci bir doğaüstü tür neden daha kurar.

Şimdi, birinci tür nedene ikincisinin de yararlanmasına izin verelim diye,

Spiritizm, birinci tür nedenin açıklayıcı gücünün sona erdiği sınır çizgisini tam olarak tanımlamak ve *neden* bu çizginin ötesinde yeterliliğinin sona erdiğini en dikkatli eleştiriyle göstermek için tüm gücünü kullanmak zorunda hissetmelidir. Bu sınır tanımı ve bu kanıt ortaya çıkmadığı sürece, ikinci tür nedenin iddiacısının üzerindeki kanıt yükü ortadan kalkmaz, ancak Spiritizm *henüz* bu yükümlülükten kurtulmak için en ufak bir girişimde bulunmamıştır. Bu yerine getirilmediği sürece, ruh hipotezi bilimsel temel ve garantiye dair herhangi bir parıltıdan yoksundur ve Spiritizmin ruh hipotezini benimseyen tüm filozoflar, bununla birlikte ciddi bir eleştirel dikkat eksikliği göstermişlerdir.

BİTİŞ.

EK.

[Bu çeviri basında yer alırken, Belgrad'dan taş atma olayıyla ilgili daha fazla rapor geldi, polis hiçbir ipucu elde edemedi, ancak taşlar art arda günlerde

açık sokakta gözlerinin önüne düştü. *(News Belgrader Tageblatt, 6, 7 ve 8 Ağustos 1885, Eylül ayında Psychische Studien'de* alıntılanmıştır .)— TH.]

Başlık sayfasının Alex, von Aksakow ve Dr. Wittig tarafından “editörü ve

yöneticisi” *(herausgegehen und redigirl) olarak tanımlanması, kendisini “editör sekreteri'** (Sekratar der Redaction') olarak tanımlamasına rağmen,* ilkinin üstünlüğü yalnızca isimsel görünüyor, ancak ikincisinin makalenin sorumlu

yöneticisi olduğu anlaşılıyor.— TR.

* Elbette bunların en iyileri anonim “Confessions of a Medyum”* (Chapman tarafından. Londra: Griffith ve Farran. 1882.) iken, Cumberland'ın “Besucher aus dem Jenseits (“Öteki Tarafın

Ziyaretçisi”) Breslau: Schottlander, 1884) adlı eseri, birincisinin zayıf ve itici bir taklididir. Fritz Schultze'nin “Die Grundgedanken des Spiritismus” (“Spiritizmin Temel Fikirleri”) adlı eserinde “Confessions”dan Almanca bir

alıntı vardır. Leipzig: Gunther, 1885. Eski bir medyum Antoine Spiritizme yöneldiğinde, muhtemelen eski medyumluk gücünü inkar ettiği ve tüm etkilerini yalnızca büyü yapmak olarak açıkladığı sonucu çıkar.

■* Crookes. (Bu düzenek ve deneyin tam açıklaması, resimlerle birlikte Crookes'un "Spiritüalizm Olayları Üzerine Araştırmalar" adlı eserinde bulunabilir. *1 ' Burns, 15, Southampton Row. 1874.)

T Owen: “Tartışmalı Topraklar.” *Ps. St.* $_{t}$ II. 113.

[Bir keresinde New York'ta, parlak gün ışığında Slade ile oturuyordum, sandalyesi masadan geriye doğru itildi. Kendi sandalyem masadan uzakta

olduğu için, Slade'in bacaklarını ve ayaklarını tam olarak görebiliyordum, oturduğum sandalyenin de benimle birlikte geriye doğru itilmesini istedim. Bu hemen yapıldı , iki veya üç inç, hareket ortama dik açıdaydı.—T».]

* (Elbette, Spiritistler bilinçli medyumlara böyle bir güç atfetmezler ve şimdiye kadar uyurgezerlik durumunun üstün gücünü yeterince fark etmemişlerdir. Benim kanaatime göre, yazarın bunu medyumsal olgulara

uygulamasının incelenmesini bu kadar önemli kılan şey, uyurgezerlik psikolojisine ilişkin bu genel yabancılıktır. Bu gerçek,